

TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Projekt azonosító: ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002

TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2015. augusztus

Készült: Belügyminisztérium megbízásából
Projekt azonosító: ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002

Készítette: ITS Konzorcium

TRENECON COWI Tanácsadó és Tervező Kft.
(konzorciumvezető)

MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft.
(konzorcium tagja)

TRENECON COWI

MEGAKOM
TANÁCSADÓ IRODA

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

Projektvezető	Róka László
Projektvezető helyettes	Dócsné Balogh Zsuzsanna
Megyei koordinátor	Dr. Földi Zsuzsanna
Felelős tervező	Dr. Földi Zsuzsanna
Felelős tervező helyettes	Guzmics István
Településtervező	Schindler-Kormos Eleonóra TT 12-0154
Tájrendezési szakági tervező	Schindler-Kormos Eleonóra TT 12-0154
Közlekedési szakági tervező	Perjés Balázs 13-3215, 13-54972 Horváth Balázs
Társadalompolitikai szakértő	Hangodi Krisztina Guzmics István
Gazdaságfejlesztési szakértő	Guzmics István
Antiszegregációs szakértő	Adorján Emese
Partnerségi szakértő	Guzmics István
Környezetvédelmi szakértő	Gyetvai Gabriella
Műemlékvédelmi szakértő	Nagy Tibor; É 15-0085 Zelenákné Keresztes Brigitta; É/1 01-2406

TOVÁBBI KÖZREMŰKÖDŐK:

Törökszentmiklós Városi Önkormányzat

Tekse András városi főépítész és ITS koordinátor

Marsi Péter TM.GF Kft. ügyvezető igazgató

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK.....	4
1 BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK	8
2 HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA.....	12
2.1 A VÁROSI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	12
2.2 A VÁROSRÉSZI SZINTŰ HELYZETELEMZÉS ÖSSZEFOGLALÁSA	18
3 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	23
3.1 JÖVŐKÉP	27
3.2 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA.....	28
3.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok.....	28
3.2.2 Városrészi szintű területi célok.....	34
3.3 A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA.....	38
4 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	41
4.1 AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	41
4.2 AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA.....	46
4.3 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK	50
4.3.1 Kulcsprojektek	50
4.3.2 Hálózatos projektek	51
4.3.3 Egyéb projektek.....	53
4.4 A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ	56
4.5 A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE.....	59
4.6 AZ AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE.....	64
5 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	71
5.1 A TELEPÜLÉS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	71
5.2 AZ ELMÚLT ÉVEKBEN TERVEZETT, ILLETVE MEGVALÓSÍTOTT, A SZEGREGÁTUMOKAT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSOK.....	74
5.3 ANTI-SZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSI TERV.....	76
5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	76
5.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések.....	85
5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	86
6 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	88
6.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	88
6.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseire.....	88
6.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz.....	91
6.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat.....	95
6.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	101
6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata.....	101
6.2.2 A célok logikai összefüggései	109
6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága	111
6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása ..	111
7 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	115
8 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	120

8.1	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK.....	120
8.1.1	<i>Eszközrendszer megteremtése.....</i>	120
8.1.2	<i>Közvetlen és közvetett pénzügyi támogatás, a forráshoz jutás támogatása.....</i>	120
8.1.3	<i>Humán erőforrás fejlesztése</i>	121
8.1.4	<i>Külső pénzügyi források bevonása, városmarketing.....</i>	122
8.2	AZ ITS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI.....	124
8.2.1	<i>A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere.....</i>	124
8.2.2	<i>Az ITS megvalósításának intézményi háttere</i>	125
8.3	A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK	128
8.4	A PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS KÉSZÍTÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN	129
8.5	MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA	131
8.5.1	<i>Az ITS intézkedéseire kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása.....</i>	132
8.5.2	<i>A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása</i>	141
	RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK	144
	MELLÉKLETEK.....	145

Táblázatjegyzék

1.	táblázat: Városrészek funkciói.....	22
2.	táblázat: A Városrészek és tematikus célok összefüggése	40
3.	táblázat Stratégiai célok és projekt típusok kapcsolata	57
4.	táblázat: A fejlesztések ütemezése	60
5.	táblázat Jász-Nagykun-Szolnok megye Integrált Területi Programjának forrásallokációs táblája (2015).....	65
6.	táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve.....	67
7.	táblázat Törökszentmiklós város szegregátumainak státusza – a legsúlyosabb helyzetben lévő területek kiemelésével (témakörönként)	72
8.	táblázat: Az IVS tervezett, megvalósításra nem került anti-szegregációs célú beavatkozásai	74
9.	táblázat: Anti-szegregációs célú beavatkozások és azok eredményei (2007-2014) a városban.....	75
10.	táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai	76
11.	táblázat: Az anti-szegregációs terv terület specifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban.....	77
12.	táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései.....	79
13.	táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum specifikus intézkedései	82
14.	táblázat: Az anti-szegregációs terv intézkedéseinek ütemezése	83
15.	táblázat: A potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések és a hatások kivédésére teendő intézkedések.....	85
16.	táblázat: Tervezett fejlesztések, amelyek eredményeként javulhatnak a szegregációs mutatók	86
17.	táblázat Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz	89
18.	táblázat: A városi tematikus célok és az OFTK-ban megadott specifikus célkitűzések közötti kapcsolódás.....	92
19.	táblázat: A megyei szintű célrendszerhez való kapcsolódás	94
20.	táblázat: A Gazdasági Program stratégiai célrendszeréhez való kapcsolódás	97
21.	táblázat: A tematikus célok kapcsolódás a város környezetvédelmi terveihez	99
22.	táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai.....	102
23.	táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai	103
24.	táblázat: A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai.....	104
25.	táblázat: A városrészi szintű területi célok és adottságok kapcsolatai	106
26.	táblázat: A települési célok logikai összefüggései.....	110
27.	táblázat: A beavatkozások, projektek és azok logikai összefüggései	112
28.	táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai.....	116
29.	táblázat A Törökszentmiklósi járás települései.....	128
30.	táblázat: Tematikusan célok eredményindikátorai	134
31.	táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai	135
32.	táblázat: Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai.....	136

Ábrajegyzék

1. ábra: A lakónépesség korcsoportos összetétele városrészenként, 2011	19
2. ábra: A lakónépesség iskolai végzettsége városrészenként, 2011	20
3. ábra: Törökszentmiklós városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig	39
4. ábra: A tervezési rendszer felépítése, összefüggései	100
5. ábra: Kockázatok pozicionálása	118
6. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása	141

Térképjegyzék

1. térkép Érték és problématérkép	16
2. térkép Városrészek Törökszentmiklóson (2015)	18
3. térkép: Akcióterületi lehatárolás a város egészére	42
4. térkép: 1. számú akcióterület lehatárolása	43
5. térkép: 2. számú akcióterület lehatárolása	44
6. térkép: 3. számú akcióterület lehatárolása	45
7. térkép: Törökszentmiklós szegregátumai	71

1 Bevezetés, előzmények

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket határozza meg az Önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján.

Az ITS célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Előzmények

Törökszentmiklós Városa 2008-ban dolgozta ki Integrált Városfejlesztési Stratégiáját, amely tulajdonképpen jelen dokumentum előzményének tekinthető. Az eltelt időszak alatt az IVS felülvizsgálatára, módosítására nem került sor.

Stratégia felülvizsgálat indokai

A Stratégia kidolgozása óta eltelt 7 évben számos **külső és belső tényező együttes változása** indokoltá teszi annak felülvizsgálatát.

Belső tényezők változásai:

- az IVS kidolgozása óta eltelt időszakban bekövetkező társadalmi-gazdasági változások (pl.: gazdasági világválság hatásai, piaci, befektetői környezet változása, demográfiai adatokban, tendenciákban érzékelhető változások),
- a korábbi IVS-ben foglalt fejlesztési elképzelések megvalósításának tapasztalatai, fejlesztések eredményei

Külső tényezők változásai:

- A hazai szakpolitikai és jogszabályi környezetben bekövetkezett változások, illetve a 2014-2020-as időszakra vonatkozó országos és megyei fejlesztéspolitikai elképzelések megfogalmazása. Különös tekintettel:
 - az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi és egyes eljárásrendi elvárásait rögzítő 314/2012. (XI.8) Korm. rendelet megalkotására, melynek értelmében a Stratégia tartalmi követelmény rendszere jogszabályban rögzítésre került, a korábbiakhoz képest bővült, változott.
 - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok elfogadására, azokban történt változásokra (így az Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió - 1/2014 (I.3) OGy. határozattal történő elfogadására; valamint az Országos Területrendezési Terv (OTrT) 2014. február 1-től hatályos módosításaira.

Az OFTK az országos fejlesztéspolitika átfogó célrendszerét és középtávú (2020-ra vonatkozó) céljait fogalmazza meg, foglalkozik a városhálózat szerkezetének alakulásával, a városfejlesztés nemzeti prioritásainak felvázolásával.

Az OFTK kiemelten kezeli a vidéki térségek, települések sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra építő fejlesztését, felzárkóztatását, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket. Kulcsfontosságúnak tartja, hogy a vidéki települések népségmegtartó erejének erősödését, az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztését, a gazdasági diverzifikációt, a helyi gazdaság megerősítését.

- A Megyei területfejlesztési koncepciók és programok 2014-ben történő felülvizsgálatára, megalkotására. Az egymással közel egy időben zajló tervezés eredményeként a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a megye, a

megyei jogú városok, valamint a megye többi városát érintő fejlesztések összehangolására, a fejlesztések egymást kiegészítő és egymást erősítő hatásainak kihasználására.

- Megalkotásra és kidolgozásra kerültek az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának új támogatáspolitikai célkitűzései, forráslehetőségei; új eljárásrendjei és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok:

- Elfogadásra került EU 2020 Stratégia; amelyben az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, mint fölérendelt cél szem előtt tartva az EU öt nagyszabású célt tűzött ki maga elé a foglalkoztatás, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás és a klíma/energiapolitika területén, amelyeket 2020-ig kíván megvalósítani a kohéziós politika eszközrendszerén keresztül. A kohéziós politika megvalósítását célzó ún. közös rendelkezéseket tartalmazó rendelet rögzíti azt a 11 tematikus célkitűzést, melyek támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az EU 2020 céljaihoz.

Az Európai Unió 2020-ig érvényes átfogó Stratégiájában kiemelt figyelmet kap a városok fejlesztése. Az ERFA prioritásainak mindegyike megvalósítható városi környezetben, a rendelet azonban kifejezetten városi problémák kezelésére irányuló beruházási prioritásokat is meghatároz.

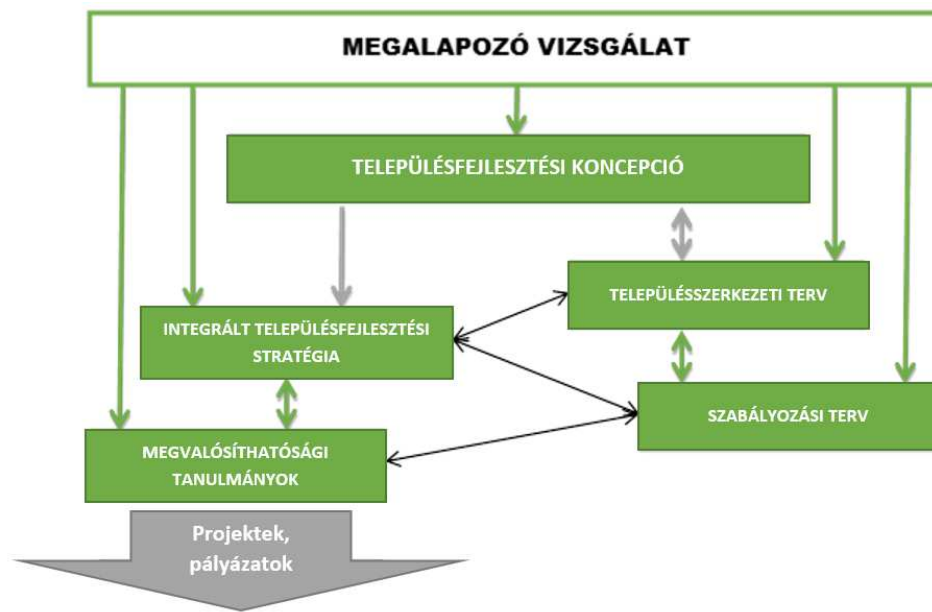
- az EU2020-hoz igazodóan kidolgozásra és Brüsszel által is elfogadásra került hazánk Partnerségi Megállapodása (2015. szeptember), amelyben Magyarország a 2014-2020 időszakra vonatkozóan azonosította a legfontosabb kihívásokat és kitűzte a fő fejlesztési prioritásokat, melyek alapvetően meghatározzák az Európai Strukturális és Beruházási Alapok forrásainak eredményes és hatékony felhasználásának hazai feltételeit.
- a Partnerségi Megállapodásban foglalt irányok mentén kidolgozásra kerültek és Brüsszel által részben elfogadásra kerültek, illetve elfogadás előtt állnak a következő támogatási időszak Operatív Programjai.
- Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódóan a stratégia készítésével párhuzamosan zajlik megyei Integrált Területi Programok (ITP) tervezése és ehhez kapcsolódóan a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

A külső és belső tényezők együttes változása miatt - a megyei jogú városok számára 2014-2015 során biztosított támogatást követően - a Belügyminisztérium EU-s támogatási forrás igénybevételeivel a járasszékhelyek számára is biztosítja, valamint szakmailag támogatja a tervezési munkát a „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban (és a fővárosi kerületekben – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása ” című projekt keretében. Ennek köszönhetően az ország összes járasszékhelyére egy időben, egymással párhuzamosan történik az Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítése, a korábbi IVS-ek felülvizsgálata.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. A rendszer alapelemeit és azok egymásra épülését az alábbi ábra foglalja össze.

Az ITS helye a
tervezési
rendszerben

Az ITS szakmai-tartalmi felépítését meghatározó dokumentumok

A jelenleg készülő Integrált Településfejlesztési Stratégia szakmai-tartalmi felépítését:

- a 314/2012. (XI.8) Kormány rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről és egyes településrendezési jogintézményekről tartalmi elvárásai;
- a Városfejlesztési Kézikönyv (Második javított kiadás, NFGM 2009. január 28.) tartalmi javaslatai, szakpolitikai iránymutatásai;
- Belügyminisztérium részéről jelen munka támogatására kidolgozott „Útmutató a kis-, és középvárosok és a fővárosi kerületek Integrált Településfejlesztési Stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” c. módszertani dokumentum segíti.

A Stratégia elkészítését a jogszabályi elvárások szerint részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló „Megalapozó vizsgálat”, valamint a 2014-ben készült „Törökszentmiklós Város Fenntartható Fejlődés Helyi Programja, Local Agenda 21” célrendszerének felülvizsgálata előzte meg.

Az ITS készítésének előzményeként bekért információk alapján a Belügyminisztérium úgy ítélte meg, hogy jelen tervezési feladatban, Törökszentmiklós városára nem szükséges településfejlesztési koncepció elkészítése.

A „Megalapozó vizsgálat” számos tématerületet elemezve, számszerű adatokra, tendenciákra támaszkodva mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégiaalkotás számára meghatározva a város és városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

A megalapozó vizsgálati fázis elemzéseire a szakértők támaszkodhattak a KSH 2011. évi Népszámlálás eredményeire mind a városi, mind a városrészi elemzések során, valamint a Belügyminisztérium részéről a szakértői munkát támogató TEIR ITS modul adatállományára.

A központi elvárásokon, módszertani segédleteken túl az ITS készítői nagymértékben építettek Törökszentmiklós Városi Önkormányzatnak információszolgáltatására:

- a megalapozó vizsgálat jogszabályi elvárások szerinti kidolgozása érdekében helyi adatokra, ágazati koncepciókra, dokumentumokra;

- a stratégia alkotás fázisában a településfejlesztési koncepcióra, a korábbi IVS-ben foglaltakra és megvalósítás tapasztalataira, a 2014-2020 időszakra releváns helyi koncepciókra és programokra, így a 2015-2019 közötti időszakra irányuló Gazdasági Ciklusprogramban foglaltakra,
- a hatályos Településszerkezeti Tervre, valamint
- a stratégiai tervezés folyamatát végigkísérő partnerségi lépések (szakmai konzultációk, munkacsoport-ülések, workshopok) keretében a helyi társadalom véleményét, elképzeléseit tartalmazó „soft” információkra.

A stratégia
eredményessége

A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével Törökszentmiklós városa a tervezett mértékben ki tudja használni fejlődési potenciálját a 2014-2020 közötti időszakban;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) jelentős része megvalósul;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- hozzájárul ahhoz, hogy a városban megvalósuló fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósuljanak meg;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közszféra mellett a magánszféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

2 Helyzetelemzés összefoglalása

2.1 A városi szintű helyzetelemzés összefoglalása

■ Törökszentmiklós város térségi szerepkörei

Törökszentmiklós tipikus középváros, járási székhely, alföldi mezőváros, amelynek jellemzően nincsenek regionális és megyei szerepkörei – ez alól kivétel jelent néhány speciális funkció. Ilyen, a járáson túlnyúló, megyei vonzáskörzettel bíró középfokú intézménye, a Székács Elemér Középiskola, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, vagy az országos hírvételező CLAAS Hungaria Kft., mely Törökszentmiklós egyik legjelentősebb foglalkoztatója és egyben Magyarország vezető mezőgazdasági gépgyártója is. A város foglalkoztatási szerepköre jellemzően városi-járási, ám a nagyobb ipari foglalkoztatók a szomszédos járásokból is ingáztatnak munkavállalókat

A város az országos területi hierarchiában alsó-középszintű központnak számít. Törökszentmiklós járási székhely vonzáskörzete – a fenti speciális eseteket leszámítva – döntően a járás, továbbá Tiszabő, Tiszaroff, Tiszagyenda, Kétpó településeire terjed ki. Ez elsősorban a város középfokú ellátó intézményeit, illetve foglalkoztató hatását jelenti, illetve a térségben a különféle lakossági szolgáltatások, kiskereskedelem stb. a járáson belül Törökszentmiklóson érhető el a legmagasabb színvonalon és kínálattal, amely ebbéli funkciójában is erősíti a várost. Természetes, hogy a várostól 15 km-re fekvő Szolnok erős vonzással bír minden tekintetben mind Törökszentmiklóssra, mind a járás többi településére. Szolnok ilyen értelemben gyengíti Törökszentmiklós térségi szerepkörét, mert ott szélesebb körű szolgáltatási, kereskedelmi ellátás érhető el.

Törökszentmiklós város, a megyeszékhely, Szolnok árnyékában is képes volt megőrizni önállóságát és bizonyítani járásközponti szerepkörét. A város helyet ad a legfontosabb közigazgatási funkcióknak (munkaügyi központ, építésügyi körzetközpont, földhivatal, okmányiroda, rendőrkapitányság, tűzoltóság), így a környező településeket teljes körűen lefedi a mindennapi ügyintézés terén.

■ Társadalom: demográfiai viszonyok és tendenciák

A városra jellemző az országos és megyei átlagot is erősen meghaladó, az 1990-es évek óta tartó folyamatos népességfogyás. Törökszentmiklóson 1990-2011 között 12%-al csökkent a népesség száma. A népesség elöregedő, a 60 év fölöttiek aránya folyamatosan nő, a 14 év alattiaké csökken, a halálozások száma jelentősen meghaladja a születések számát. Jelentős a vándorlási deficit, s az elvándorlók száma növekvő tendenciát mutat. Jelentős számú cigány nemzetiség él a városban, főként a város keleti határában lévő szegregátumokban.

■ Települési közösség (kohézió, kultúra, hagyományok, civilek) – a közösség, mint településfejlesztési erő

A törökszentmiklósiak kötődnek gazdag kultúrájú, egyszerű, rendezett, vonzó belvárossal és településképpel rendelkező, a hagyományok ápolását szem előtt tartó városukhoz. A város kulturális élete gazdag, sokrétű. A városi civil szervezetek száma és ezek közösségi aktivitása magas, a helyi civil társadalom képe sokrétű, gazdag. A roma lakosság részarányának növekedés fokozza a már most is tapasztalható társadalmi rétegződést, elkülönülést. Jelenleg az elkülönülés mértéke, és léte nem okoz konfliktust a lakosságon belül.

■ Intézményrendszer (közszolgáltatások) és településüzemeltetés

Törökszentmiklós város intézményrendszere – szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális – jól működő, városi és térségi (jellemzően járási) szerepkörrel bír, feladatát megfelelően ellátja. A város megyei szinten is ismert és igénybe vett középfokú oktatás intézménnyel és kulturális

létesítménnyel rendelkezik. Kiépült és működik a szociális intézményrendszer. Az intézményrendszer működtetésének – az Önkormányzati kezelés esetében, kötelező és vállalt feladatok tekintetében – a városüzemeltetés képes megfelelni.

Az elmúlt években az intézményrendszert érintő jelentős fejlesztések ellenére a felújításra, bővítésre, korszerűsítésre (pl. óvodák) szoruló közintézmények száma még mindig magas. A város költségvetéséből biztonságosan képes fenntartani intézményrendszerét, a fejlesztéseket ugyanakkor csak pályázati forrásokból képes megvalósítani, a költségvetés azok önerejének biztosítására korlátozottan képes.

■ Gazdaság szerkezet és dinamika

Törökszentmiklós gazdasága viszonylag stabil, évtizedes-évszázados alapokon áll, a rendszerváltás és a privatizáció működőképes helyi gazdaságot talált. Az élelmiszer és baromfi feldolgozóiparban, malomiparban korábban működő nagyvállalatok megszűntek, tevékenységüket több, kisebb vállalkozás vette át, de így is jelentős kapacitástartalék maradt a feldolgozóipar területén. Az ipari parkba települt cégek mellett (pl. Claas Hungary Kft.), más iparterületeken is megjelentek vállalkozások (pl. az északi elkerülő út mellett a Vogel&Noot Talajtechnika Kft., illetve a nyugati városszélen hűtőházak és baromfi tovább-feldolgozó üzem). A külföldi tőke megjelent a városban, de tulajdonosi aránya a helyi vállalkozásokban nem növekszik. A város ipari park infrastrukturális ellátottsága megfelelő, de kapacitásbővítés szükséges. Inkubátorház és bérelhető csarnokterület is található az ipari parkban. Területe bővíthető, illetve jelenleg is vannak szabad területek, melyek a betelepülni szándékozó vállalkozásoknak kijárlhatók.

A helyi gazdaság egyik fontos, jövőbemutató, hosszú távú versenyképességet biztosító tényezője a K+F tevékenység, ami egyelőre csak a mezőgazdasági gépgyártó, CLAAS Hungary Kft.-nél jelenik meg, de sajnos ott sem a helyi humán erőforrásra alapozottan.

A város gazdaságában a turizmus és a minőségi szolgáltatások kevéssé jellemzőek. A gyógyvízzel minősített termálvíz gazdasági (turisztikai, egészségügyi, energetikai) hasznosítása messze nem érte el lehetőségeit.

Törökszentmiklóson a helyi iparüzési adóbevételek a korábbi évek növekedése után stagnálnak, korlátozva a fejlesztési forráskihelyezést, ami viszont tovább rontja a lakosságmegtartás esélyeit. Emiatt is a Törökszentmiklóson egy főre jutó mintegy 20.000 Ft/fő iparüzési adó, elmarad az országos 30.000 Ft/fő átlagértéktől.

Problémát jelent a helyi munkaerőbázis képzettségi szintje, különösen a felsőfokú képzettségűek tekintetében alacsony. Sajnálatos, hogy a helyi cégek alacsony hozzáadott értékű tevékenységeikhez kapcsolódóan kisebb igény mutatkozik a magasan képzett munkaerőre.

■ Épített környezet, településrendezés

Az épített környezet esetében kiemelendő, hogy megmaradt a jellegzetes mezővárosi karakter, viszont épített örökség tekintetében – habár számos, szecessziós és eklektikus építmény van a városban – nincs kiemelkedő vonzereje a városnak, mely országosan ismert lenne. A városrehabilitáció által több középület és közterület újult meg. A város életéhez korábban szorosan kapcsolódó – immár felhagyott - tanyák területe gondozatlan. Hasonló kedvezőtlen városi adottság, hogy a városközpontban nehézipari üzem (TM Öntöde Kft.) működik, beékelődve a lakóházak térszövetbe.

■ Táji és természeti adottságok

A város a Tisza és az Alföld kapujaként méltón vállalja fel a környezet- és természetvédelmi értékeket és feladatokat, hiszen környezete természeti értékekben, felszíni vizekben gazdag. A Tisza folyó ökológiai zöldfolyosóként övezi, mely mentén kiépültek az árvízvédelmi rendszerek, így csak a mélyebb fekvésű területek belvíz-veszélyeztetettsége okoz problémát. A város

belterületének mintegy 1/3-a belvíz-veszélyeztetett. A város hévizére alapozottan több közintézmény fűtése korszerűsítése történt meg.

■ Zöldfelületek

A városi zöldfelületek aránya, részben a végrehajtott fásítási program eredményeként ugyan magas, de Törökszentmiklós teljes közigazgatási területének erdősültsége alacsony, hiányoznak a fasorok, mezsgyesávok. Időszakosan ez okozza a levegő túlzott szálló por szennyezését. Problémás és városképi szempontból is hátrányos a szegregált településrészek elhanyagolt zöldfelületei, előkertjei.

■ Közlekedési hálózat és minősége (külső és belső)

Törökszentmiklós kedvező külső elérhetőségű város, a 4. sz. főút és Budapest-Debrecen-Záhony vasúti fővonal révén. Az elérhetőségi feltételek javultak a vasútvonal és kiszolgáló létesítményeinek nemrég befejezett korszerűsítése által, illetve tovább fog javulni az M4 gyorsforgalmi út 2016-17-ra tehető Törökszentmiklóstra történő „érkezésével”.

Az északi elkerülő út révén jelentősen csökkent ugyan a tranzitforgalom, de a 46. sz. főúton, ami átmegy a belvároson és az ipari park elérhetőségét biztosítja, továbbra is nagy terhelés jelentkezik (pl. a regionális hulladéklerakóhoz is ezen úton lehet eljutni). A fizetőssé váló M4 gyorsforgalmi útátadásával tovább még nőhet a városon átmenő forgalom.

Autóbuszos közösségi közlekedés szempontjából regionális alközpontnak tekinthető. Az egyéb belterületek és külső településrészekre vezető utak minősége rossz.

A helyi forgalomban jelentős szerepe van az aktív (kerékpáros, gyalogos) közlekedési módoknak, ugyanakkor nincs összefüggő kerékpárút hálózat a városon belül, a kiépítettség szakaszos, de a hálózat fejlesztése, bővítése folyamatosan zajlik.

■ Közművek és elektronikus hírközlés

A városban magas szinten kiépített települési közmű hálózat (víz, gáz, villany stb.), azonban szennyvíz-hálózat kiépítettsége és rákötések aránya nem éri el 100%-ot, s az egyéb belterületi és külterületi településrészekben is hiányos a kiépítettség. Az egyéb belterületi településrészekben folyamatban van ivóvíz- és csatornahálózat fejlesztése.

Törökszentmiklós ivóvízellátása helyi kutakra alapozott, ami biztonságosabb, mert a város nincs kiszolgáltatva a térségi távvezetékes ellátásból származó műszaki anomáliáknak. (Kivéve Óballa belterületi településrészt, amely regionális hálózatra kapcsolódik.) Emellett jelentős a vízmű kapacitástartaléka, de ivóvízminőség problémák mutatkoznak és korszerűtlen több szakaszon az ivóvízhálózat. Az egyéb belterületi településrészekben regionális vezetékhálózatról történik az ellátás. A város néhány intézményének fűtése korszerűsítése kapcsán, geotermikus energia hasznosítására, kiépült a termál-közmű hálózat. Gyakori probléma a belvízveszély a mélyfekvésű területeken.

A kedvező földrajzi fekvésnek köszönhetően az elérhető mobilszolgáltatások jó lefedettséget biztosítanak a kiépült média-hálózaton. Az egyik szolgáltató jelenleg fejleszti a rendszerét, korszerű optikai hálózat kiépítésével.

A földgáz lefedett a város, de az egyéb belterületi részekben nincs kiépítve a gázhálózat.

■ Környezetvédelem és klímatudatosság / energiahatékonyság

Az elkerülő út megépülése révén jelentősen csökkent az átmenő forgalom és az ezzel járó környezeti ártalmak. Megvalósult a szelektív hulladékgyűjtés, alacsony a légszennyezés és a zajártalmak. Komoly érték a megújuló energia potenciál (termálvíz, napenergia).

A meglévő megújuló energia potenciál a napenergia tekintetében alacsony kihasználtságú. Az önkormányzati épületek egy részénél az energiaracionalizálás szükséges. A város belterülete és

déli külterületei nitrát érzékeny terület, továbbá illegális hulladéklerakók vannak pl. felhagyott tanyákon és dűlőutak mentén.

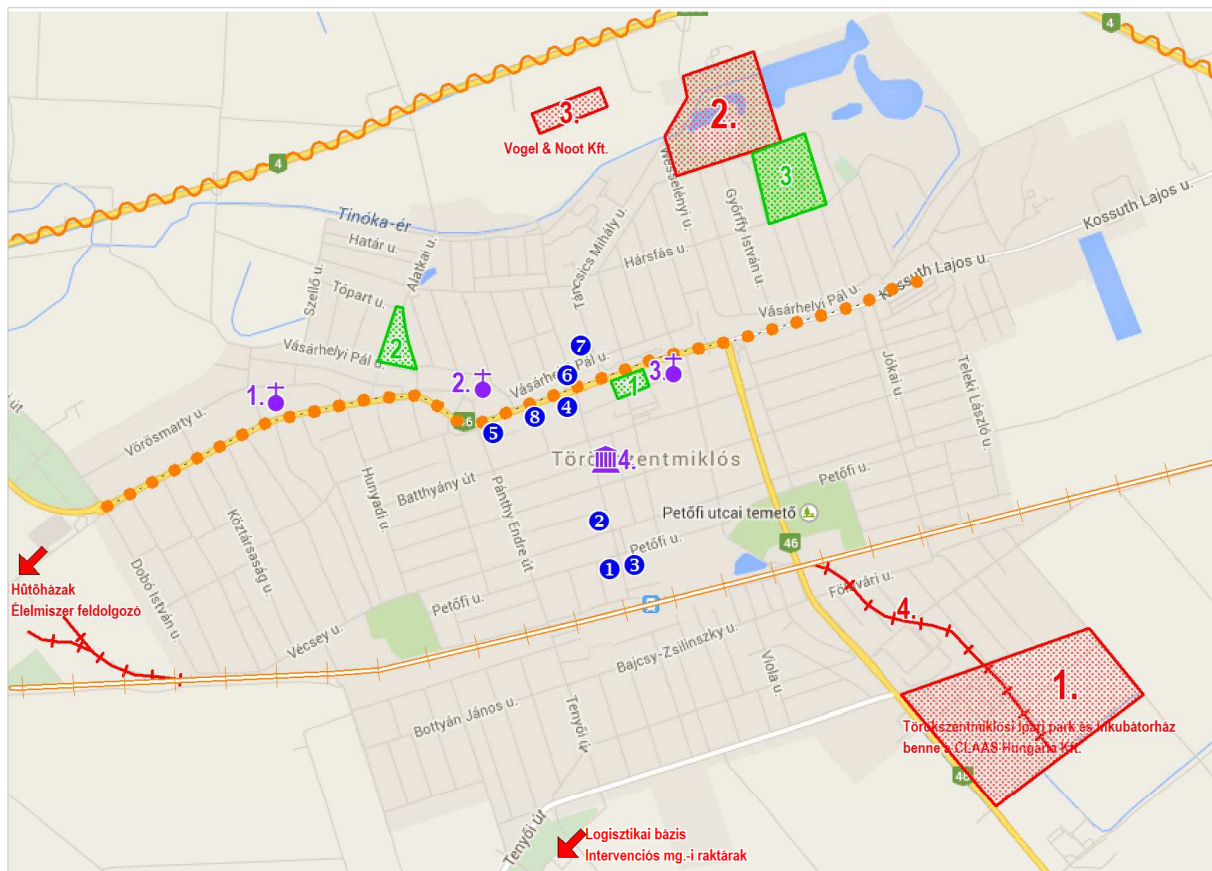
Problémás, hogy a fűtési szezonban megnő a légszennyezés, mert a lakosság – megtakarítási célból - átáll a szilárd tüzelésre. Elsősorban a szegregátumban jelentkezik ez, ahol sok helyen nincs is kiépítve gázvezetési bekötés.

Értéktérkép és Problématérkép

Forrás: Saját szerkesztés

1. térkép Érték és problématérkép

ÉRTÉKTÉRKÉP

TÖRÖKSZENTMIKLÓS

ITS MEGALAPOZÓ DOKUMENTUM

TÁRSADALOM

1. Bölcsőde
2. Lábassy János Középiskola
3. Székács Elemér Középiskola
4. Bercsényi Miklós Gimnázium
5. Ipolyi Arnold Könyvtár, Múzeum és Kulturális Központ
6. Polgármesteri és Járási Hivatal
7. Városi Piaccsarnok, piactér
8. Városi Önkormányzat Egyesített Gyógyító-Megelőző Intézet

GAZDASÁG

1. Ipari Park és Inkubátorház
2. Strandfürdő és Kemping
3. Vogel&Noot Kft.
4. Iparvágány

KÖRNYEZET

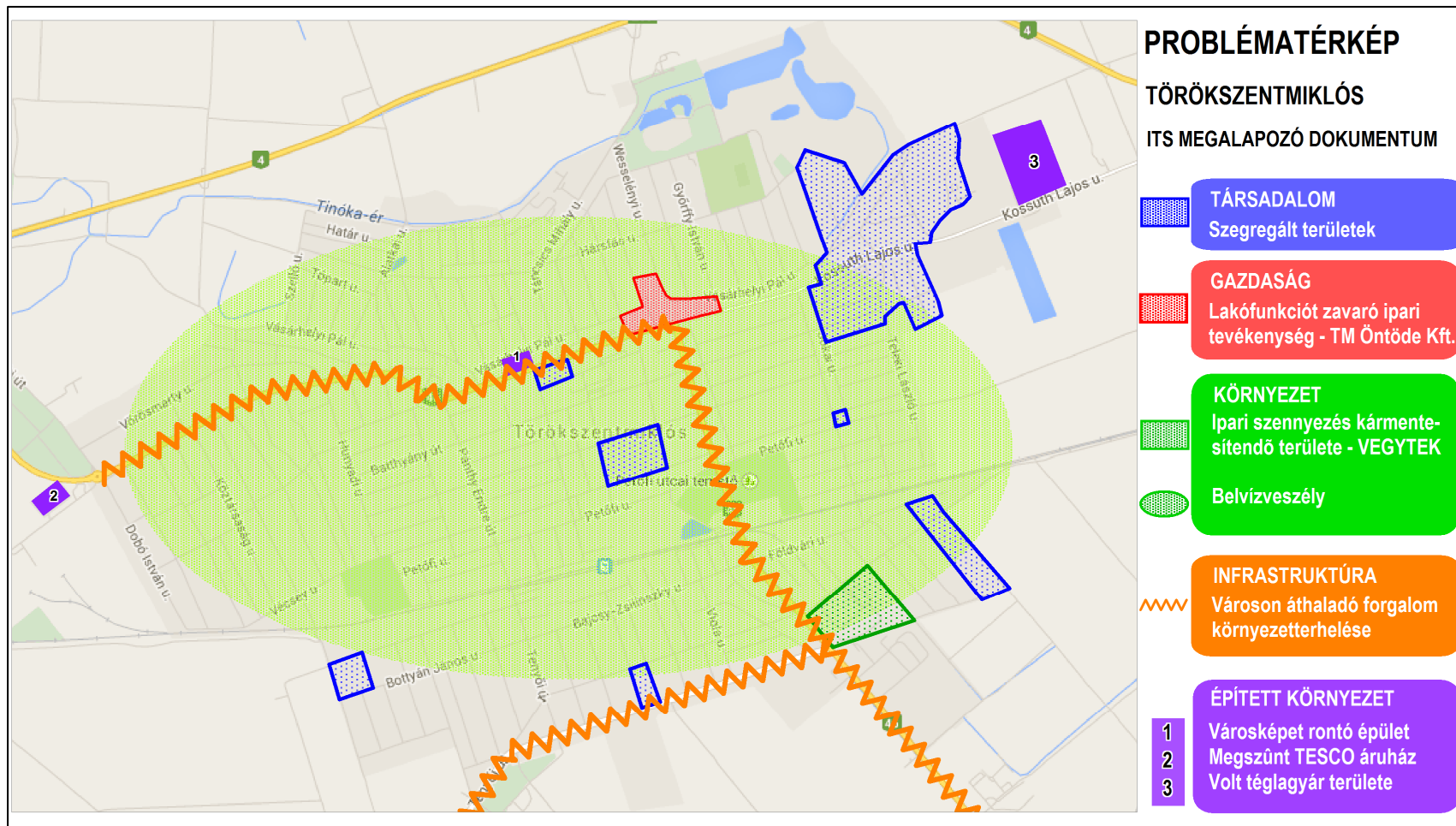
1. Kossuth tér
2. Galambos park
3. Városi sporttelep

ÉPÍTETT KÖRNYEZET

1. Kálvária-kápolna
2. Katolikus Főtemplom
3. Református Templom
4. Helytörténeti gyűjtemény

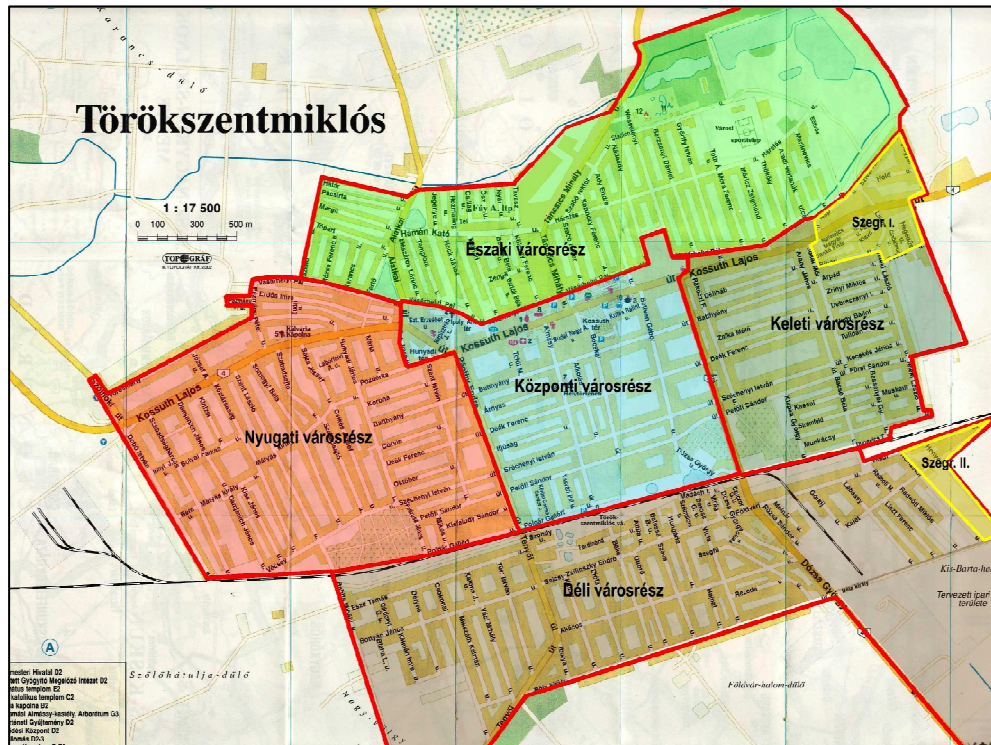
INFRASTRUKTÚRA

- Északi elkerülőút
- Kerékpárút
- Bp-Debrecen vasútvonal

2.2 A városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

2. térkép Városrészek Törökszentmiklóson (2015)

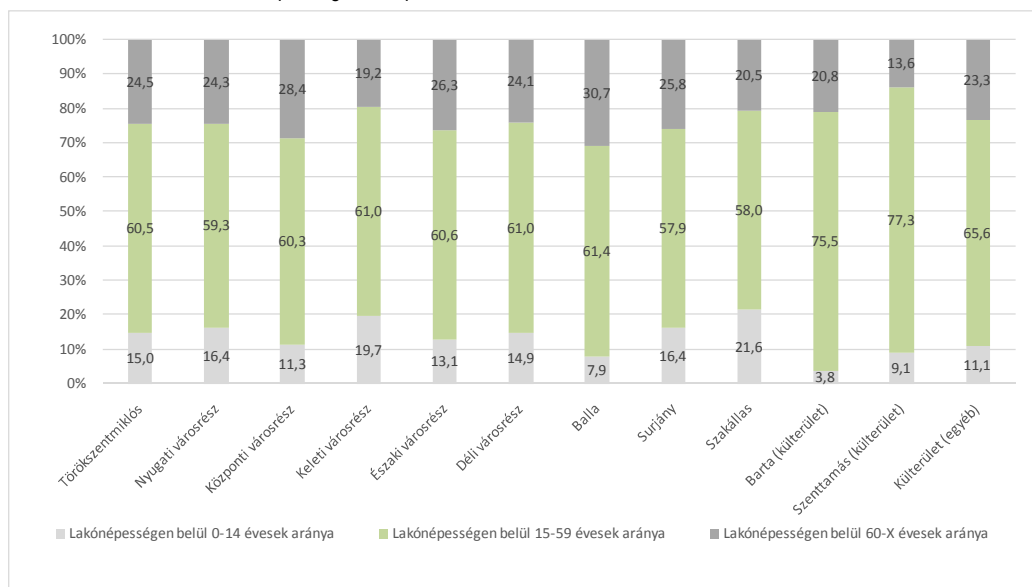

Forrás: IVS, 2008

Törökszentmiklós lakossága az egyes városrészek között megközelítőleg egyenletesen oszlik meg. A legnépesebb Nyugati (4955 fő) és a legkevesebb lakosú Keleti (3543 fő) városrész között csupán 1400 a különbség. A közigazgatásilag Törökszentmiklóshoz tartozó, egyéb lakott helyeken összesen 784 fő lakik. A lakosság alapú sorrend: Nyugati – Északi – Déli – Központi – Keleti; A 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest, a sorrend nem változott. Minden városrészben csökkent a népesség, legnagyobb arányban az egyéb lakott helyeken 22,5%-al, a legkevesebb a Keleti városrészben 2,58%-al. A városi népesség 8,9%-al csökkent, s e fölötti arányban csökkent az Északi (14,5%) és a Déli városrész (9,4%) lakossága.

Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya igen jelentős átlagos csökkenést mutat, városi szinten megfeleződött (29,4%-ról 14,4%-ra esett vissza 2001 és 2011 között), összességében tehát a lakásállomány komfortossága sokat javult. A városrészek között a Központi (4%) és Északi (8,4%) városrésznek van a legjobb mutatója, ugyanakkor a Keleti városrészen - a nagyarányú javulás ellenére is – a lakások csaknem negyede (23,6%) alacsony komfortfokozatú.

1. ábra: A lakónépesség korcsoportos összetétele városrészenként, 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A lakónépességén belül a 0-14 évesek aránya a városi átlagtól (15%) két városrészben mutat szignifikáns eltérést. A Központi városrészben az átlagnál jóval alacsonyabb (11,3%), míg a Keleti városrészben jóval magasabb (19,7%). Az egyéb lakott helyek tekintetében rendkívül nagy a szóródás Bartán csak 3,8%, míg Szakálláson 21,6%.

A munkaképes korúak aránya (15-59 év közöttiek) lényegében a városi átlag (60,5%) körül ingadozik. Az egyéb lakott helyek közül Bartán és Szenttamáson 75% fölötti ez az arány.

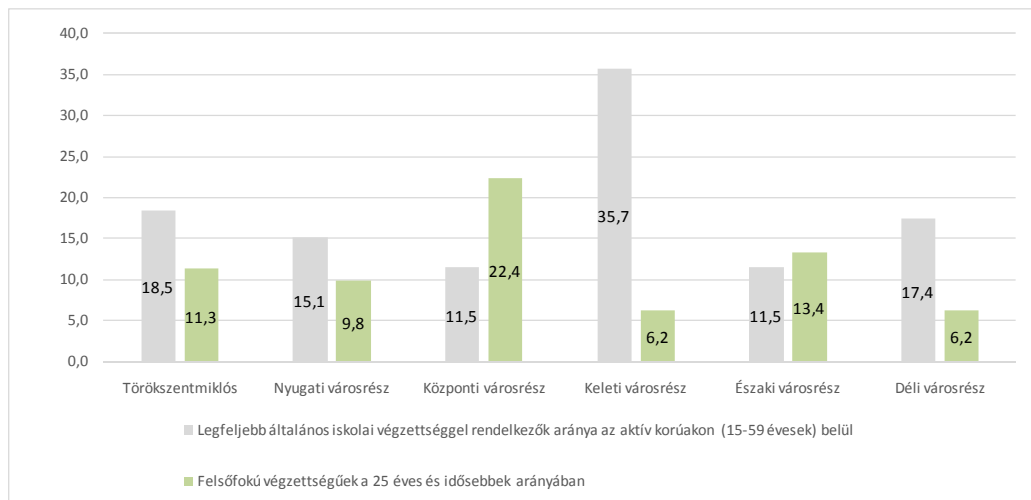
A 60 éven felüliek arányában a városi átlaghoz (24,5%) képest a Központi és az Északi városrészben az átlagnál magasabb, a Keleti városrészben az átlagtól kisebb arányban vannak jelen az 60 év fölöttiek. Egyértelműen kimutatható, hogy a Központi városrész lakossága előregedő, míg a Keleti városrész populációja a legfiatalosabb.

A 2001. évi népszámlálási adatokhoz képest Törökszentmiklóson kedvezőtlen tendencia, hogy a fiatalok aránya csökken, az idősek aránya pedig nő. Ez valamennyi városrészben tetten érhető, de különösen a Központi városrészben (2001-es adatok 14,1 - 61,0 – 24,9%). 2001-ben is Keleti városrész volt a legfiatalabb, ugyanakkor minden városrészben 4-5%-al csökkent a fiatalok és ennyivel nőtt az időskorúak aránya.

A 2011. évi munkanélküliség adatok városrészenkénti megoszlása egyenetlen. A városi átlag (15,4%) alatt csupán a Központi (11,9%) és az Északi (12,5%) városrész van, miközben a legrosszabb a Keleti városrész 19,5%-os aránya.

2. ábra: A lakónépesség iskolai végzettsége városrészenként, 2011

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 10 év alatt, 2001 és 2011 között minden városrészben erőteljesen csökkent, közel megfeleződött. A legkisebb arányú csökkenés Keleti városrészben volt, ott a 2001-es 43,9% csak 35,7%-ra mérséklődött, s ezzel egyedülként van a városi átlag fölött. Ez egyben tükrözi a városrészeire jellemző társadalmi problémákat. Az egész városra nézve ez az arány 18,5% (2001-ben 31% volt). A legalacsonyabb a Központi és a Nyugati városrészben, ahol ez az érték 11,5%.

Ennél érdekesebb a felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában mutató változása. Törökszentmiklós értéke az emelkedés ellenére is elég alacsony, ám ebben a városrészek nagy eltéréseket mutatnak. A városi átlag (11,3%, ami 2001-ben 7,8% volt) jelentősen elmarad az országos 19%-tól. Van azonban egy városrész, amely jelentősen meghaladja az országos átlagot is, kirajzolva egyben a városon belül az értelmiség által lakott területet: a Központi városrész (22,4%). Még az Északi városrész mutatója is kedvezőbb a városi átlagnál, de a Keleti és a Déli városrész mutatója (6,2%) alig fele a városi átlagnak.

Városrészi sajátosságok:

■ Központi

- a kulturális, szellemi élet központja a városban, számos banki, kereskedelmi szolgáltatás elérhető a területen, de itt található a városi, járási funkciók jelentős része, a város főtere és tömegközlekedési központja is;
- erős tranzitforgalom terheli;
- a humán funkciók (egészségügyi, szociális, oktatási) 80%-a, valamennyi igazgatási funkció (Polgármesteri Hivatal, okmányiroda, rendőrkapitányság, tűzoltóság), a közösségi funkciók (művelődési ház, könyvtár, szabadidő-csarnok, játszótérek) 60%-a, a gazdasági funkciók (kereskedelmi és vendéglátóegységek, piac, pénzügyi szolgáltatók) 40%-a itt található;
- kedvezőtlen, hogy a városrészben, a lakó- és intézményi funkciók közé iparterület ékelődik be (TM Öntöde Kft.);
- a déli részen, a vasút mellett további hasznosításra, korszerűsítésre váró malomipari és baromfi feldolgozóipari telephelyek találhatók;

■ Nyugati városrész

- jelentős átmenő forgalom terheli;
- itt található az idősek napközi klubja, két óvoda és egy általános iskola és egy kisposta is, továbbá a bezárt Tesco-áruház;
- közlekedési szempontból jól feltárt terület, kedvező elérhetőségi feltételekkel rendelkezik;
- a városrész közelében iparvágánnyal ellátott iparterület (hűtőházak, élelmiszer tovább-feldolgozóüzem) található;

■ Keleti városrész

- itt található egy gyógyszertár, egy bentlakásos és egy nappali ellátást nyújtó idősek otthona, és két óvoda, de államigazgatási funkció nincs a városrészben;
- gazdasági funkciókkal a leggyengébben ellátott városrész, szerény a kiskereskedelmi és vendéglátó üzlet kínálata;
- közlekedési szempontból kevésbé feltárt terület;
- a városrész szegregációval sújtott terület, jelentős a cigány nemzetiségűek aránya;
- a városrész közelében iparterület fekszik, ahol egy betonkeverő üzem, illetve a volt téglagyár (2 éve leállították) található – a téglagyár barna mezős területhasznosítása pl. látogatható ipari műemléknek jöhet számításba;

■ Északi városrész

- a városrész külső elérhetősége nehézkes, csak a Városközpont érintésével oldható meg;
- itt található hajléktalanokat ellátó intézmény, egy-egy óvoda, általános iskola, de államigazgatási funkció nincs a városrészben;
- közösségi funkcióból számos található a városrészben úgy, mint a sportpálya és –telep, a város gyógyvizes fürdője, játszótérek, illetve fürdőhöz kapcsolódó, szép természeti környezetben, fejlesztést igénylő kemping is, illetve további fejlesztési területek is rendelkezésre állnak;
- itt van a város négyemeletes blokkos építésű, Fáy lakótelepe;

■ Déli városrész

- az északról határoló Bp.-Debrecen vasútvonaltól délre fekvő városrészt öleli fel, mely vasútvonal mindössze három, jelzőlámpás szintbeni és két különszintű egyik alul-, másik felüljáró használatával keresztezhető.
- a városrészen belül jól elkülöníthetőek a különböző területfelhasználási övezetek, hiszen a Béla király úttól északra lakóterület, míg a 46. sz. főút városból kivezető szakaszának jobb és bal oldalán iparterületek helyezkednek;
- itt található a város Ipari Parkja és logisztikai területei;
- humán, közigazgatási, közösségi célú szolgáltatásokkal rosszul ellátott;
- a városrészben van egy bennlakásos idősek otthona, kisposta és egy óvoda;

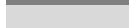

■ Egyéb belterületi településrészek

- Balla: Törökszentmiklós központi területétől mintegy 10 km-re, északra fekszik, közel a Tiszához. Előregedő lakossága, 101 fő. Alacsony képzettségi szint és magas munkanélküliség (27,5%) jellemzi. A lakások 50%-a alacsony komfortfokozatú, egyötöde egyszobás. Az élő Tisza közvetlenül mellette húzódik, turisztikai (pl. szabadstrand és kikötő fejlesztési lehetőség) és öko-gazdálkodási célterületté válhat.
- Surjány: Törökszentmiklós központi területétől mintegy 6 km-re, keletre fekszik, a 4. sz. főút mellett. Alacsony képzettségi szint – a felsőfokú végzettségűek aránya mindössze 2,7% - és magas munkanélküliség (28%) és kedvezőtlen foglalkoztatottság jellemzi. A lakások 40%-a alacsony komfortfokozatú, 17%-a egyszobás. Itt van egy félbehagyott turisztikai centrum található, mesterséges tóval, fűrt termálkúttal, és félkész fogadóépülettel, ami torzóként áll jelenleg, kihasználatlan.
- Szakállas: Törökszentmiklós központi területétől mintegy 10 km-re, északkeletre fekszik. Surjány után lévő, 4. sz. főúti leágazással közelíthető meg. 88 fős lakossága egész Törökszentmiklóson belül a legfiatalosabb, hiszen a 14 év alattiak aránya nagyon magas 21,6%, ami magasabb a 60 év fölöttiek arányánál. Alacsony képzettségi szint – a felsőfokú végzettségűek aránya mindössze 3,47% - és magas munkanélküliség (25%) és kedvezőtlen foglalkoztatottság jellemzi. A lakások 40%-a alacsony komfortfokozatú, minden negyedik pedig egyszobás. Üdülési funkcióra fejleszthető – kiegészítő infrastruktúrákkal - a tiszai holtág déli partja, ahol jelenleg zártkertek találhatók.

1. táblázat: Városrészek funkciói

Városrészek	Ipari, logisztikai	Kereskedelmi	Mezőgazdasági	Zöldfelületi, környezeti	Turisztikai, rekreációs	Közlekedési, távközlési	Közösségi	Közigazgatási	Humán szolgáltatási	Lakó	Város(rész) központi
	Funkciók										
Városközpont											
Északi											
Keleti											
Déli											
Nyugati											
Egyéb településrészek											

 domináns funkció
 kiegészítő funkció

3 Középtávú célok és azok összefüggései

Törökszentmiklós város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) megfogalmazott fejlesztési célrendszer alapja a város tényleges megvalósítandó fejlesztési igénye, az EU 2014-2020 közötti támogatási időszakának forráslehetőségeihez kapcsolódóan. Ezen igények felmérésénél figyelembe vett dokumentumok:

- Az EU 2020 Stratégia megvalósítását szolgáló tematikus célok, melyek
 - (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
 - (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
 - (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
 - (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
 - (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;
 - (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
 - (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
 - (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
 - (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
 - (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
 - (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Konceptió 2014-2020 célrendszere; (Jóváhagyta: a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 685/2013. (XII.16.) számú határozatával);
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020; (Jóváhagyta: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 75/2014. (VIII.29.) számú határozatával);
- A program Törökszentmiklóstra vonatkoztatható két területspecifikus célja:
 - T1 - Szolnok nagyváros-térség pozíciójának megerősítése a Bécs-Budapest-Belgrád fejlődési tengely és a Tisza-völgy térrendszereiben;
 - T5 - Tisza menti „ökosztráda” alrendszereinek kiépítése;

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Integrált Területi Program 2014-2020 2.0 változata; (Jóváhagyta: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 28/2015. (III.30.) számú határozatával);
- Jelen ITS Megalapozó munkarészában szereplő megállapítások, megoldásra váró problémák, megvalósítandó feladatok;
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Gazdaságfejlesztési részprogram
- Törökszentmiklós Városi Önkormányzat Gazdasági Programja

Törökszentmiklós város ITS-ben meghatározott „Jövőképe és fejlesztési célrendszere” meghatározásánál alapesetben az lehetne a cél, hogy a tervezés és az erre épülő fejlesztések, projektek megvalósítása a lakosság életminőségének, életesélyeinek, versenyképességének javítását szolgálja. E szempontok közvetlen érvényesülése, megjelenítése csak egy sematikus célrendszerben kezelhető, miközben a tervezői törekvés az, hogy minél konkrétabb, testre szabottabb, helyspecifikusabb legyen a célrendszer.

Ennek megfelelően a fő tervezési elvek:

- A meghatározott fejlesztési célok a tényleges fejlesztési igényekre reflektálnak és épülnek, és a „Megalapozó munkarészben” feltárt problémák orvoslását, illetve a meglévő potenciálok, erőforrások, lehetőségek kihasználását szolgálják.
- A célrendszer a fejlesztési szükségletekre épül, de a reális projekt megvalósítás érdekében fontos az elérhető forráslehetőségek figyelembevétele is.
- A célrendszer legyen „Törökszentmiklós -specifikus”, általános célkitűzések helyett a helyi igényekre és jellegzetességekre fókuszáló.
- A célok mind a pénzügyi-műszaki megvalósíthatóság, mind a fenntarthatóság (gazdasági, környezeti, társadalmi) szempontjából legyenek reálisak.

„Törökszentmiklós Város Településfejlesztési Konceptiója” (2003)

A város településfejlesztési koncepciója 12 éve készült, a Törökszentmiklós Város Településrendezési Terve részeként. Jóváhagyva a 110/2003.(VIII.28.) K.t. határozattal.

A koncepcióban megfogalmazott célok tartalma ma már csak részben aktuálisak. Mindazonáltal Törökszentmiklós város ITS-nek stratégiája támaszkodhat, építhet a város területfejlesztési koncepciójára, ugyanakkor aktualizálása – figyelembe véve az új tervezési keretfeltételeket - mindenképpen indokolt. Az aktuális fejlesztési célrendszer a 3.2. fejezetben kerül meghatározásra.

Törökszentmiklós - Integrált Városfejlesztési Stratégiai (IVS), 2008

Jövőkép:

„TÖRÖKSZENTMIKLÓS, A HAGYOMÁNYOS ÉRTÉKEKRE ÉPÍTŐ KISTÉRSÉGI KÖZPONT”

Indoklás:

- *mezővárosi jelleg*
- *családközpontúság*
- *élhető környezet*
- *hagyományos mezőgazdasági és az ehhez kapcsolódó ipari tevékenység*

Az IVS-ben megfogalmazott jövőkép értékelése:

Törökszentmiklós jövőképeinek megfogalmazása „kortalan”. A város fejlődése, fejlesztése alapesetben is a meglévő értékekre támaszkodva képzelhető el. Fontos tartalmi eleme, hogy hosszú távon is kistérségi, járási központként definiálja magát a város jelezve, hogy önálló térségvezető szerepét meg akarja tartani Szolnok árnyékában is.

Átfogó cél (15-20 év):

„A mezővárosi hagyományokra épülő gazdasági-társadalmi szerkezet fejlesztése a város egyedi adottságainak kihasználásával, melynek eredményeképpen a város dinamikusan fejlődő, megerősödött identitással rendelkező kistérségi központtá válik, a lakosság életminőségének javulása mellett.”

Az IVS-ben megfogalmazott átfogó cél értékelése:

A mezővárosi hagyományok továbbra is fennállnak, a város adottságai e tekintetben állandónak minősíthető. Míg a gazdasági szerkezet célul kitűzött fejlesztése, például az ipari parkon belül megjelent K+F tevékenység (Claas Hungaria Kft.) révén részben teljesült, addig a társadalmi szerkezet fejlesztése már egyrészt nehezen is értelmezhető folyamat, illetőleg nem teljesült. Ennek oka, hogy a népességszám csökkenése mellett, továbbra előregedés jellemzi a várost, hiszen az öregségi index jelentősen megnőtt (2001-ben 84,4%, míg 2011-ben ugyanez a mutató 118,4% volt). A szegregátumokban élő hátrányos helyzetű rétegek, a cigány nemzetiség, lakosságon belüli részaránya is nőtt. Ezek miatt a társadalmi szerkezet fejlesztése nem valósult meg. A megerősödött identitástudat sem tekinthető elért eredménynek, mert bár a városban élők esetében a lokálpatriotizmus érzékelhető és valóban erős kötődés alakult ki, de ugyanakkor a nagymértékű elvándorlás épp ennek ellenkezőjére is utal. A helyi életkilátások bizonytalansága erősebb döntési tényező a fiatalabb korosztályban, mint az identitástudat, s ez elvándorláshoz vezet.

Az IVS-ben megjelölt átfogó és tematikus célok mindegyike érvényesnek tekinthető 2015-ben, annak ellenére is, hogy természetesen számos, a célok által lefedett területen jelentősen fejlődés, előrelépés történt.

Tematikus célok (5-8 év):

- „Jövő- és minőségorientált, dinamikus gazdasági szerkezet kialakítása
- Fenntartható társadalmi szerkezet megteremtése
- A városi életminőség javítása, a természeti és az épített örökség megóvásával és a lakosság helyi kötődésének erősítésével
- Hatékony kistérségi és városi közszolgáltatási és közigazgatási rendszer kialakítása és fenntartása”

Az IVS-ben megfogalmazott tematikus célok értékelése:

- A „Jövő- és minőségorientált, dinamikus gazdasági szerkezet kialakítása” cél olyan megfogalmazást takar, amit nem lehet elérni, hiszen bármely bázisállapotról lehetséges egy magasabb célállapot kitűzése, elérése. Ez valójában egy folyamat, melynek beindulása a legfontosabb mérföldkő. Az ipari park megfelelő keretet, infrastrukturális hátteret nyújt a kitűzött cél eléréséhez. A gyógyvízre alapozott turisztikai, városi és térségi fejlesztések mindenképpen kedvezőek és előremutatók a megfogalmazott cél, a jövő- és minőségorientált gazdasági szerkezet biztosítása érdekében. Kitűzendő a gyógyhelyé minősítés elérése. Fontos, hogy a célhoz kapcsolódóan nem áll rendelkezésre a városban megfelelő humán erőforrás. A népességcsökkenés, a fiatalok elvándorlása, az országos átlag alatti képzettségi szint ellene hat a kitűzött célnak.

- A „Fenntartható társadalmi szerkezet megteremtése” cél értékelése, az átfogó cél értékelésében található. Kiegészítésként idetartozik az északi szegregátumhoz kapcsolódó, folyamatban lévő, szociális célú városrehabilitációs projekt, amely a kitűzött cél eléréséhez közvetlenül járul hozzá és hat kedvezően a fenntartható társadalmi szerkezet irányába.
- „A városi életminőség javítása, a természeti és az épített örökség (helyi rendeletekkel való megerősítésével történő) megóvásával és a lakosság helyi kötődésének erősítésével” cél tekintetében lehetséges a legjobban gyakorlati alátámasztással élni. A lakosság életminősége az elmúlt időszakban egyértelműen javult.
 - Csökkent a munkanélküliségi ráta (2009: 11,91%; 2014: 7,97%);
 - A város infrastruktúra ellátottsága csaknem teljessé vált (pl. szennyvízgyűjtő-hálózatba 2001-ben a lakások 38,9 %-a, 2013-ra már 92,86%-a volt bekötve).
 - Megújult a várost érintő vasútvonal és a város vasútállomása, több városi út.
 - Jelentős fejlesztések révén megújult a városközpont, számos közintézmény, továbbá elindult a Törökszentmiklói Városi Strandfürdő és Kemping megújítása is. Ezen belül a kemping területén csak szinten tartó beavatkozások történtek.

Az is tény, hogy a lakosság egy része nem érzékeli ezt a javulást: a jövedelmi viszonyok, bérek – ahogy országosan sem – nem emelkedtek a lakosság elvárásainak megfelelően, és a fenti fejlődést sokan nem érzékelik, vagy nem számítják életminőségük javulásának. Ennek bizonyága az igen jelentős népességszám csökkenés, amelynek egyik jelentős eleme az elvándorlás. Továbbra is alacsonyak a helyi lakosság képzettségi mutatói, elmaradnak az országos értékektől. Ugyanakkor megjelent a városban a K+F tevékenység, amely kiindulópontja lehet kedvező, az innovatívabb gazdaság felé vivő folyamatoknak.

- A „Hatékony kistérségi és városi közszolgáltatási és közigazgatási rendszer kialakítása és fenntartása” cél részben teljesült. A közszolgáltatások területén történt átszervezések a hatékonyság növelését célozták. Ugyanakkor a közigazgatás rendszer hatékonyságnövelő átalakítása a kormányhivatalok, a járások megjelenése által történt meg.

3.1 Jövőkép

A jövőkép pozicionálja a várost a régióban/tágabb térségben, meghatározza a társadalmi gazdasági és épített környezeti domináns folyamatokat és állapotot. (2030-ra elérendő elvárt állapot)

TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS JÖVŐKÉPE

„Hagyományos értékeire építő, térségi központi szerepét megőrző, lakosságát megtartani képes, élhető város”

ÁTFOGÓ CÉL

Törökszentmiklós térségközponti szerepének és gazdasági pozíciójának erősödése

ÁTFOGÓ CÉL

A gazdasági struktúra átalakulásával a foglalkoztatottság és a jövedelmi viszonyok javulása

ÁTFOGÓ CÉL

A helyi életminőség lakókörnyezeti és szolgáltatásokat érintő elemeinek javulása, társadalmi kiegyenlítődés

Az átfogó célok szerepe, hogy kijelöljék azokat fejlesztési irányokat, melyek hozzájárulnak a jövőkép megvalósulásához.

Törökszentmiklóson a tartós és nagymértékű népességfogyás jelenti az egyik legfőbb problémát. Egy város hosszabb távon térségben betöltött szerepét, jövőjét, a népességszáma és annak összetételének, képzettségének alakulása határozza meg. A lakónépesség csökkenő száma Törökszentmiklós jelentőségét, térségi funkcióit veszélyeztetheti, még akkor is, ha járáshoz tartozó települések esetében is hasonló tendencia figyelhető meg. Ilyen értelemben tehát Törökszentmiklós lakosságarányos vezető szerepe hosszabb távon sem kérdőjeleződik meg, de fontos, hogy a jelentős számú cigány nemzetiség integrációja megvalósuljon és ők egy szolidáris, befogadó közösség részei legyenek. A fiatalok arányának az alacsony születésszámból és az elvándorlásból következő folyamatos csökkenése a munkaerőbázist gyengíti, így a város gazdasági versenyképességét is rontja, míg az idősök magas aránya egyre nagyobb terhet ró a szociális intézményrendszerre. Ha a csökkenés reálisan nem is szüntethető meg, hosszú távon (Jövőkép) legalább annak jelentős mérséklése, a lakosságszám stagnálása reális cél lehet.

A képzett fiatalok megtartásának, a bevándorlás és a születési kedv ösztönzésének több feltétele van, amelyek megteremtése a fejlesztések legfőbb célja. Ezen törekvések és szándékok fogalmazódnak meg a Jövőképben és az Átfogó célokban. Legalapvetőbb a minőségi (perspektívát, szakmai előremenetelt, versenyképes bért kínáló) munkahelyek számának emelkedése, amelyet a magas szintű szolgáltatások, a magas technológiájú és innovatív iparágak, és a minőségi turizmus képesek előteremteni. A város vonzerejének növelését, ezáltal a népességcsökkenés mérséklődését szolgálják a helyi közösségi szolgáltatások, az élhető városi környezet, a vonzó programok és rendezvények, az aktív közösségi élet és a letelepedés

adminisztratív ösztönzői. Mindezen általános célkitűzések megvalósulását a tematikus célokban megfogalmazott részletes fejlesztési célok segítik elő.

3.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

Törökszentmiklós Város 2015-2020 között elérendő középtávú stratégiai céljai egyrészt a városi szintű tematikus célokat, másrészt a városrészi szintű területi célokat foglalják magukban.

3.2.1 Városi szintű középtávú tematikus célok

Törökszentmiklós városi szintű, 7-8 évre szóló középtávú tematikus céljai:

- T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése
- T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése
- T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása
- T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése
- T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés

T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése

- A tematikus cél által a város térségi központi szerepének további erősítését kívánja elérni. A megyeszékhely, Szolnok árnyékában, Törökszentmiklós önálló, karizmatikus, funkciókkal ellátott, térségi központként akar megjelenni hosszú távon is.
- Törökszentmiklós térségközponti szerepét csak abban az esetben lesz képes megőrizni hosszabb távon, ha a városban elérhető közszolgáltatási és közigazgatási funkciók megmaradnak, tovább bővülnek. Ez egyrészt értendő a helyi önkormányzatisággal összefüggő közszolgáltatásokra (pl. óvodák, szociális és egészségügyi intézmények), illetve az azokat nyújtó szervezetekre, intézményekre, másrészt pedig az államigazgatás funkcióival összefüggő járásközponti szerepkörre. A városnak a térségi központi humánszolgáltatási és városi funkcióinak integrált és fenntartható fejlesztését kell szem előtt tartania. A kiszámítható városi polgári létforma megerősítése céljából szükséges a közigazgatási, igazságszolgáltatási, valamint az egészségügyi, szociális szolgáltatások bővítése, fejlesztése és az egyéb, kereskedelmi alapú szolgáltatásokat biztosító vállalkozások megerősítése. E cél elérésében fontos szerepet kaphatnak az aktív, helyi civil szervezetek, melyek az önkormányzattal kötött egyedi, feladatellátási szerződések keretében vehetnek részt a város fejlesztésében, működtetésében.

Mindezen fejlesztések fenntarthatóságához ösztönözni szükséges a megújuló energiák további használatának kibővítését az épületenergetikai fejlesztések terén.

A lakosság elvárásaihoz mérten, növekednek az igények a közszolgáltatások iránt. Ez jelenti egyrészt a megbízható, teljes körű infrastrukturális ellátás biztosítását, de elvárásként jelentkezik, hogy a mindennapi ügyintézés terén a közigazgatási rendszer zökkenőmentesen, gyorsan lássa el feladatát.

Bár a város lakossága csökken, de járási szinten nagy igény mutatkozik az erős oktatási struktúra fenntartására, a jelenlegi továbbfejlesztésére, ami infrastrukturális és tartalmi fejlesztést egyaránt jelent. Ezekben a feladatokban az Önkormányzatnak egyre szűkebb a mozgástere, lévén ez már KLIK és egyházi hatáskör. Ezért kiemelt feladat ezekkel az intézményekkel való szoros együttműködés kialakítása, fenntartása.

Az egészségügy területén pedig biztosítani kell a lakosság számára az alap- és szakellátás megfelelő háttér-intézményi és jól képzett humán erőforrású színvonalát, miközben előtérbe kell helyezni a preventív megoldásokat.

Biztosítani kell a városban az egyes közműszolgáltatók ügyfélszolgálati elérhetőségét, helyi kirendeltségek által.

- Elérendő állapot: Törökszentmiklós közintézményeinek, feladatellátási helyeinek száma minimális célként megmarad, illetve további funkciókkal (bírószárm, ügyészség stb.) bővül;

T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése

- A tematikus cél a város lakosságának, országos átlagot el nem érő képzettségi szintjére reagál (2011).
- A lakosságot alkotó egyének képzettségi szintje alapvetően meghatározza munkaerőpiaci versenyképességüket. Törökszentmiklós lakossága például az érettségivel rendelkezők arányát tekintve hátrányban van az országos és megyei területi összehasonlításban. Főként a cigány nemzetiségnél tapasztalható e téren nagyobb lemaradás, így a felzárkóztató programoknak ők lehetnek az elsőrendű célcsoportja. A folyamatban lévő szociális célú városrehabilitáció soft elemei, a speciális képzési programok hozzájárulhatnak, előmozdíthatják annak igényét, hogy a lakosságon belül mind nagyobb arányban rendelkezzenek – az egyre javuló alapfokú képzettségi mutatók mellett – szakképesítéssel, érettségivel is. A munkanélküliség éppen a kevésbé képzett rétegeket sújtja leginkább. A szakképesítés és az érettségi megszerzése mellett azonban a város azon célkitűzése, hogy magasabb hozzáadott értéket előállító vállalkozások telepjenek le, megköveteli a megfelelő számban „megszólítható” felsőfokú végzettségűeket is. A helyi gazdaság innovációs potenciáljának növekedéséhez, a K+F tevékenységet végző vállalkozások hosszú távú törökszentmiklósi letelepedéséhez elengedhetetlen a minőségi munkaerő rendelkezésre állása.

Cél az Önkormányzat és a gazdasági társaságok együttműködése annak érdekében, hogy minél több vállalkozás támogassa a fiatalok felsőfokú képzését azzal, hogy biztos és megfelelően jövedelmező (versenyképes) állással várják vissza őket Törökszentmiklósról. A duális rendszerű pedig szakképzés már a kezdetektől megerősíti a fiatalok helyi cégekhez való kötődését és ezzel erősíti a városban maradásukat, illetve visszatérésüket is. Kedvezőtlen, hogy jelenleg a szakképzés igyekszik lekövetni a városban megjelenő piaci igényeket, pedig ennek ellenkezője lenne kívánatos.

- Elérendő állapot: Törökszentmiklós lakónépességének képzettségi szintje érje el, közelítse meg az országos átlagot
 - az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában,
 - és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában mutatók tekintetében.

T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása

- Mindenki számára fontos milyen környezetben él. A városi lakosság mind szélesebb köre igényli, hogy a települési környezet rendezett, ápoltságos és zöld, az épületállomány karbantartott, a természeti környezet – az élővizek, a levegő, a táj stb. – tiszta, szennyezés-mentes legyen. Törökszentmiklós e tekintetben sokat lépett előre az elmúlt években – belváros rehabilitációja, zöldfelületek rendezése, felújított közintézmények -, ám mind az épített, mind a természeti környezet esetében bőven van még teendő, bel- és külterületen egyaránt. A cél jellegéből fakadóan e tevékenységeknek soha sincs vége, mert ezek állapotát folyamatosan javítani, védeni, fejleszteni kell. A célkitűzés hozzájárul a települési vonzerő növekedéséhez, amelynek közvetlen hatása van a népességmegtartó képességre és a turisztikai vonzerőre egyaránt.
- Ugyanilyen fontosak a közösségi szolgáltatások: ezek a lakosság életminőségét (szociális ellátások, kultúra, közösségi tevékenységek, egészségügyi ellátás) és versenyképességét (oktatás-képzés, egészségügyi ellátás) egyaránt befolyásolják, így nagyban hozzájárulnak a népességszám alakulásához, az elvándorlás csökkenéséhez. A gondoskodó város, amely nem hagyja veszni a leszakadókat és minden eszközzel támogatja azokat, akik helyben akarnak boldogulni, fejlődni, letelepedni, számos módon és eszközzel képes kifejteni ezt a tevékenységét. Ebben nem csupán az alapfeltételek (közműellátás, közszolgáltatások) jó minőségű biztosítása jelenti a célt, hanem olyan közösségi intézkedések, támogatások, tevékenységek is, amelyek közvetlenül szolgálják a Törökszentmiklóson élni és dolgozni akarók esélyeinek növelését akár a lakhatás, a képzettségi szint vagy az elhelyezkedés szempontjából. E cél tehát kapcsolódva az első átfogó célhoz, mind a ma a városban élők helyben maradását, családalapítását, mind a betelepülés ösztönzését szolgálja.
- Elérendő állapot:
 - Törökszentmiklós közintézményei (pl. bölcsőde- és óvodafejlesztési program végrehajtása), közterületei megújulnak (Nő a felújított, bővített és új közterületek mérete, a felújított épületállomány száma, városi zöldfelület mérete.)
 - a városközpontban lévő TM Öntöde Kft. iparterülete – tevékenységének város ipari övezetébe történő kitelepítését követően – revitalizálásra kerül;
 - megtörténik a VEGYTEK területének kármentesítése;
 - az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 5%-al csökken;
 - a szegregátum élő lakosság képzettségi és foglalkoztatottsági mutatói közelíti a városi átlagot;
 - a különböző környezeti (vízminőség, levegőtisztaság, talajok szennyezettsége stb.) mutatók megfelelnek az előírt határértéknek;

T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése

- A tematikus cél megfogalmazása mögött az a szándék, illetve az a kedvezőtlen helyzetkép húzódik meg, hogy bár Törökszentmiklós számos turisztikai értékkel rendelkezik, de azok, vendégforgalmat generáló ismertsége alacsony.

Törökszentmiklós város nem rendelkezik nemzetközi vagy akár országosan jól ismert vonzerővel. A város turisztikai attrakciói elsősorban a helyi, térségi, kisebb részben megyei érdeklődésre tarthatnak számot. Ennek megfelelően a turizmus szerepe viszonylag jelentéktelen a város gazdasági életében, pedig a térség számos kihasználatlan, de eladható

turisztikai terméké formálható vonzerővel bír. A gyógyvizű városi fürdő¹ szinten tartó és a szolgáltatás minőségét javító fejlesztései, és a helyi szállás- és vendéglátóhely kínálat sem mennyiségi, sem minőségi értelemben nem megfelelő, elegendő a több napos tartózkodásra érkező turisták fogadására. A fürdő forgalmának, a városba érkező turisták számának, illetőleg az erre alapozott szolgáltatások bevételeinek növeléséhez a fürdő szolgáltatási körét bővíteni kell.

Fejlesztések és az OEP által támogatott gyógykezelések híján Törökszentmiklós vendégforgalma stagnál, visszaesni fog, hiszen a gyógyvizre alapozott szolgáltatást keresők más térségi település gyógyfürdőiben fogják megtalálni elvárásait. Törökszentmiklós fürdőjének komoly versenytársai vannak 1 órási elérhetőségi időn belül a térségben (Kisújszállás, Tiszakécske, Cserkeszőlő, Berekfürdő, Túrkeve, szezonálisan a Tisza-tó), melyek vendégelszívó hatása erőteljesen hat.

A piaci alapon történő, magánberuházásként megvalósítandó szállásférőhelyek létesítését jelenleg nem alapozza meg a városba érkező vendégforgalom nagyságrendje és stagnálása. A szálláshely fejlesztés döntően a magánérs vállalkozások feladata, akik akkor végeznek jelentősebb fejlesztést, ha biztosítva látják a vonzerő (ez esetben a gyógyfürdő) forgalmából származó egyedi forgalmukat, így jövedelmezőségüket. A fejlesztések megvalósulása ugyanakkor városi érdek – helyi jövedelmek képződése, új munkahelyek jönnek létre, multiplikátor hatás, növekszik a város ismertsége stb. Ugyanakkor megvizsgálandó a szállásférőhely létesítés nem kizárólag piaci alapon, befektető által történő fejlesztése, mert erre kevés esély mutatkozik. Az önkormányzati szerepvállalása a fejlesztésben elengedhetetlen.

A vendégforgalom növelése érdekében bővíteni kell a turisztikai vonzerő kínálatot (pl. szenttamási lovas napok újraindítása, esetleg fogathajtó, vagy a hagyományokra épülő ügető kialakítása, a kastély látogatás lehetővé tétele, az élő- és holt-Tisza bekapcsolása, a strand térségében törökfürdő, magyarországi oszmán emlékek makettépítményei).

- Elérendő állapot: Törökszentmiklóson töltött vendégéjszakák száma 2020-ra legalább 30%-al növekedjen a 2014. évi bázishoz képest;

T5: A helyi gazdaság jövőorientált innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés

- A tematikus cél arra ad választ, hogy Törökszentmiklóson jelentős piaci szereplők működnek, főként a mezőgazdasági gépgyártás területén, akik a termelési rendszerükbe sikeresen beépítették az innovációt és a K+F tevékenységet is. A húzóágazat, a mezőgazdasági gépgyártás mellett, híradástechnikai, gépipari, felületkezelési, lemez megmunkálási vállalatok települtek be az ipari parkba. A város emellett jelentős élelmiszer- és malomipar kapacitásokkal rendelkezik, ezek bázisán számos vállalkozás működik.

A cél megvalósításának szorosan kötődnie kell Törökszentmiklós város Szolnokkal és Marfúval alkotott sajátos térszerkezeti kapcsolatrendszeréhez, azaz törekedni kell a Szolnok-Törökszentmiklós-Martfű ipari agglomeráció koherens együttkezelésére.

- A cél továbbá reagál a város lakosságának, Jász-Nagykun-Szolnok megyei átlagot el nem érő foglalkoztatottsági és munkanélküliségi szintjére is.

¹ A közelmúltban vízellátás szempontjából felújított strandon egy gyógymedence, két gyermekmedence fogadja a vendégeket. Az egész évben nyitva tartó fürdőnek 60 fokos kifolyási hőmérsékletű gyógyvize van.

Ennek ellenére Törökszentmiklós gazdasági szereplőinek innovációs/fejlesztő aktivitása alacsony szintű, a helyi gazdasági tevékenység – néhány kivételtől eltekintve, Claas Hungaria Kft. és Vogel&Noot Talajtechnika Kft. - szinte kizárólag a termelésről szól.

Az innováció nélküli gazdasági modell csak alacsony bérszintű munkahelyeket képes biztosítani. Bár ezekre is feltétlenül szükség van, a város fejlődésének perspektíváját a magas hozzáadott értékű helyi gazdaság jelenti, amely nem létezik csúcstechnológiájú ipari termelés és innovatív vállalkozások nélkül.

A cél kettős tartalmú. Egyrészt a jövőben a meglévő bázison létrehozható egy Alföldi Mezőgazdasági Gépgyártási Klaszter, mely így érdekérvényesítő képességének megsokszorozásával tovább növelheti a város gazdasági pozíciót. Másrészt az innovatív és K+F tevékenységek kiszélesítése, az eredmények termelésbe való átvezetése. Olyan állapot elérése szükséges, amikor a helyi innovációt megvalósító cégek tevékenységükhöz optimális háttér-feltételeket találnak a helyszín, az infrastruktúra, a támogatások, a humán erőforrás tekintetében egyaránt.

A gazdaságfejlesztés fokozatosan történhet, aminek első lépése lehet a klaszteresedés és erős belső kohézió elősegítése, ami megfelelő fejlődési potenciált nyújthat az innováció hatékonyabb beépüléséhez a gazdasági szereplők tevékenységébe.

- A meglévő jelentős mezőgazdasági potenciál (földterületek kiváló minősége, magas szántóterületi arány) az élelmiszerfeldolgozóipar megerősítését kívánja. A mezőgazdasági termelők integrátorok, mint a Syngenta és a LASA Agrokultúra Kft. térségi jelenléte, illetve a meglévő jelentős mezőgazdasági logisztikai kapacitás is támogatná az ágazat revitalizációját. Ezzel párhuzamosan a szántóföldi növénytermesztést és a fóliasátras/üvegházhasználatú kertgazdálkodást a kistermelők, családi gazdálkodások szintjén is elősegíteni, támogatni szükséges. Ezen túlmenően az M4 gyorsforgalmi út a térségi feldolgozóipar és az agrár-élelmiszeripari, és logisztika nagyobb fokú koncentrációját eredményezheti. Ezért fontos, hogy előre felkészüljön Törökszentmiklós e vállalkozások befogadására, mind infrastrukturális, mind humán erőforrás kínálatával.
- Vállalkozás- és beruházásösztönzés erősítésére azért is szükség van, mert Törökszentmiklóson a foglalkoztatottsági mutatók (2011) JNSZ megyei területi összehasonlításban is kedvezőtlenek, országos összehasonlításban pedig különösen kedvezőtlenek. Részben a munkanélküliség melletti kedvezőtlen életkilátások jelentik a városból történő elvándorlás mozgatórugóját. Sajnálatosan a fiatalok – és egyre inkább a középkorúak is – nem találnak maguknak képzettségükhöz és tapasztalataikhoz illeszkedő, megfelelően jövedelmező, s ezzel megélhetést biztosító munkahelyet a városban.

Ennek oka elsősorban strukturális jellegű. Amellett, hogy jelentős számú és arányú a térségből a városba ingázó és munkát vállaló foglalkoztatott dolgozó, a valódi problémát a minőségi, magasabb képzettséget igénylő, egyben magasabb bérszínvonalat biztosító munkahelyek hiánya, illetve alacsony aránya jelenti. A cél tehát nem csupán a munkahelyek számának növelése, hanem a munkahelykínálat belső struktúrájának átalakítása. A cél egy, a jelenleginél komplexebb képzési rendszert, az innovációs potenciál fejlődését, és az új munkahelyek számának növelését egyaránt eredményező gazdasági struktúra kialakítása, amelynek eredményeként a magasabb képzettséggel rendelkezők számára is vonzó és perspektivikus munkahelyek jönnek létre. A foglalkoztatás javítása, a munkanélküliség csökkentése érdekében szükség van a már korábban megkezdett, de az utóbbi években stagnáló vállalkozás- és beruházásösztönző tevékenységre, melynek révén az ipari park területén, vagy egyéb kijelölt iparterületen újabb foglalkoztatók jelennek meg, illetve a már meglévők bővítést, fejlesztéseket hajtanak végre.

- Elérendő állapot: Törökszentmiklós helyi iparüzési adóbevételében az innovatív és K+F tevékenységet végző vállalkozások általi befizetések részaránya az összbefizetésen belül

10%-al nő 2020-ra, a 2014. évi báziséhoz viszonyítva. Továbbá a helyi szabadalmak számának növekedésében indikálható a tematikus cél elérése.

Törökszentmiklós lakónépességének foglalkoztatottsága és munkanélküliségi helyzete érje el a JNSZ megyei átlagot a

- foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belüli arányában,
- és a nyilvántartott álláskereső aránya a munkaképes korú népesség arányában mutatók tekintetében.

A hosszú távra szóló átfogó célok, illetőleg a közép távra szóló tematikus célok a jövőképek azt a legfontosabb üzenetét kívánja szolgálni, mi szerint Törökszentmiklós egyik legnagyobb problémája a népességszám gyorsuló ütemű csökkenése.

■ A népességcsökkenés mögött két markáns folyamat áll.

1. Az élveszületések száma csökkenésének mértéke meghaladja, a halálozások száma csökkenésének mértékét. Ezáltal a természetes szaporodás – növekvő mértékben – negatív.
2. A városból elvándorlók száma meghaladja odavándorlók számát, ezért a vándorlási különbözet is negatív.

E két folyamat együttes hatása az egyre nagyobb mértékű népességcsökkenés. A tematikus célokon belül, több rész cél, illetve tevékenységcsoport is a népességszám stabilizálását kívánja támogatni.

Az élveszületések számának növekedéséhez az állami kedvezmények mellett, helyi szinten elő kell segíteni a fiatalok gyermekvállalási kedvét. A bérlet program elindítása, az első lakáshoz jutás támogatása, a közvetlen önkormányzati anyagi segítségnyújtás olyan eszközrendszer, mely alkalmazása ösztönözheti gyermekvállalást. Természetesen a közvetlen „beavatkozási” területek mellett olyan indirekt háttérfeltételeknek is fenn kell állnia, mint az elérhető munkahely által nyújtott jövedelemre alapozott minőségi megélhetés, vagy a lakókörnyezet élhetősége (összkomfortos lakások, rendezett közterületek, zöldfelületek), és a rekreációs lehetséges széles köre.

A halálozások számának visszaszorításában elsősorban egészségügyi és prevenció tevékenységek nyerhetnek teret. A lakosság egészségi állapotának javításához szükséges a helyben biztosítható tárgyi és (egészségügyi, szociális) intézményi feltételek megteremtése, azok fejlesztése, továbbá az egészségügyi, szociális szolgáltatások (pl. idős betegellátás és házi gondozás kiterjesztése) a színvonalának javítása. Fontos e szolgáltatásokhoz való egyenlő mértékű hozzáférés biztosítása, mely által a lakosság különböző csoportjai számára javulhatnak az életkilátások.

Az lakosság egészségének javításában a prevenció tevékenységeknek is kiemelt szerep hárul. Az oktatásba történő beemelés, aktivizáló egészségmegőrző programokkal elősegíthető a halálozások számának nagyobb mértékű csökkenése.

A harmadik, leg súlyosabb tényező a népességcsökkenésben az elvándorlás mértéke. A szabad költözés lehetősége, a könnyebb megélhetés reményének beépülése a fiatalok gondolkodásmódjába jelentős mértékű elvándorlást eredményez évről-évre. Az elvándorlás lassításának, a fiatalok helyben maradásának számos feltétele van, melyek részben átfednek a gyermekvállalás növeléshez kapcsolódó leírattal. A biztos, jó megélhetést nyújtó munkahelyek léte, az identitástudat erősítése, megfelelő életminőségi, lakhatási feltételek, egyáltalán a Törökszentmiklós által nyújtott perspektíva együttesen hatnak az elvándorlás

csökkentésére. A tematikus célok együttesen kívánják elérni az elvándorlás csökkentését, hiszen annak szerteágazó társadalmi-gazdasági problémáira igyekeznek választ adni.

- Elérendő állapot: Törökszentmiklós lakónépessége nem csökken 20 000 fő alá;

A középtávú célok elérését mérő indikátorokat és célértéküket a 8.5.1 „Az ITS intézkedéseivel kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása” című fejezet tartalmazza.

3.2.2 Városrészi szintű területi célok

A középtávú területi célok a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzése alapján kerülnek megfogalmazásra.

A városrészi célok meghatározásának alapelvei:

- Az adott városrész speciális helyzetére, problémáira, erősségeire reagáló célok megfogalmazása.
- A városrészi célok illeszkedése a fentebb meghatározott városi célrendszerhez (átfogó és tematikus célok).
- A városrészi célok egy része általánosabb célkitűzés, de konkrét helyi problémákra és adottságokra vonatkozóan a városi szintnél specifikusabb célmeghatározásokra is sor került.

Városrészi célok felsorolása:

V1. Központi városrész

- Csillapított átmenő-forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményekben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése.

V2. Északi városrész

- Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása.

V3. Keleti városrész

- A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása.

V4. Déli városrész

- A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése.

V5. Nyugati városrész

- A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése.

V6. Egyéb belterületi és külterületi településrészek

- Az életminőség feltételek javítása, turisztikai célterületté fejlesztése

1. Városközpont városrész

V1. Csillapított átmenő-forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése

- A fejlesztési cél a városközpont jelenlegi funkcióit megerősíti,
 - mert tehermentesíti a forgalomtól, kedvezőbb és biztonságosabb gyalogos és kerékpáros elérhetőségi feltételeket teremt a meglévő funkciókhoz,
 - mert a jelenleg szegényes szállásférőhely és vendéglátóhely kínálatot javítja, annak hiányára reagál,
 - mert a leromlott állapotú, városképi szempontból kedvezőtlen középületek és közterületek felújításának szükségességét hangsúlyozza.
- A fejlesztés a városközponton jelenleg áthaladó, 46. sz. főút, Mezőtúr közötti forgalomáramlási irányra reagál, mely balesetveszélyes és környezetterhelő is egyúttal.
- A fejlesztés legfontosabb eleme a városi, déli elkerülő út, mely a 46. sz. főút és a majdani M4 gyorsforgalmi út forgalmától tehermentesíti a városközpontot, és biztosít jobb elérhetőséget az ipari parknak. A fejlesztési cél azonban magában foglal más forgalomcsillapítási, közlekedésbiztonságot növelő lehetőségeket is, mint például kerékpárút kiépítése, kijelölése, behajtási és forgalomkorlátozás bevezetése, vagy forgalomlassító eszközök telepítése.
- A Központ városrész, s egyben Törökszentmiklós egyik fő problémája, hogy a városba érkező vendégeknek nem képes minőségi szálláshelyet, vendéglátó és szórakozóhelyet biztosítani. A cél ezek magánereős beruházásként történő megvalósítását jelöli ki, amelyhez az Önkormányzat az engedélyezési eljárás felgyorsításával, és célirányos ingatlangazdálkodásával járulhat hozzá.
- A korábbi városrehabilitációs beavatkozások mellett még több közintézmény vár építészeti-energetikai megújításra, aminek megvalósítása fontos cél városképi, és intézményüzemeltetési szempontból egyaránt. Ilyen beavatkozás érinthetné például a Járási hivatal melletti önkormányzati tulajdonú, hiányosan szerkezetkész épületet, melynek egyik lehetséges hasznosítása (pl. irodaközpont, szálloda, vendéglátás, mélygarázs). A városrészben több igen elhanyagolt, meghatározó karakterű épület található, melyek megújítása, hasznosítása szükséges.
- A városközpont egyik fő problémája a TM Öntöde Kft. telephelye, mely beékelődik a lakóházas térszövetbe, annak minden kellemetlen, zavaró hatásával együtt. Ennek kitelepítése fontos városfejlesztési cél, de megvalósítása túlmutat az Önkormányzat anyagi szerepvállalásán.
- Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a fizetőssé váló M4 gyorsforgalmi út kiépülésével nőhet a városon átmenő forgalom. Ez szintén a déli elkerülő út szükségességét hangsúlyozza.
- Szolgáltatások bővítését kell elősegíteni a Kossuth térnél a régi víztorony hasznosításához kapcsolódóan.
- Egyházakkal egyeztetve a buszpályaudvar áthelyezésének vizsgálata, mert az korábban egyházi terület volt. A felszabaduló területtel a templomkert bővítése és központi parkolás lenne lehetséges.
- A városképet kedvezőtlenül befolyásoló légvezeték-hálózat felszámolása és szint alá helyezése.

2. Északi városrész

V2. Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása

- Az Északi városrész a város turisztikai, kereskedelmi (városi piac) központjaként funkcionáló városrésze. Itt található a gyógyvizű Törökszentmiklós Városi Strandfürdő és Kemping. A városrész megújított zöldfelületeivel a helyi lakosság rekreációját is segíti. A fejlesztési cél a gyógyvizre alapozott komplexebb egészségügyi szolgáltatási kör kiépítését támogatja gyógyító és prevenció (pl. balneológiai medence és kezelés létesítése) céllal egyaránt.
- A fejlesztési cél elsősorban a turisták városrészbe csábítását szolgálja, de elsődlegesen a helyi és térségi lakosság rekreációs igényeinek kielégítését is felvállalja. A kettős célcsoport megszólítása lényegében azonos turisztikai célú, vendégforgalmat generáló beavatkozásokat takar. Fontos, hogy a fejlesztések szinergikus hatása érvényesüljön, ezért összehangolt, mindkét célcsoport igényeire választ adó beavatkozásokat kell végrehajtani.
A közösségi terek felújítása, a szabadidős és kulturális funkciók erősítése és a minőségi vendéglátás, szállásférőhely biztosítása ebben a városrészben is indokolt.
- Az egészségturizmus felfuttatása igényli a gyógy-szolgáltatások ismertségének növelését, egyben azok színvonalának fejlesztését is.
- Mivel a gyógyvízzé minősített termálvíz gazdasági (turisztikai, egészségügyi, energetikai) hasznosítása messze nem érte el lehetőségeit, ezért célszerű a megkezdett, termálvízre alapozott - több városi intézményt is érintő - fűtőkorszerűsítés folytatása új intézményeknél, de a lakosság bekapcsolását is vizsgálni kell.
- A városrészi cél elérését szolgálja a meglévő szállásférőhelyek bővítése, fejlesztése, illetve további minőségi szállásférőhelyek (üdülőházak, szálloda) létesítése a strand és sportpálya közelében, ahol turisztikai fejlesztések és többnapos nagyrendezvényeknek is helyet adó terület áll rendelkezésre.

3. Keleti városrész

V3. A szociális célú városrehabilitáció által a „Törökszentmiklós város északi szegregátumának komplex fejlesztése” című projekt eredményeinek fenntartása, továbbvitele

- A fejlesztési cél a városrész jelenlegi funkcióit a tekintetben erősíti, hogy a leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatását célozza, amivel reagál a szegregátumot sújtó összetársadalmi problémára. Fontos, hogy egy már megkezdett folyamat folytatása a cél, illetve a célban nevesített projekt eredményeinek² megőrzése és a tapasztalatok birtokában továbbfejlesztése.
- A fejlesztés áll egyrészt közvetlen városképet és infrastrukturális ellátottságot javító, funkcióbővítő fizikai beavatkozásokból, másrészt soft elemek révén, közösségformáló, a helyi

² A projekt eredményeként megépül egy közösségi ház polgárőr irodával, amely a körzet számára biztosítja a kulturált szórakozás, és közösségi rendezvények színhelyét, valamint bűnmegelőzési céllal a polgárőrség folyamatos jelenlétét. Teljesen felújításra kerül három lakás, és kialakításra kerül egy közösség számára nyitva álló szociális épületrész, amely alkalmas lesz a közmunka szervezésének helyszínének, a közösségi rendezvények szociális igényeinek kiszolgálására. Megújulnak még önkormányzati bérlakások és utak. Nyolc kameraállásos térfigyelő rendszer épült ki. A projekt keretében ún., program alapról lehetőség nyílik, hogy a pályázaton belül az önkormányzat felé – elsősorban helyi - non-profit szervezetek pályázatot nyújtsanak be olyan, a szegregátumban megvalósuló programokra, közösségi rendezvényekre, tevékenységekre, melyek elősegítik a terület és az ott élők felzárkóztatását, a városi közösség, az összefogás fejlesztését, a leszakadt rétegek szemléletmódjának a keresztény értékrend szerinti formálását.

lakosság összefogását és integrálását elősegítő rendezvényekből, képzésekből, a leszakadt rétegek szemléletmódjának új értékrendre helyezéséből. A fizikai beavatkozások számos területre kiterjedhetnek, mint például infrastruktúra (utak, járdák, csapadékvíz elvezető rendszerek) kiépítésére, szociális bérházak építésére, közösségi terek és épületek, találkozó pontok létesítésére, szociális és oktatási intézmények fejlesztésére, magántulajdonú lakóingatlanok, közterületek egységes megújítására stb.

- A városrész közelében található, felszámolt téglagyár hasznosítását is vizsgálni kell.
- Fontos, hogy a szegregátum területén növelni szükséges a zöldfelületek nagyságát, utak menti fásítással, a magánterületen a zöldfelület növelésének támogatásával.

4. Déli városrész

V4. A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése

- A fejlesztési cél a városrész jelenlegi funkcióinak megerősítése. Az alapvetően sikeres ipari park jelenlegi állapotában a cél, hogy területi, infrastrukturális és szolgáltatási szempontból egyaránt alkalmas legyen jelentősebb területi igényű, magas hozzáadott értéket előállító iparágak befektetőinek megtelepítésére. A fejlesztési cél reagál a városrész hiányos közlekedési feltártságára (elkerülő út hiánya), infrastrukturális ellátására, valamint revitalizálandó barna mezős és rekultiválandó szennyezett területek jelenlétére.
- Az ipari park minőségi befogadó kapacitásának növekedéséhez, a logisztikai funkciójának erősödéséhez szükséges a városrész külső elérhetőségének javítása (kerékpárút, elkerülő út). Az M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós térségébe „érkezését” már megfelelően előkészített ipari területekkel kell fogadni, hogy az ipari park és a logisztikai – fuvarozás, szállítmányozás, raktározás – funkció tovább erősödjön. Mivel már jelenleg is folyik logisztikai tevékenység a városrészben, ezért egy perspektivikus, fejlődőképes iparágról beszélhetünk. A városrészi cél ennek megerősítése, a szolgáltatási színvonalának emelését is magában foglalja.
- A fejlesztési cél arra kedvező folyamatba reagál, mi szerint a városrész ipari parkjában jelen van az ipari innováció és K+F tevékenység. A helyi gazdaság versenyképességének egyik hiányossága az innovációk és K+F tevékenységek alacsony szintje. Az ipari parkban cél teret nyújtani és minden lehetséges támogatást megadni ezen tevékenységekhez, akár a már betelepült vállalkozásokra építve, akár új tevékenységek befogadásával. Az inkubátorház megfelelő alapot ad a kisebb, innovatív start-up cégek megtelepedéséhez.
- A fejlesztés révén a megújult iparterületeken, a kibővített ipari parkban olyan működőtőke fogadási feltételek jönnek létre, melyre alapotlan további vállalkozások telepedhetnek be.
- A Tenyői úti intervenció raktárbázis logisztikai funkciójának erősítése a város ez irányú szerepkörét növelheti, megfelelő közlekedési útvonal kijelölésével, a tájba illesztés megoldásával.

5. Nyugati városrész

V5. A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése

- A fejlesztési cél alapvetően a meglévő funkciók és azokhoz kapcsolódó építmények és környezetének megújítása. A városrészen jelentős (tranzit) forgalom halad át, a 46. sz. főút városi átkelési szakaszán, ezért forgalomcsillapítás és közlekedésbiztonsági elemek telepítése is indokolt, egységes kapubejárók kiépítésével és fásítással.

- A Kálvária kápolna – a város legrégebbi épülete – és környezetének, mint térségi zarándokhely megújítása.
- Ezen túl a városrész meghatározóan lakófunkciókkal bír, ezért a kapcsolódó szolgáltatások bővítése élvez prioritást (zöldfelület, játszótér).
- A fejlesztés révén megújulnak és bővülnek a városrészben található közintézmények (óvodák, idősek klubja, általános iskola) és környezetük (parkolási feltételek rendezése).
- A megüresedett Tesco-áruház csarnoképületének hasznosítási lehetőségeit is mérlegelni, feltételeit tisztázni szükséges.
- A meglévő, a belterület határán húzódó iparvágány megtartása indokolt, gazdaságfejlesztési szerepe lehetséges.

6. Egyéb belterületi és külterületi településrészek

V6. Az életminőség feltételek javítása, turisztikai célterületté fejlesztése

- A fejlesztési cél Törökszentmiklós központi belterületétől távolabb fekvő településrészeket érinti: Balla, Surjány, Szakállas egyéb belterületek, valamint Barta (külterület), Szenttamás (külterület). E településrészekeken együttesen a város lakosságának 3,7%-a élt 2011-ben, s jellemzően mind képzettség, mind a foglalkoztatottság, mind életminőség tekintetében kedvezőtlenebb helyzetben vannak Törökszentmiklós központi belterületéhez képest.
- Az életminőség javítása leginkább az infrastrukturális és lakhatási feltételek javítását célozza. Ezeken a lakott helyeken funkcionális-városképi (utak, járdák, közterületek, zöldfelületek) teljes megújítására, a közbiztonság bővítésére, korszerűsítésére, a közbiztonság javítására van szükség. Fontos továbbá a közösségi közlekedés ellátás megfelelő biztosítása, elsősorban a városi közintézmények, szolgáltatások elérhetősége szempontjából.
- Fontos ezen területek bekapcsolása a városba érkező vendégforgalomnak, hiszen az élő- és holt-Tisza, a szenttamási parkerdő és kastély turisztikai célú fejlesztése szélesítheti a kínálatot.
- A külterületi dűlőutak (pl. Széles út) védőfásítása, a földrészletek rendezése a tájérték védelmet szolgálja.
- A szakrális helyek és építmények védelme (kunhalmok, keresztek és védőszentek szobrai).

3.3 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A város középtávú tematikus céljai a városrészi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetők el. A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a településfejlesztési koncepcióban felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését.

A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a tematikus célok és területi célok közötti összefüggéseket, kapcsolatuk erősségének mértékét. A városrészi és a tematikus célok kapcsolódását a 6.2.2 A célok logikai összefüggései fejezet tárgyalja.

3. ábra: Törökszentmiklós városfejlesztési célrendszere 2014-2020-ig

2. táblázat: A Városrészek és tematikus célok összefüggése

Városrészek / Tematikus célok	T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	T5: A helyi gazdaság jövőorientált innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés
Központi					
Északi					
Keleti					
Déli					
Nyugati					
Egyéb településrészek					

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia

4 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és lehatárolás indoklása

Az IVS-ben kijelölt akcióterületek értékelése, előzmények:

A 2008-ban készült IVS hat akcióterületet jelölt ki, még pedig úgy, hogy minden egyes városrészben kijelölt egyet-egyet:

- Központi akcióterület

Az akcióterület teljesen lefedti, azonos a „Központi” városrésszel. A funkcióbővítő városrehabilitáció célterülete volt. Akcióterületi minősítése továbbra is javasolt!

- Strand és környéke akcióterület

Az Északi városrészben kijelölt akcióterület alapvetően a városi strandfürdő és kemping területét, valamint a szomszédos sportpálya területét foglalta magában, néhány lakóutcával kiegészülve. Ennek megfelelően a fürdőfejlesztést, zöldfelületek fejlesztését, szálláshelyek létrehozását hangsúlyozza. Akcióterületi minősítése továbbra is javasolt!

- Keleti szegregátum akcióterület

A Keleti városrészben található szegregátum területe. 2015 tavaszán még folyamatban van az akcióterületet érintő szociális célú városrehabilitációs projekt, „Törökszentmiklós város északi szegregátumának komplex fejlesztése” néven. Akcióterületi minősítése a továbbiakban nem javasolt!

- Öntöde területe akcióterület

A Központi városrészben található iparterület (TM Öntöde Kft.) egésze került kijelölésre. Mivel ez az akcióterület része a Központi akcióterületnek, ezért felesleges területi átfedés van a két akcióterület között. Mivel gyakorlatilag egyetlen ipari üzem kapcsán történt az akcióterületté minősítés, ezért ebben a megközelítésben sokkal inkább projektterületként értelmezhető, sem mint akcióterületként. Akcióterületi minősítése a továbbiakban nem javasolt!

- Nyugati városrész akcióterülete

Az akcióterület célzottan a zárandokhelyként ismert Kálvária kápolna környékét, illetőleg a kápolnát magában foglaló utcahatáros lakótömböt, valamint a 46. sz. főút déli oldalán egy másik – szociális intézménynek is helyt adó – lakótömböt tartalmaz. Erre az akcióterületre is ráillik a projektterület elnevezés. Önálló akcióterületi minősítése a továbbiakban nem javasolt, de egy nagyobb kiterjedésű, komplexebb beavatkozásoknak teret adó akcióterületbe vonandó területként számon kell tartani!

- Ipari Park akcióterület

A Déli városrész akcióterülete, mely magának az ipari parknak a területét jelölte ki. Önálló akcióterületi minősítése a továbbiakban nem javasolt, de egy nagyobb kiterjedésű, komplexebb beavatkozásoknak teret adó akcióterületbe vonandó területként számon kell tartani! Az akcióterület kiterjesztése javasolt, mert azzal a további ipari hasznosítású, kármentesítésre váró területek vonhatók be, illetőleg az ún. déli szegregátum területe is.

Szempontok az ITS akcióterületeinek kijelöléshez:

Kiindulási alapvetés, hogy az akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt projektek legyenek.

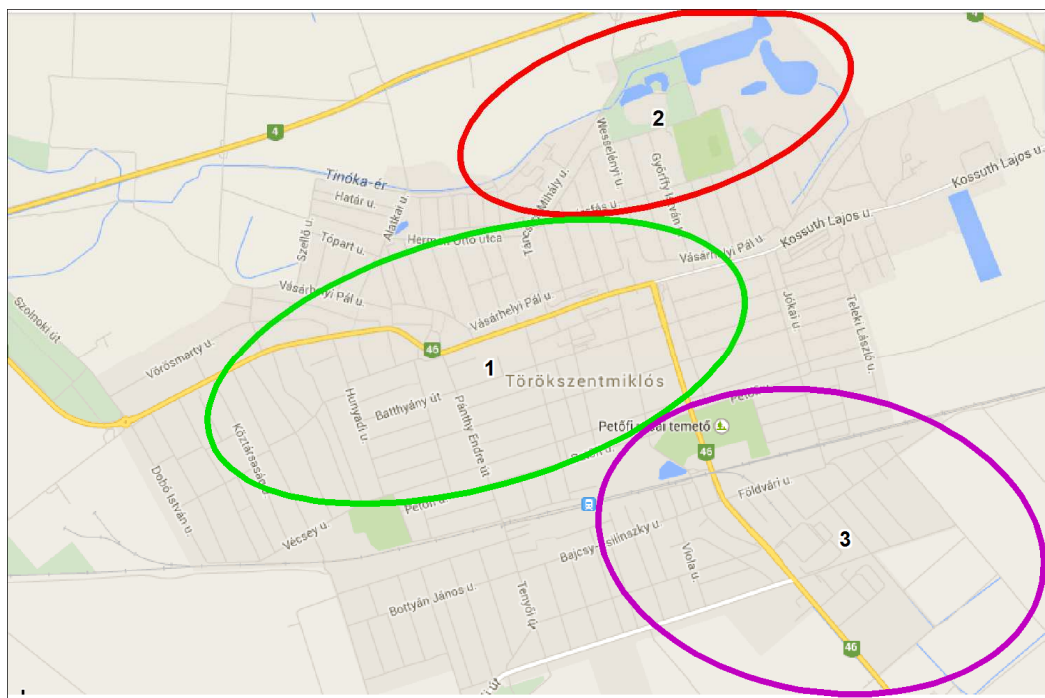
A Belügyminisztérium által 2015. március 11.-én kiadott „Útmutató a kis- és középvárosok és a fővárosi kerületek integrált településfejlesztési stratégiáinak elkészítéséhez 2014-2020” szerint, - egyébként teljesen azonos módon, mint a korábbi IVS készítéshez készült kézikönyvben – az akcióterületek lehatárolásához az alábbi instrukciókat adja:

„Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen.

A tervezés jelenlegi fázisában még nem célszerű az akcióterületek végleges és pontos lehatárolása, de azok jellege és elhelyezkedése már tervezhető. (pl. egyes városi alközpontok fejlesztése, szabadidős övezetek fejlesztései, szegregált lakóterületek felszámolása, stb.)

A megadott szempontok mentén – korábbi IVS-ben lehatárolt hat akcióterület helyett – három, nagyobb kiterjedésű akcióterület lehatárolása indokolt, melyek utcahatáros pontosítására az egyes akcióterületekre vonatkozó Akcióterületi Terveiben kerülhet sor.

3. térkép: Akcióterületi lehatárolás a város egészére

Forrás: saját szerkesztés

Törökszentmiklós három akcióterületét mutatja be az alábbi térkép, amelyek a következők:

1. Városközponti akcióterület
2. Strand és környéke akcióterület
3. Déli iparterület és szegregátum akcióterület

Az egyes akcióterületek lehatárolásánál figyelembe lett véve az IVS-ben történt lehatárolás hátrányai (elaprózott, a fejlesztések későbbi mozgásterét leszűkítő, utcahatár szintű lehatárolás), továbbá az egyes tervezett projektek szinergikus kapcsolata, valamint ezeknek az akcióterületen elérhető funkciókra gyakorolt hatása.

1. Városmag központi akcióterület

- Típusba besorolás: Városmag központi funkciójú akcióterület
- Kiválasztás indoklása:

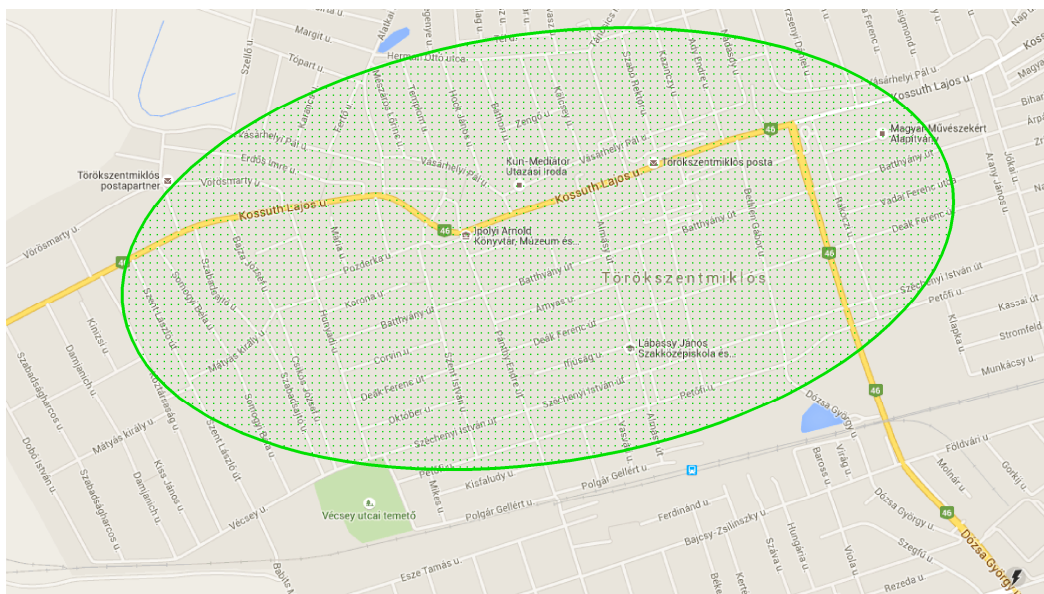
Az akcióterület magában foglalja Törökszentmiklós legfontosabb intézményi, szolgáltatási területét, a Városmag központi városrész szinte teljes egészét. Továbbá magában foglalja a városmag központi nyugatra és keletre, 46. sz. főút melletti intézményekkel, szolgáltatásokkal rendelkező környezetet, valamint ugyanezért az Északi városrész déli területét.

Az indikativán, tehát nem pontos, utcahatáros kijelölés együtt kezeli a városmag központi, más városrészekben lévő, kiemelt jelentőségű, fejlesztést igénylő területeivel, létesítményeivel (pl. Kálvária kápolna térsége, piac stb.), valamint a 46. sz. főút belvárosi szakaszát, mely forgalomcsillapítása egységes területi megközelítést igényel. Az akcióterület ezáltal teret enged egyrészt a tágabban értelmezett városmag központi funkcióbővítő rehabilitációjának továbbgondolására, illetőleg a rekreációs, preventív célú fejlesztések összekapcsolására, turisztikai terméké történő integrálására.

- Lehatárolás szöveges leírása:

Az akcióterület utcahatáros lehatárolása a későbbi Akcióterületi Tervben, a konkrét fejlesztési tevékenységhez illeszkedően történik meg. A lehatárolás két fő eleme a Városmag központi városrész, illetőleg a 46. sz. főút, mint városi térszervező tengely.

4. térkép: 1. számú akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

2. Strand és környéke akcióterület

- Típusba besorolás: Turisztikai, rekreációs célú akcióterület

- Kiválasztás indoklása:

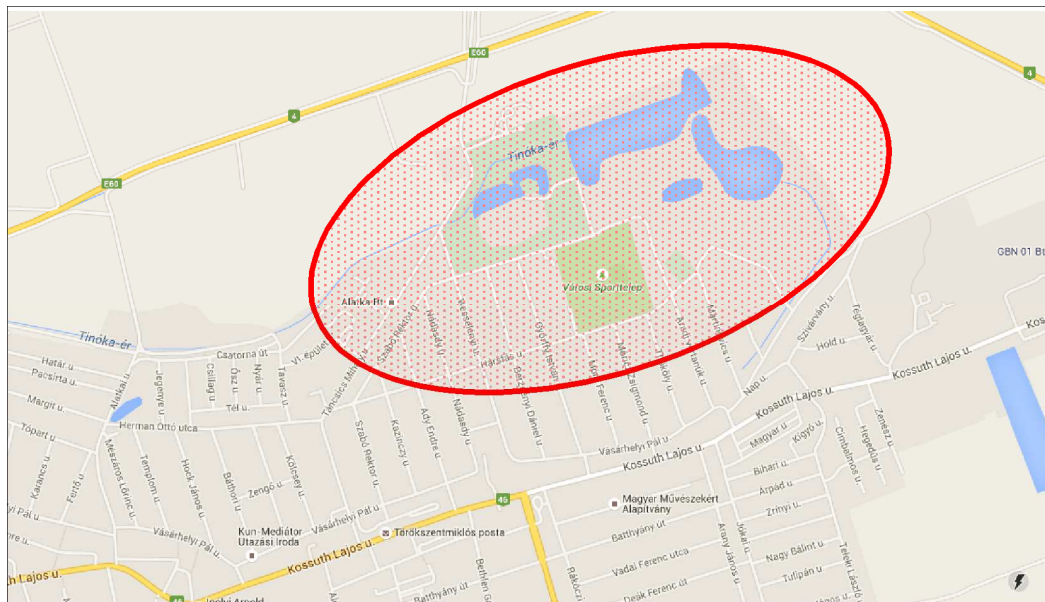
Az akcióterület magában foglalja Törökszentmiklósi Városi Strandfürdő és Kemping területét, a sportpályát, valamint ezek közelében lévő Fáy lakótelepet.

Az indikatív, tehát nem pontos, utcahatáros kijelölés együtt kezeli a rekreációs, turisztikai célú területet, a város egyik sűrűn lakott, lakótelep részével. A fejlesztések szinergikus hatása indokolja az akcióterület kijelölését.

- Lehatárolás szöveges leírása:

Az akcióterület utcahatáros lehatárolása a későbbi Akcióterületi Tervben, a konkrét fejlesztési tevékenységhez illeszkedően történik meg.

5. térkép: 2. számú akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

3. Déli iparterület és szegregátum akcióterület

- Típusba besorolás: Gazdaságfejlesztési és szociális rehabilitációs célú akcióterület

- Kiválasztás indoklása:

A 46. sz. főút város, déli, kivezető szakasza mellett található számos ipari létesítmény és a Törökszentmiklósi Ipari park. Emellett a vasút északi oldalán, de még a Városhelyi városrészben, malomipari és feldolgozóipari üzemek vannak. Így indokolt az iparterületek összevonása, különös tekintettel arra is, hogy az ipari parkon kívül, annak szomszédságában a volt VEGYTEK gyár területén kármentesítés szükséges. Az akcióterület keretet ad az ipari célú fejlesztések egységes szempontú kezelésének.

A déli iparterület Törökszentmiklós meghatározó gazdasági centruma, a prosperáló ipari park, illetve az iparterületek hasznosítása, a foglalkoztatottságban betöltött szerepük okán továbbfejlesztése indokolt.

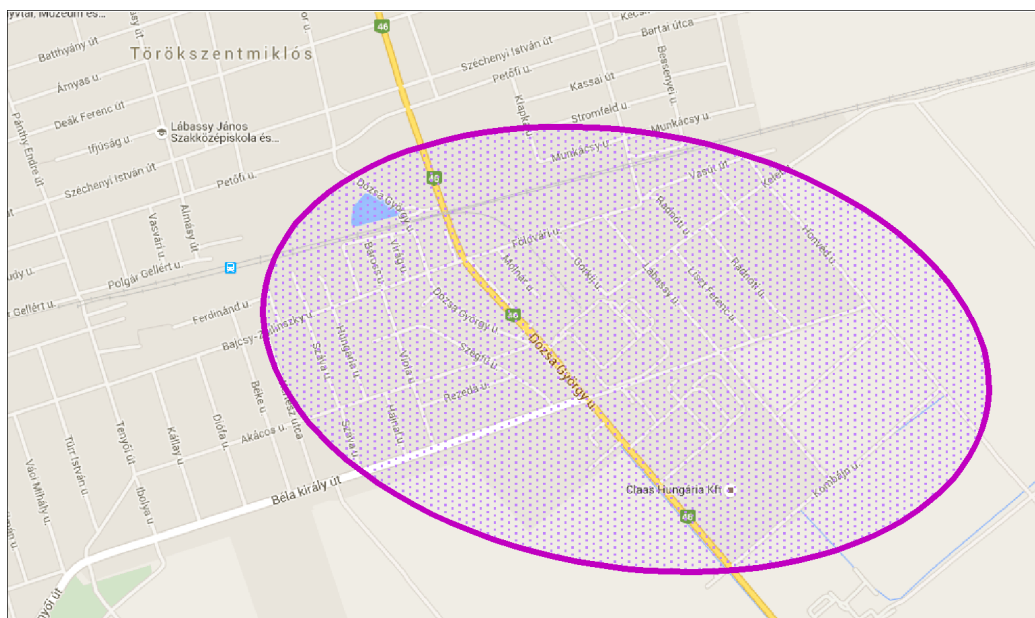
Az akcióterület magában foglalja Törökszentmiklós déli szegregátumát is.

Az indikatívan, tehát nem pontos, utcahatáros kijelölés együtt kezeli a város iparterületeit a szegregált területtel. A szegregált terület olyan kis kiterjedésű és lakos számú, hogy önálló akcióterületként nem kezelhető, miközben az iparterületet érintő fejlesztések szinergikus hatása ott is megjelenik.

- Lehatárolás szöveges leírása:

Az akcióterület utcahatáros lehatárolása a későbbi Akcióterületi Tervben, a konkrét fejlesztési tevékenységhez illeszkedően történik meg. Ez legfőképp a szegregátumra vonatkozó szociális célú városrehabilitáció tekintetében válhat szükségessé a későbbiekben.

6. térkép: 3. számú akcióterület lehatárolása

Forrás: Saját szerkesztés

4.2 Az egyes akcióterületeken megvalósítandó fejlesztések összefoglaló bemutatása

Az akcióterületek meghatározásának lényege – hivatkozva az Útmutóra -, hogy olyan terület egység kerül meghatározásra, ahol „térben koncentrált és egymással összehangolt projektek” megvalósítását tervezik, e fejlesztések „egymással szinergikus hatást fejtenek ki”, „az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra”, továbbá „volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen”.

Jelen stratégia operatív jellege nem jelenti azt, hogy kidolgozottan és részletekbe menően vagy teljes körűen kellene tartalmaznia a megvalósítandó projekteket. Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására, és hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projekt-elképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését.

Az alábbiakban először az egyes akcióterületeken definiálható, adott esetben egymáshoz illeszkedő projekteket, projektjavaslatokat mutatjuk be röviden.

1. Városházai akcióterület

Mivel az akcióterület alapvetően négy városrészt (Központ, Északi, Nyugati, Keleti) is érint, ezért ezekre a városrészekre megfogalmazott célok elérését kell, hogy támogassák a projektek.

Központi városrész

- Csillapított átmenő-forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városházai megteremtése.

Északi városrész

- Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása.

Keleti városrész

- A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása.

Nyugati városrész

- A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városházai megerősítése.

Az akcióterületen jelenleg tervezett projektek megfelelnek a fenti kritériumoknak: a fejlesztési célokat támogatják, szinergikusak és megfelelő méretűek a kívánt hatás eléréséhez. Fontos kiemelni, hogy akcióterületi az akcióterületi projektként meghatározott fejlesztések

- térben az akcióterülethez tartoznak, de hatásaikban városi vagy térségi szintűek, illetve
- több olyan városi projekt is tervezett, amely az akcióterületet hatásaiban is érinti, ezek a további (kulcs, hálózatos, egyéb) projekt típusok közé lettek sorolva.

Az alábbi projektek többsége a város mindennapi életéhez kötődő, forgalmas belvárosi területét érintik. A Városháza és a Piac környéke, a Kossuth téri tömbrehabilitáció, az EGYMI fejlesztése

és Piramis centrum hasznosítása a szorosan vett városközpontban valósul meg, ezért ezek városkép és életminőség javító hatása szinergikus.

Projektek felsorolása:

■ Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében

A Mátyás Király és Somogyi Béla utcák által határolt tömbben tervezett projekt, valamint a temető előtti közterületi parkoló rendezése, melyhez eddig csak előzetes vizsgálatokra került sor. Ugyanakkor jelentős lakossági igényként fogalmazódott meg már az IVS készítése során is ez a projekt, melyből már egy kisméretű játszótér elkészült.

■ A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása

A Városháza udvarának és a hozzá közvetlenül csatlakozó piac területének rendezése a szomszédos ingatlan bevonásával, a közművek és burkolat rekonstrukciójával, piaccsarnok és a külső árusító asztalsor felújításával. Cél egy termelői-gazda piac működésének feltételeinek megteremtése.

■ A Kossuth u. 129-133. sz. alatti, volt Piramis centrum hasznosítása

Az önkormányzati tulajdonú épület jelenleg egy szerkezetkész, torzó, ami rontja a városképet. Az elkészült mélygarázs és a szakszerűtlen, sérült földszinti vázszerkezet hasznosítása komplex építészeti beavatkozás után lehetséges. Lehetséges hasznosítása parkoló, szálloda-vendéglátás (pl. multidéző, 200 terítékes Fekete sas vendéglő), és/vagy rendezvény és közösségi vagy irodaközpont. A hasznosítás vállalkozói tőke és pályázati források bevonásával képzelhető csak el.

■ Az idősek bentlakásos otthonának bővítése, fejlesztése

Református Egyház fenntartásában lévő intézmény helyhiány és rossz állapota miatt bővítésre, fejlesztésre, komfortosításra szorul.

■ Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben

Indokolt az Egyesített Gyógyító-Megelőző Intézet járóbeteg szakrendelési körét bővíteni, és „nappali kórházként” működési körét kiterjeszteni. Ehhez EU forrás becsatornázása szükséges, mert az újonnan létesülő pluszfeladatra az OEP is ad támogatást, más önerős fejlesztés után nem.

■ A Járásbíróság épületének felújítása, rendeltetés visszaállítása

Az épület korábbi funkciójának visszaállításához kell a célzott felújítását elvégezni, környezetrendezéssel együtt, a benne lévő kollégium funkció áthelyezésével.

■ Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között

A Kossuth tér – Bethlen u. közötti tömb (egyházi iskola, templom, templomtér, buszpályaudvar) rendezése, a buszpályaudvar áthelyezésével, templomtér visszabővítésével, az iskolaudvar és épületek felújítása, a Kossuth teret lezáró keretezés, keleti és déli oldalon forgalmi rend átalakításával.

2. Strand és környéke akcióterület

Az akcióterület az Északi városrészen található, ezért a városrészt megfogalmazott célok elérését kell, hogy támogassák az akcióterületen megvalósítani tervezett projektek.

Északi városrész

- Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása.

Az akcióterületen jelenleg tervezett projektek megfelelnek a fenti kritériumoknak: a fejlesztési célokat támogatják, szinergikusak és megfelelő méretűek a kívánt hatás eléréséhez. Fontos kiemelni, hogy akcióterületi az akcióterületi projektként meghatározott fejlesztések

- térben az akcióterülethez tartoznak, de hatásaikban városi vagy térségi szintűek, illetve
- több olyan városi projekt is tervezett, amely az akcióterületet hatásaiban is érinti, ezek a további (kulcs, hálózatos, egyéb) projekt típusok közé lettek sorolva.

Az alábbi projektek a városi strandfürdő környezetében valósulnak meg, fizikailag is koncentrált helyen, ezért ezek a turizmusra, rekreációs lehetőségek szélesítésének igényére szinergikusan hatnak.

A rendelkezésre álló termálvíz több célú (gyógyászat-fürdés; fűtés; mezőgazdasági célú) hasznosításának megvizsgálása indokolt.

Projektek felsorolása:

- Gyógy- és sportszálló építése

A min. 3 csillagos szálloda, valamint üdülőtelep építés, infrastruktúra kiépítése a strandfürdő és sporttelep közötti területen.

- A sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése

A strand melletti, sportpálya előtti, volt legelő területének fejlesztése, nagy rendezvénytér funkció kialakítása érdekében, ahol projektötletként fogalmazódott meg egy törökszentmiklói török palánkvár részleges megépítése oszmán birodalom magyarországi várak bemutatásával, gyalogosan bejárható miniatűr makettváros és egyéb törökhódoltsági építmények bemutatásával. A török időkből származó, helyi régészeti emlékeket bemutató fogadótér kialakítása. A lovas napi rendezvény visszaállítása, fogathajtás, ügetőpálya. Fásítás, zöldfelület fejlesztése, mini „arborétum” létrehozása.

3. Déli iparterület és szegregátum akcióterület

Mivel az akcióterület alapvetően két városrészt (Déli, Központ) is érint, ezért ezekre a városrészekre megfogalmazott célok elérését kell, hogy támogassák a projektek.

Déli városrész

- A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése.

Az akcióterületen jelenleg tervezett projektek megfelelnek a fenti kritériumoknak: a fejlesztési célokat támogatják, szinergikusak és megfelelő méretűek a kívánt hatás eléréséhez. Fontos kiemelni, hogy akcióterületi az akcióterületi projektként meghatározott fejlesztések

- térben az akcióterülethez tartoznak, de hatásaikban városi vagy térségi szintűek, illetve
- több olyan városi projekt is tervezett, amely az akcióterületet hatásaiban is érinti, ezek a további (kulcs, hálózatos, egyéb) projekt típusok közé lettek sorolva.

Az alábbi projektek a városi déli iparterületén és magában az Ipari Parkban, illetőleg ezek szomszédságában található kisebb szegregátumban valósulnak meg, fizikailag is jól koncentrált helyen. Ezért ezek a projektek a befektetés ösztönzésére, az iparterületi potenciálra kedvezően hatnak, miközben megszünteti a közeli lakóterületen a szegregációt.

A déli városrészben fontos az alközponti funkciók erősítése, a helyben elérhető piaci alapú szolgáltatások biztosítása, annak érdekében, hogy ne kelljen a lakosságnak minden napi ügyben a városközpontba menni. A piaci szolgáltatók ilyen irányú fejlesztését elő kell segíteni, az önkormányzati oldaláról támogatni (pl. üres, önkormányzati tulajdonú ingatlanok Kertész u. 10. ilyen célú hasznosítása).

A Béla király úti lakóövezetet zavaró nagy tehergépjármű forgalmának csillapítása szükséges (pl. sebességkorlátozás bevezetése, forgalmi lámpa telepítése) – a nyugati elkerülő út mielőbbi kiépítés szükségességét hangsúlyozza ez a probléma is.

Projektek felsorolása:

- A volt VEGYTEK telephely felújítása és kármentesítése

A Törökszentmiklós, Dózsa György út 15. (6829/2, 6829/3) lévő iparterület a Törökszentmiklós Városi Önkormányzat tulajdona. A kármentesítendő terület 3 ha. A tevékenység a korábbi években megkezdett tevékenység folytatása. A műszaki beavatkozási terv elkészült, melynek elfogadását követően indulhat el kármentesítési tevékenység. A telephelyet az Önkormányzat tulajdonában lévő Kft. üzemelteti. A volt VEGYTEK telephely kármentesítése mellett szükséges a meglévő két csarnok, egy műhelyépület felújítása és egyéb infrastrukturális fejlesztések (belső közlekedési utak, kerítés, közművek, vagyonvédelmi rendszer) megvalósítása is. A kármentesítési igény átnyúlik a szomszédos telephelyekre és lakóterületekre is.

- A Törökszentmiklósi Ipari Park infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése

Ilyen beavatkozás lehet például egy logisztikai központ kialakítása CLAAS Kft.-el történő együttműködésben és egy napelem-park létesítése.

- Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján lehatárolt 2. jelű szegregátum (83 fő, 12 lakás érintett) Kelet u. - Honvéd u. - Nemzetőr u. - Vasút út - Honvéd u. meghosszabbított vonala a vasútig – vasút terület. A városban most folyamatban lévő északi szegregátum rehabilitációjához hasonló beavatkozást takar.

4.3 Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések

4.3.1 Kulcsprojektek

Törökszentmiklós város kulcsprojektjei nagyobb összegű projektek, amelyek olyan infrastrukturális vagy intézményi fejlesztéseket valósítanak, meg amelyek a város fejlődésének alapjait, alapvető feltételeit jelentik. Jellemzően több helyszín érintenek, hatásaikban városi vagy térségi léptékűek és térben több városrészhez is kapcsolódnak.

■ **TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból**

A TM Öntöde Kft. jelenleg a városközpontban található telephelyének, a déli iparterületre történő kitelepítését és ott egy új ipari csarnok építését célozza a projekt. A cég saját forrásból nem tudja megoldani az új telephelyre való átköltözést.

Az Önkormányzattal együttműködve a cég a zavaró ipari tevékenységét az Ipari Parkba kitelepítené. Ehhez szükséges fogadó infrastruktúra épülne meg a projekt keretében, melybe a Kft. végezné el a termeléshez kötődő konkrét fejlesztéseket, így például a gépek, berendezések letelepítését, stb. A Kft. az infrastruktúrát bérelné, üzemeltetné a projekt megvalósítást követően. Később a kitelepítést követő 5 – 10 éves távlatban lát lehetőséget arra a cég, hogy vizsgálja az esetleges tulajdonszerzés lehetőségét.

A kitelepítés megtörténteig a működés környezeti határértékeit (levegő, zaj) lakóövezeti szintre vonatkozó kell korlátozni.

■ **Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson**

A Kossuth L. út – Almásy út – Budai N. A. utca – Kossuth tér által határolt tömb – cca 1,4 hektáros terület – részleges megújítását célozza meg, a víztorony új funkcióval való megtöltésével és átalakításával. Az új, közösségfejlesztő helyszínen a lakosság számára identitásnövelő rendezvények tartására is mód nyílik. Projektelemelek:

■ **A Kossuth tér és a „csarnok” közötti terület felújítása, fejlesztése**

Megújul a tér és a csarnokalja közötti út, az árkád alatt kibővül, teraszosodik a járda, a csarnokalja épület mindkét végében gyalogos átjáró kerülne kialakításra. A projektelem keretében elkészül 300 fm csapadékvíz elvezető felújítása, 600 m² burkolt „terasz” kialakítása, 63 m² átjáró kialakítása és 240 fm járda felújítása. Műszaki vizsgálat, látványterv és EMT elkészült.

■ **Víztorony felújítása és megújítása**

■ **Belső tömb kialakítása**

A tömbben megújul a közműhálózat, komplex területrendezés történik bontással, új gyalogos- és autós forgalmi elemek kiépítésével, a zöldfelületek rendezésével. A projektelem keretében meg kell vásárolni egy magántulajdonú ingatlant, elkészül 20 db parkoló, 1200 m² út- és térburkolat, megújul 700 m² zöldfelület.

Ezen fejlesztéssel lehetőség nyílik a városközpont kiterjesztésére, a művelődési ház, Hunyadi tér irányába.

■ **A Mozi fejlesztése, felújítása, bővítése**

■ **A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése**

A projekt elemei:

- Strandfürdő és kemping fejlesztése és bővítése, gyógyászati részleg fejlesztéssel, termálkút felújítással és új hideg és termál kútfúrással. A strandfürdő bővítése a medencék vízfelület növelésével, azaz újabb medencék építése szabadtéri és a fedett gyógyászati balneoterápiás blokkhoz kapcsolódóan. A projekt szorosan kapcsolódik a gyógy-, ill. sportszálló fejlesztéséhez.
 - Csónakázó és horgászto kotrás a kempinghez és strandfürdőhöz illesztése sétánnyal, horgász helyekkel, szigetkapcsolattal, zöldfelület rendezéssel. A csónakázótó melletti területen termálvíz mezőgazdasági célú hasznosításának (fóliasátor) biztosítása. A strandfürdő területén homokborítású sportpályák bővítése, lelátók létesítésével.
 - A felhagyott oxidációs csapvíz és szennyvíz-szikkasztó rekultivációja, ill. hasznosítása csónakázótóhoz kapcsolódó funkcióval, területrendezéssel, városi csapadékvíz hálózat befogadására is alkalmas módon.
 - Sporttelep fejlesztése térségi utánpótlásközpont létrehozásával, termálvíz hasznosításával öltöző, edzőterem kialakítása, valamint lelátó és pályarekonstrukció területrendezéssel.
 - A terület kiválóan alkalmas sport, képzőművészeti vándortáborok fogadására, közös turisztikai terméket kialakítva a Balla-Tisza, Szakállas és Barta erdei iskolához is kapcsolva.
 - Derogációs szennyvíz-üzem kiépítése
- Törökszentmiklóson és a csatolt településrészekben elválasztott rendszerű gerincvezeték, házi bekötések, szükséges helyeken átemelő aknák kiépítése. A megvalósítási projekt célja továbbá a törökszentmiklósi szennyvíztisztító-telep korszerűsítése és a csatolt településrészekben az egyedi szennyvíztisztítás létesítményeinek kiépítése.

4.3.2 Hálózatos projektek

A hálózatos projektek az Útmutató szerint „egymással összehangolt, térben kapcsolódó projektek”, több, akár azonos jellegű projektelemből állnak, hatásaikban, működésükben kiterjednek a város egészére vagy annak jelentős részére, és a projektelemek „egy együttműködő rendszer elemeit képezik”.

- Járdák felújítása, korszerűsítése (szélesítés és anyaghasználat módosításával), több ütemben, 40 km hosszban, akadálymentes kivitelben.
 - Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás
- A térségi ivóvíz-rendszer rekonstrukciója Törökszentmiklóst és egyéb belterületi településrészeit (beleértve: Óballa, Surjány, Szakállas), valamint Kuncsorba, Örményes, Tiszabő, Tiszatenyő településeket érinti.
- Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés
- A csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, bővítése. A város szélén csapadékvíz gyűjtő tavak létesítése, részben visszaállítása, többcélú hasznosításukkal. A felhagyott oxidációs csapvíz és szennyvíz szikkasztó rekultivációja, ill. hasznosítása csónakázótóhoz kapcsolódó funkcióval, területrendezéssel, városi csapadékvíz hálózat befogadására is.
- Óvodafejlesztés

A város óvodai feladatellátási helyei rossz állapotúak, alkalmatlanok az előírások szerinti ellátás biztosítására, ezért átfogó program keretében szükséges az intézmények korszerűsítése, fejlesztése.

- Aranyalma tagóvoda, Almásy út 9.
- Napfény tagóvoda, Bajcsy-Zs. u. 9.
- Nyitnikék tagóvoda, Damjanich u. 23.
- Százszorszép tagóvoda, Herman Ottó u. 2.
- Napraforgó tagóvoda, Kossuth L. út 21.
- Aranykapu tagóvoda, Arany János út 22/a.
- Tulipánkert tagóvoda, Hunyadi u. 14/b.
- Szent Kristóf Katolikus Tagóvoda fejlesztése, új épület építése - Kossuth L. út 167.

Meg kell vizsgálni, hogy óvodai foglalkoztatásra alkalmatlan épületek megszüntetését, helyettük új óvodai intézmény létesítését, amely kielégíti valamennyi óvodára vonatkozó szükségleteket (kombinált terem), előírásokat. Az új intézmény építése akkor releváns, ha az egyes feladatellátási helyek felújítása nem gazdaságos és az előírt működési feltételek nem teljesíthetők a felújítás által.

■ Oktatási intézmények fejlesztése

- Bercsényi Miklós Katolikus Gimnázium, Kollégium és Óvoda fejlesztése, felújítása (az óvodai feladatellátási hely kivételével) - Almásy út 1. – 800 millió Ft
- Lábassy János Szakközépiskola és Szakiskola felújítása - Almásy út 51. – 500 millió Ft
- Hunyadi Mátyás Általános és Magyar Angol Két Tanítási Nyelvű Iskola fejlesztése, az épület bővítése, felújítása - Hunyadi út 6. – 800 millió Ft
- Kodály Zoltán Alapfokú Művészetoktatási Intézmény fejlesztése, felújítása - Kossuth tér 5. – 500 millió Ft
- Pánthy Endre Katolikus Általános Iskola fejlesztése, felújítása - Petőfi Sándor út 52. – 800 millió Ft

■ Belterületi úthálózat minőségének javítása

Az utak fejlesztése ütemezetten

- Első ütemben a területi gyűjtőút szerepet betöltő szakaszok helyreállítása történne meg az Alatkai úton, a Herman Ottó utcában és Deák Ferenc úton, továbbá szerkezetileg is átépítésre kerülne a Babits Mihály és a Bottyán János utca.
- Második ütemben sor kerülne a Hársfás, Vásárhelyi Pál, Esze Tamás és Wesselényi utcák rendbetételére, a Györffy István utca esetében annak kapacitásbővítő szélesítésére is.
- Harmadik ütemben a Földvári utca felújítása, valamint a Dobó István utca és a Szent László út kapacitásának bővítése zajlana.

■ A törökszentmiklói hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése

- a 46. sz. főút mentén a városközponttól az Ipari Parkig (folyamatban),

- Fegyvernekről a városba, Surjányba irányuló kerékpáros közlekedés, a szakállasi bekötőútig megépített kerékpárúttól folytatódjon a 4-es számú főút mentén;
- Tiszatenyő belterületéig vezető kerékpárút kiépítése (Pánthy - Kossuth L. út csomópontig);
- Közvilágítási hálózat korszerűsítése, bővítése
Energiatakarékos LED fényforrás alkalmazásával, a városközpontban „nosztalgia” kivitelben, kandeláber oszlopok részleges cseréjével.
- Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése
A projekt a város valamennyi szociális tevékenységet ellátó intézményét tartalmazza. Az egyre jobban idősödő törökszentmiklói népesség miatt szüksége az idősgondozás feltételeinek javítása. Ennek keretében a református egyház fenntartásában működő bentlakásos idősok otthona mellett megvizsgálandó egy új, azonos funkciójú intézmény létesítésének lehetőségei.
- Önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának javítása, megújuló energia alkalmazása
A projekt keretében folytatni kell az önkormányzati intézményeket érintő, már megkezdett programot a termálvíz, illetőleg a napenergia felhasználása terén.
- Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése
- Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése
 - CBA és volt MHSZ előtti térrendezés, kerékpártárolók létesítése
 - Országalma tér zöldfelület megújítás és parkolók rendezése
 - Piac melletti, volt szövetkezeti központ épület részleges megújítása, bontása, parkolók kialakítása
 - Egységes arculatú helyi és helyközi buszmegállók építése, ill. telepítése
- A bérakás állomány színvonalának javítása, bővítése
A beavatkozás során megvizsgálandó, új, korszerű bérakások létesítésének lehetősége a szegregátumok területén is.

4.3.3 Egyéb projektek

- Bölcsőde fejlesztése
Az intézmény fejlesztésére két lehetőség kínálkozik. A két változat megvalósíthatóságának eldöntése érdekében egy összehasonlító funkció és költség-haszon elemzést kell elvégezni, illetve figyelembe kell venni a jövőbeni pályázati kiírások tartalmi követelményeit és jogosultsági feltételeit.
 - A meglévő intézmény felújítása, bővítése: A bölcsőde jelenleg kapacitásában nem tudja kielégíteni az igényeket, s kiépítettségében sem felel meg a törvényi és egyéb előírásoknak (nincs akadálymentesítés, nem megfelelő méretűek a csoportszobák, stb.). Az intézmény négy csoportszobája további kettővel növekedne a bővítés által. A fejlesztés további indokoltságát adja, hogy a kedvezőtlen alakú játszóudvaron kevés a zöldterület, gazdasági udvar nincs, a parkolás megoldatlan.
 - Új építésű intézmény létesítése: A jelenlegi bölcsőde ingatlanegyüttese az előírt méretű, további csoportszobák kialakítását csak korlátozásokkal teszi lehetővé.

Ezért indokolt megvizsgálni egy új, a mai kor követelményeinek, a vonatkozó jogszabályoknak, és a helyi szükségletnek megfelelő bölcsőde létesítését.

Mindkét esetben számolni kell további, egyedi szolgáltatások biztosításával úgy, mint: sószoba, tornaszoba létesítése.

■ **Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében**

A projekt keretében egy közpark kialakítása valósulna meg Törökszentmiklós déli városrészében, a Kertész út és Akácos utcák által határolt tömb egy részén.

■ **Vécsey (Galambos) Park rendezése, felújítása**

A projekt keretében tornapálya, sétány és szociális kiszolgáló blokk épülni, emléksarok kerülne kialakításra és kiépülne a szükséges közműellátás (térvilágítás, elektromos energia, ivóvíz, szennyvíz). Nyári időszakra nagyobb méretű sátor, szín telepítése.

■ **Térségi tanuszoda építése a Batthyány utcában (tervezés alatt)**

■ **A volt téglagyár hasznosítása**

Az üzemén kívüli téglagyár, szárítószínek, villanytelep és agyagbeszállító felüljáró, a keleti város bejárati „kapujaként” felújítása, hasznosítása indokolt. Hasznosítási projektötletként fogalmazódott meg a téglagyári történeti bemutató tér, a Lábassy féle mezőgazdasági gépgyártás bemutatása, helyi és országos értéktár bemutató tér kialakítása.

■ **Felekezeti fejlesztések**

- Református temetőben ravatalozó építés
- Katolikus temető rendezése, kerítés építése, közterület rendezése
- Ipolyi Arnold téri egyházi létesítmények fejlesztése, térrendezéssel
- Baptista gyülekezeti ház felújítás

■ **Élelmiszer tovább-feldolgozó bővítése, baromfi feldolgozó és vágóhid létrehozása nyugati városrész határában**

A kiépült iparterületre alapozott gazdaságfejlesztési tevékenység, befektetővel. A projekt összhangban van azzal a városi törekvéssel, hogy a Székács Elemér Középiskola, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium szakképzéséhez kapcsolódó tanműhely létesüljön, ahol a különböző mezőgazdasági termékfeldolgozás épülhet be az oktatásba (pl. vágóhid, baromfi-feldolgozó, zöldségfeldolgozó, savanyító, gyümölcsle-készítő, aszaló).

■ **A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése**

A várost jelenleg terhelő, illetve az M4 gyorsforgalmi út fizetőssé válása okán tovább erősödő tranzitforgalom városi elkerülését és az Ipari Park könnyebb megközelítését szolgálja. A projekt előkészítésével meggyorsítható a jövőbeni kivitelezés, mely több mint három évtizede, a város fejlesztési terveiben és településrendezési tervekben is megjelent.

■ **Gazdasági tevékenységet segítő szolgalmi út építése**

A gazdasági tevékenységet segítő utak fejlesztése - a létesítendő M4-es autópályával párhuzamos vonalvezetésű szolgalmi út építése, plusz egy csomópont kialakítása közműkiváltásokkal. Továbbá segíti az északi városrész (pl. strandfürdő) és gazdasági terület megközelítését.

■ **Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel 634,4 millió Ft**

A növénytermesztés, állattenyésztés, halászati tevékenység és ezek feldolgozására épülő konyhák, szociális konyhák, bolthálózat kialakítása szociális szervezetek és a közfoglalkoztatással, a projekt része kisebb beruházások, eszközök és eszközkészletek beszerzése;

■ Helyi közösségi, kulturális és hagyományőrző programok megőrzése, megrendezése

Cél a lakosság identitásának és társadalmi kohéziójának erősítése a rendszeresen megrendezésre kerülő programok, közösségi események fenntartásával, bővítésével.

- A város 300 éves újratelepítésének évfordulójára műalkotások, programok
- Múzeum kiállítótér bővítése udvari bemutatótérrel
- Helytörténeti korosztályos tankönyv-család továbbfejlesztése
- Szent-Miklós nap a Város napja rendezvény
- Hulladék előválogató létesítése (pl. szociális szövetkezet keretében)
- Gyepmesteri feladatok ellátási lehetőségeinek megvizsgálása

Egyéb, belterületi településrészt és külterületet érintő projektek:

■ Óballa:

- közösségi ház orvosi rendelővel felújítás
- az iskola épületének felújítása (erdei iskola), udvarának rendezése és helyi védelem alá helyezése indokolt, falunapi kiszolgáló rendezvényter fejlesztése a szabadidősport fogadására is alkalmas módon;
- A tájfejlesztési projekt keretében egy öko-gazdálkodási központ létrehozása. Ez korábban a Tisza-tó projekt része volt „Óballai komplex vidékfejlesztési-tájgazdálkodási mintaprogram” néven.
- dereguláció keretében épülő szennyvíz-hálózat és ivóvíz minőségjavítás (folyamatban)

■ Szakállas:

- közösségi ház és udvarának rendezés
- harang és harangláb felújítás
- a jelenlegi zártkert üdülőházas területté fejlesztése, infrastruktúrával történő ellátása
- dereguláció keretében épülő szennyvíz-hálózat és ivóvíz minőségjavítás (folyamatban)

■ Surjány: közösségi ház felújítás, udvarának rendezése

- dereguláció keretében épülő szennyvíz-hálózat és ivóvíz minőségjavítás (folyamatban)

■ Barta: a volt iskolaépületből, közösségi ház kialakítás (erdei iskola), udvarrendezés

■ A „Széles út” tájrehabilitációja

Az út külterületen halad (XIX. századig volt a Szolnok-Bp. felé vezető főút), mely mentén a zöldfelület megújítása (védendő fasorok, új telepítése), útkorszerűsítés és csapadékvíz szikkasztó árok kiépítése indokolt. Ezzel párhuzamosan szükséges a fő gyűjtő dűlőutak szélesítése, védőfásítása is, őshonos fa és cserje ültetésével, csapadékvíz levezetéssel.

■ Surjány-Szakállas megkezdett, félbehagyott üdülőfaló fejlesztése

■ Tisza, mint turisztikai célterület

A tiszai turizmus – tájvédelmi terület! - régi hajókikötő feltárása, tiszai hajózás esetén bekapcsolódni a rendszerbe, illegális fürdőhelyek legalizálásának vizsgálata, gépjármű és B+R parkoló és kerékpártároló létesítése.

- A külterületi kisgazdaságok támogatása, felzárkóztatása, önfoglalkoztatás segítése, településrendezési eszközökkel való segítő szabályozással. A helybeni kisméretű feldolgozás lehetőségének megteremtése infrastrukturális fejlesztéssel.

4.4 A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz

Az alábbi táblázatban az egyes, fent bemutatott fejlesztési ötletek, valamint a középtávú városi szintű célok kapcsolódását mutatjuk be. Egyes projektek komplexitásuk, vagy éppen egyedi sajátosságuk okán több tematikus cél eléréséhez is hozzájárulhat.

3. táblázat Stratégiai célok és projekt típusok kapcsolata

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben A Járásbíróság épületének felújítása, rendeltetés visszaállítása		Óvodafejlesztés A törökszentmiklói hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése Önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának javítása, megújuló energia alkalmazása	Bölcsőde fejlesztése Térségi tanuszoda építése Felekezeti fejlesztések Gyepmesteri feladatok ellátási lehetőségeinek megvizsgálása
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	Déli szegregátum szociális célú rehabilitációjának megvalósítása		Oktatási intézmények fejlesztése	
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében A volt VEGYTEK telephely kármentesítése és felújítása Az idősek bentlakásos otthonának bővítése, fejlesztése Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja	TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson Derogációs szennyvízkezelő kiépítése	Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás Járdák felújítása, korszerűsítése Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés Belterületi úthálózat minőségének javítása Közvilágítási hálózat korszerűsítése, bővítése Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése A bérakás állomány színvonalának javítása, bővítése	Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében Helyi közösségi, kulturális és hagyományörző programok megőrzése, megrendezése Hulladék előválogató létesítése
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott	A Kossuth u. 129-133. sz. alatti, volt	A strandfürdő és sportpálya		A volt téglagyár hasznosítása

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Akcióterületi projektek	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Egyéb projektek
turisztikai vendégforgalom bővülése	Piramis centrum hasznosítása Gyógy- és sportszálló építése A sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése	térségének komplex fejlesztése		Tisza, mint turisztikai célterület
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	A Törökszentmiklósi Ipari Park infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése			A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése Gazdasági tevékenységet segítő szolgalmi út építése Élelmiszer tovább-feldolgozó bővítése, baromfi feldolgozó és vágóhíd létrehozása nyugati városrész határában Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel

4.5 A fejlesztések ütemezése³

A következő táblázat a stratégia időtávján belül tervezett fejlesztések indikatív ütemezését tartalmazza. Az ütemezés figyelembe veszi a tervezett fejlesztések:

- Indokoltságát, szükségszerűségét,
- Jelenlegi előkészítettségi szintjét
- Az egyes fejlesztések egymásra épülését és a társadalmi és gazdasági multiplikátor hatását
- Helyi társadalom általi elfogadottságát és támogatottságát,
- Finanszírozhatóságát.
 - a támogatási források megszerzésének lehetőségeit
 - a rendelkezésre álló önkormányzati saját erő nagyságát,
 - a bevonható magánforrások mértékét,
 - a létrehozott kapacitások fenntarthatóságát.

Az projektek ütemezése során tett fontosabb megállapítások:

- Projektek időbeni megvalósításának műszaki feltételrendszere, az esetleges projektkapcsolatok figyelembevételével például:
 - az „Gyógy- és sportszálló építése” projekt, illetve a „Sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése” projekt koherenciája és egymásra gyakorolt multiplikátor hatása megkérdőjelezhetetlen, területileg egységesen kezelendő fejlesztések, ezért is indokolt az egyidejűség az ütemezésben;
 - „A volt VEGYTEK telephely felújítása és kármentesítése” projekt olyan, a déli városrészt érintő, területileg a telephelyen túlmutató beavatkozás, mely megvalósítása kapcsolatban van a „Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja” és a „A Törökszentmiklósi Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése” projektekkel, hiszen a kármentesítés befejezéséig ellehet végezni a másik két projekt előkészítését és ezzel a volt VEGYTEK telephely felújítása és az iparterület fejlesztése, illetve a szociális rehabilitáció beavatkozásai már egy időben is végrehajthatók, még akkor is, ha jellegükben nincs közös vonás, de területileg összekapcsolódnak;
 - a „Hulladék előválogató létesítése” projekt kezdése időben megelőzi a „Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése” projektet, mert előbbi előkészítése időigényes és megvalósítása is tovább tart, mint a begyűjtési rendszer fejlesztése;

³ A megvalósítás időbeli ütemezése indikatív jellegű, az adott fejlesztés prioritását is kifejezi. A tényleges megvalósítás leginkább a pályázati kiírások megjelenésének függvénye.

- Projektek időbeni megvalósításának területi kapcsolatrendszere, az esetleges területi átfedések figyelembevételével például:
 - Az „Egyéb projektek” területileg és jellegükben is elkülönült projekteket foglal magában, ezért ütemezés szempontjából nincs szoros kölcsönhatás közöttük, megvalósításuk ütemezése a források rendelkezésre állásának függvénye, ezért is került ütemezésükbe időbeni csúsztatás, azaz a finanszírozhatóságuk okán;
 - ugyanakkor vannak olyan időben elnyúló, vagy konkrét időponthoz nem köthető projektek pl. „Helyi közösségi, kulturális és hagyományőrző programok megőrzése, megrendezése”, melyek pontos ütemezése nem releváns;
 - fontos az ütemezésnél, hogy pl. a „Derogációs szennyvízközmű kiépítése”, vagy az „Ivóvízhálózat rekonstrukciója” projektek, illetőleg a földfelszín érintő nagyobb beruházások megelőzzék a vonalas infrastruktúrák (út, kerékpárút építés) és a zöldfelületek fejlesztését;
 - a projekt előkészítés, a tervezési-engedélyezési időtartam szintén figyelembe lett véve pl. „A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése” projektnél is, ezért került 2015 októberi projektkezdés tervezve;

4. táblázat: A fejlesztések ütemezése

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
1. Városközpont akcióterület tervezett fejlesztései	2016. július	2022. december																		
Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében	2018. január	2020. december																		
A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása	2016. július	2017. december																		
A Kossuth u. 129-133. sz. alatti, volt Piramis centrum hasznosítása	2018. január	2021. december																		
Az idősek bentlakásos otthonának bővítése, fejlesztése	2018. január	2021. december																		
Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben	2018. január	2020. december																		
A Járásbíróság épületének felújítása, rendeltetésének visszaállítása	2017. január	2017. december																		
Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között	2019. január	2022. december																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
2. Strand és környéke akcióterület	2019. január	2021. december																		
Gyógy- és sportszálló építése	2019. január	2021. december																		
A sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése	2019. január	2021. december																		
3. Déli iparterület akcióterület tervezett fejlesztései	2015. október	2020. december																		
A volt VEGYTEK telephely felújítása és kármentesítése	2015. október	2020. december																		
Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja	2016. március	2018. december																		
A Törökszentmiklósi Ipari Park infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése	2016. március	2018. december																		
Kulcsfejlesztések	2015. október	2021. december																		
TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból	2018. január	2021. december																		
Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson	2016. július	2017. december																		
A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése	2015. október	2020. december																		
Derogációs szennyvízkezelő kiépítése	2017. március	2020. december																		
Hálózatos fejlesztések	2015. október	2023. december																		
Járdák felújítása, korszerűsítése	2016. március	2020. december																		
Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés	2016. július	2020. december																		
Óvodafejlesztés	2015. október	2020. december																		
Oktatási intézmények fejlesztése	2015. október	2020. december																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás	2016. március	2018. december																		
Belterületi úthálózat minőségének javítása	2015. október	2019. december																		
A törökszentmiklói hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése	2015. október	2018. december																		
Közüvilágítási hálózat korszerűsítése, bővítése	2017. március	2019. december																		
Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése	2016. március	2019. december																		
Önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának javítása, megújuló energia alkalmazása	2016. október	2021. december																		
Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése	2017. március	2019. december																		
Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése	2018. március	2020. december																		
A bérakás állomány színvonalának javítása, bővítése	2015. október	2020. december																		
Egyéb fejlesztések	2015. október	2023. december																		
Bölcsőde fejlesztése	2015. október	2016. december																		
Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében	2018. július	2020. december																		
Térségi tanuszoda építése	2017. március	2017. december																		
A volt téglagyár hasznosítása	2018. július	2020. december																		
Felekezeti fejlesztések	2016. január	2018. december																		
Élelmiszer tovább-feldolgozó bővítése, baromfi feldolgozó és vágóhid létrehozása nyugati városrész határában	2016. január	2018. december																		
Tisza, mint turisztikai célterület	2018. március	2021. december																		
Helyi közösségi, kulturális és hagyományőrző programok megőrzése, megrendezése	2015. október	2023. december																		

Fejlesztések	Kezdési időpont	Befejezési időpont	2015. I. félév	2015. II. félév	2016. I. félév	2016. II. félév	2017. I. félév	2017. II. félév	2018. I. félév	2018. II. félév	2019. I. félév	2019. II. félév	2020. I. félév	2020. II. félév	2021. I. félév	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév
A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése	2017. március	2019. december																		
Gazdasági tevékenységet segítő szolgalmi út építése	2017. március	2018. október																		
Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel	2016. március	2023. december																		
Hulladék előválogató létesítése	2016. március	2021. december																		
Gyepmesteri feladatok ellátási lehetőségeinek megvizsgálása	2015. október	2016. március																		

4.6 Az akcióterületi fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Az ITS-ben kitűzött célok megvalósítását szolgáló fejlesztések finanszírozására elsősorban európai uniós ágazati és területi operatív programokon keresztül nyílik lehetőség, ami az egyes szereplők saját forrásaival egészül ki, részben a támogatások társfinanszírozása, részben a teljes mértékben saját forrásból megvalósítandó fejlesztések kapcsán.

Törökszentmiklós Város Önkormányzata a beavatkozások megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít a fenntarthatóságra a stabil költségvetési helyzet megőrzése érdekében. A fejlesztések tervezése és előkészítése során figyelmet fordít arra, hogy a létrejövő vagy megújuló létesítmények működtetése ne terhelje meg a város költségvetését, másfelől számos olyan fejlesztést tervez, amely már önmagában is a költséghatékony fenntartás irányába hat.

TOP és az ITP

A 2014-2020 közötti EU-s támogatási időszakban Törökszentmiklós szempontjából is kiemelt figyelmet érdemel a TOP (Terület és Településfejlesztési Operatív Program) források új eljárás szerinti felhasználása, melynek értelmében a 272/2014 (XI.05.) Korm. rendeletben meghatározott területi kiválasztási eljárásrend szerint a megyék Integrált Területi Programjuk (ITP) alapján történik a források lehívása a 1702/2014. (XII.3) Korm. határozatban rögzített forráskeret felhasználásával. *(A 2014-2020 közötti programozási időszakban a Terület és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programokhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörében utalt források megoszlásáról szóló 1702/2014. (XII.3) Korm. határozat).*

A fentiek alapján 2014-2020 támogatási időszak egészére nézve Jász-Nagykun-Szolnok megye tervezési jogkörébe 53,78 milliárd Ft forrás tartozik (Szolnok nélkül).

A megyei Területfejlesztési Konceptió, illetve Program célkitűzéseikhez, valamint a TOP intézkedéseikhez igazodóan az érintett keretösszeg felhasználása érdekében Jász-Nagykun-Szolnok megye ITP-jének célkitűzései az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

- 1. Munkahelyteremtés és a munkába állás segítése
- 2. Térségi turizmusfejlesztés
- 3. Élhető, vonzó települési környezet
- 4. Energiatudatos önkormányzatok
- 5. Egészséges, együttműködő helyi társadalom

5. táblázat Jász-Nagykun-Szolnok megye Integrált Területi Programjának forrásallokációs táblája (2015)

TOP prioritások	1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére				2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken		4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése			5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés		
TOP prioritások intézkedései	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	4.1. Egészségügyi alapelátás infrastrukturális fejlesztése	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása
Forrást biztosító Strukturális Alap megnevezése	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ERFA	ESZA	ESZA	ESZA
TOP prioritások közötti forrásmegosztás (Mrd Ft)	298,450				147,785	200,986		61,769			89,691		
Prioritások közötti forrásmegosztás % megoszlása	0,374				0,185	0,252		0,077			0,112		
A megye forráskeretének megoszlása TOP prioritások között (Mrd Ft)	20,096				9,951	13,534		4,159			6,039		
Az egyes TOP prioritásokon belüli intézkedések közötti forrásmegoszlás (Mrd Ft)	114,354	71,328	51,126	61,642	147,785	75,276	125,710	21,510	17,089	23,170	66,271	8,622	14,798
Az egyes TOP prioritásokon belül az intézkedések közötti forrásmegoszlás (%)	38,32%	23,90%	17,13%	20,65%	100,00%	37,45%	62,55%	34,82%	27,67%	37,51%	73,89%	9,61%	16,50%
A megye TOP forráskeretének megoszlása prioritásonként és intézkedésenként a TOP belső arányok szerint (Mrd Ft)	7,700	4,803	3,443	4,151	9,951	5,069	8,465	1,448	1,151	1,560	4,462	0,581	0,996

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok megye Integrált Területi Programja 2015 / Excel melléklet - <http://www.jnszm.hu/ITP2.0>.

Törökszentmiklós város ITS-ében foglalt, középtávra tervezett projektek becsült teljes forrásigénye mintegy **30 milliárd Ft**.

A projektek jelentős része potenciálisan finanszírozható EU (állami társfinanszírozott) és hazai pályázati forrásokból, ugyanakkor már most látható, hogy milyen jellegű beavatkozásokra nem áll rendelkezésre semmiféle formában pályázati forrás (ezek is feltüntetésre kerültek az 5. táblázatban). Fontos megjegyezni, hogy a megyei ITP alapján megvalósuló TOP finanszírozás esetében az egy-egy tematikus fejlesztésre költhető megyei forráskeretből a források rendkívül korlátozott volta miatt 1-3 projektnél több nem valósulhat település szinten.

Rendkívül fontos, hogy a stratégia alapján a város megfelelően priorizálja projektjeit és mérlegelje, hogy mely beavatkozással, fejlesztéseivel érheti el a legnagyobb városfejlesztő hatást.

A további fejlesztések esetében az Önkormányzat saját pénzügyi forrásaira támaszkodhat, illetve vállalkozókat, magánszemélyeket és alapítványokat vonhat be a fejlesztés finanszírozásába. Törökszentmiklós város érdeke, hogy a városban működő vállalkozások fokozatosan minél aktívabb szerepet vállaljanak a városfejlesztés működési feltételként őket is érintő fejlesztéseinek finanszírozásában és végrehajtásában.

A tervezett fejlesztések, projektek ismeretében a következő támogatási időszakban Törökszentmiklós városa számára releváns források a TOP mellett a következő operatív programokból kerülhetnek lehívásra.

- **A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)** egyik legfontosabb célkitűzése Magyarország foglalkoztatási rátájának 75%-ra való emelése. Ehhez egyrészt új munkahelyeket kell létesíteni, másrészt a munkát vállalni akarók képességeit kell fejleszteni. A program további két fontos célkitűzése az ország innovációs képességeinek és kapacitásainak, valamint a magyar ipari és szolgáltató szektornak a fókuszált fejlesztése.
- **A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)** célkitűzése, hogy a magas hozzáadott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővülésére épülő gazdasági növekedés az emberi élet és a környezeti elemek – hosszú távú változásokat is figyelembe vevő – védelmével összhangban valósuljon meg.
- **Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP)** fő célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP a gyakorlatban nemcsak a szegénység elleni küzdelemből fogja kivenni a részét, de hangsúlyt helyez a társadalmi kohézió erősítésére, az egészségügyi beruházásokra, a köznevelés minőségének fejlesztésére, kiemelt tekintettel a korai iskolaelhagyás csökkentésére, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelésére és a kutatás-fejlesztésre.
- **A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (RSZTOP)** alapvető célja, hogy a leginkább rászoruló személyeket – a szegénységben élő gyermekeket, a hajléktalanokat, valamint a rendkívül alacsony jövedelmű személyeket – megfelelő étkezéshez és alapvető fogyasztási cikkekhez juttassa.
- **A Vidékfejlesztési Program (VP)** elsődleges célja a mezőgazdasági vállalkozások versenyképességének növelése, az agrárium fenntartható fejlődése, a vidéki térségek és közösségek erősítése, az életminőség javítása a vidéki térségekben, valamint a gazdasági fejlődés támogatása.
- **A Magyar Halászati Operatív Program (MAHOP)** a halászati ágazat támogatási lehetőségeit tartalmazza.

■ Az **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program** (IKOP) elsődleges célja a közlekedés hálózatának és infrastruktúrájának fejlesztése, a transzeurópai közlekedési hálózaton keresztül a városi közlekedésen át, egészen a környezetbarát megoldásokig.

■ A közigazgatás, és a közszolgáltatási szféra kiemelt fejlesztései a **Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program** (KÖFOP) terhére lesznek végrehajtva.

Mindezek mellett a városok egyéb EU-s és nemzetközi támogatást is bevonhatnak fejlesztéseik megvalósításába:

■ Központi EU-s megvalósítású programok (pl. Horizon 2020, URBACT),

■ Bilaterális programok (pl. Norvég Alap, Svájci Alap).

Az alábbi táblázat Törökszentmiklós városa vonatkozásában fejlesztés típusonként rögzíti az egyes elképzeléseket, melyekhez az indikatív költségvetés megjelölése mellett a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján hozzárendelésre kerülnek a releváns operatív programokban megjelenő potenciális finanszírozási lehetőségek is.

6. táblázat A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK Városközpont akcióterület	Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében	215 900 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása	250 000 000	TOP 4.1. Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése
	A Kossuth u. 129-133. sz. alatti, volt Piramis centrum hasznosítása	1 000 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Az idősek bentlakásos otthonának bővítése, fejlesztése	200 000 000	TOP 4.1. Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése, és/vagy ágazati források
	Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben	100 000 000	TOP 4.1. Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése részarányának növelése
	A Járásbíróság épületének felújítása, rendeltetésének visszaállítása	250 000 000	TOP 4.1. Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése részarányának növelése

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Strand és környéke akcióterület tervezett fejlesztései	Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között	500 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Gyógy- és sportszálló építése	600 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	A sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése	900 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
Déli iparterület és szegregátum akcióterület	A volt VEGYTEK telephely felújítása és kármentesítése	1 423 289 000	TOP 1.1. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térsgyi feltételek biztosításával
	A Törökszentmiklósi Ipari Park infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése	100 000 000	TOP 1.1. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térsgyi feltételek biztosításával
	Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja	100 000 000	A projekt egyes elemei több OP-hoz kapcsolhatók: TOP, KEHOP, IKOP, EFOP
Kulcsprojektek	TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból	1 559 877 500	TOP 1.1. A vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térsgyi feltételek biztosításával
	Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson	489 511 500	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése	1 800 000 000	A projekt egyes elemei több OP-hoz kapcsolhatók: TOP, KEHOP, GINOP
	Derogációs szennyvízkezelő kiépítése	1 500 000 000	KEHOP 2. Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás
Hálózatos projektek	Járdák felújítása, korszerűsítése	500 000 000	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés	3 000 000 000	2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
	Óvodafejlesztés	500 000 000	TOP 1.4. Kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által
	Oktatási intézmények fejlesztése	3 400 000 000	EFOP 4. A. Minőségi közneveléshez és oktatáshoz való hozzáférés infrastrukturális feltételeinek megteremtése
	Belterületi úthálózat minőségének javítása	1 100 000 000	1.3. A munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével
	A törökszentmiklói hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése	800 000 000	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése	300 000 000	TOP 4.1. Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése
	A bérlakás állomány színvonalának javítása, bővítése	450 000 000	TOP 4.3. A leromlott városi területeken a jobb életlehetőségekkel rendelkező hátrányos helyzetű személyek számának növelése
	Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése	500 000 000	KEHOP 3. Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések
	Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás	1 500 000 000	KEHOP 2. Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás
	Önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának javítása, megújuló energia alkalmazása	1 400 000 000	TOP 3.2. A települési önkormányzatok energiahatékonyságának javítása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése
	Közvilágítási hálózat korszerűsítése, bővítése	200 000 000	3.2. A települési önkormányzatok energiahatékonyságának javítása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése
	Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése	200 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
Egyéb projektek	Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében	177 800 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Térségi tanuszoda építése	350 000 000	Központi kormányzati forrásból
	A volt téglagyár hasznosítása	250 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség

Projekt típus	Projekt megnevezése	Indikatív költségvetés (Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
			megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Felekezeti fejlesztések	100 000 000	EFOP 4. A. Minőségi közneveléshez és oktatáshoz való hozzáférés infrastrukturális feltételeinek megteremtése TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Élelmiszer továbbfeldolgozó bővítés, baromfi-feldolgozó és vágóhíd létrehozása nyugati városrész határában	n.a.	GINOP 1. Kis- és középvállalkozások versenyképességének javítása
	Tisza, mint turisztikai célterület	150 000 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése	300 000 000	TOP 3.1. Fenntartható közösségi mobilitás elősegítése
	Gazdasági tevékenységet segítő szolgalmi út építése	1 000 000 000	TOP 1.3. A munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével
	Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel	634 400 000	TOP 2.1. Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
	Helyi közösségi, kulturális és hagyományőrző programok megőrzése, megrendezése	200 000 000	TOP 5.3. Helyi szintű társadalmi párbeszéd és helyi identitás erősödése
	Hulladék előválogató létesítése	60 000 000	KEHOP 3. Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések
	Gyepmesteri feladatok ellátási lehetőségeinek megvizsgálása	n.a.	-
	Bölcsőde fejlesztése	335 600 000	TOP 1.4. Kisgyermekesek munkaerő-piacra történő visszatérése a gyermek-ellátási szolgáltatások fejlesztése által

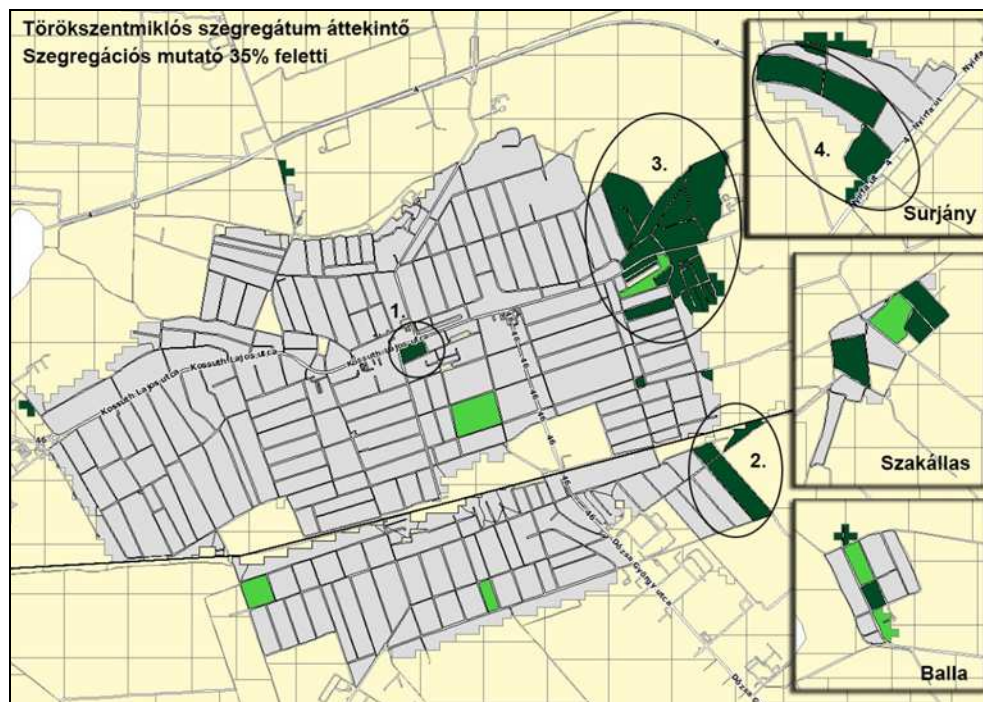

5 Anti-szegregációs program

5.1 A település szegregátumainak és szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

Törökszentmiklóson, 2011-es népszámláláson alapuló adatok, és az érvényes szegregációs mutatók szerint jelenleg négy szegregátum és további két veszélyeztetett terület található.

7. térkép: Törökszentmiklós szegregátumai

Forrás: 2011. évi népszámlálás, KSH

A legnépesebb, és a legrosszabb infrastruktúrával rendelkező szegregátum a 3. sz. terület. Ezen belül a Kossuth út északi oldalán elhelyezkedő tömb van a legleromlottabb állapotban. Ez a második legrosszabb mutatókkal rendelkező szegregátum. Ennél is kedvezőtlenebb adatokat produkál a 2. sz. szegregátum, bár ennek kiterjedése és népessége is sokkal kisebb, mint a 3. sz. területé. Mindkét szegregátumban rendkívül magas a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, és ezen a két területen a legmagasabb a komfort nélküli lakások aránya is.

A szegregátumokra jellemző az infrastruktúra hiányossága, leginkább az utak rossz állapota, az aszfaltos utak és a szennyvízhálózat hiánya.

A 2. és a 3. számú szegregátum a várostesthez kapcsolódva, de a város szélén helyezkedik el, távolabb, a városközpontban koncentrálódó szolgáltatásoktól. A 4. sz. szegregátum a városszövegtől elkülönülő településrészen található, míg az 1. sz. szegregátum a városközpontban alakult ki, ahol szociális bérlakásokban élnek alacsony státusú családok. A 3. számú szegregátum a legkiterjedtebb, és legleromlottabb terület, itt jellemzően roma családok élnek. Az 1. és a 2. sz. szegregátum esetében alapvetően rehabilitációs programok alkalmazására van szükség, addig a 3. és 4. szegregátum területén – legalábbis hosszabb távon – mobilizációs intézkedések is meg kell, hogy valósuljanak.

7. táblázat Törökszentmiklós város szegregátumainak státusza – a legsúlyosabb helyzetben lévő területek kiemelésével (témakörönként)

	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság/ Segélyezés)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézményi / piaci jellegű) való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatko- zások nyomán bekövetkezett változások
Szegregátum 1.	A területen élők száma 67 fő. A 0-14 évesek aránya, 25,4%. A 60 év felettiek aránya 23,9%.	Az aktív korúak több mint 67%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások több mint 52,2%-ban nincs foglalkoztatott. Közfoglalkoztatásban 8 fő vesz részt, lakásfenntartási támogatásban 19 háztartás, rendszeres szociális segélyben 3 fő, rendszeres gyermek-védelmi kedvezményben 81 gyermek jogosult.	A területen található lakások száma 25, ebből 11 önkormányzati bérlakás. A lakások 24%-a alacsony komfortfokozatú, 19%-a egyszobás.	Ez a szegregátum a városközpontban található, minden közmű, valamint az utak, járdák ki vannak építve.	A terület a városközpontban található, így biztosított az itt lakók számára a szolgáltatások elérhetősége.	A szegregátum-ban jellemzően roma családok élnek.	Nagyobb infrastrukturális és humán fejlesztések nem érintették az itt élőket, de bérlemények felújítása, üzletek felújítása, homlokzat felújítás. történt a területen.
Szegregátum 2.	A területen élők száma 83 fő. A 0-14 évesek aránya, 37,3%. A 60 év felettiek aránya 1,2%.	Az aktív korúak 76,5%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 50%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs. A területen élők közül 24 fő vesz részt a közfoglalkoztatásban. Lakásfenntartási támogatásban 30 háztartás, rendszeres szociális segélyben 2 fő részsül., Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 11 gyermek jogosult.	A lakások száma 12, ebből 6 lakás alacsony komfort fokozatú. A szegregátumok közül itt a legalacsonyabb (0,0%) az egyszobás lakások aránya.	Valamennyi közmű teljes körűen kiépített, és elérhető minden utcában.	Tömegközlekedéssel, helyi és helyközi járatokkal megközelíthető a városközpont, így a szolgáltatásokhoz való hozzáférés is biztosított	Vegyes etnikumú terület, de magas a roma lakosság aránya.	Járdaépítés, útalap építés, aszfalt burkolat felújítás történt a szegregátum területén.

	Társadalom 1. (Demográfia)	Társadalom 2. (Foglalkoztatottság/ Segélyezés)	Lakáshelyzet	Épített környezet / Közterületek minősége	Szolgáltatásokhoz (közintézményi / piaci jellegű) való hozzáférés	Etnikai szegregáció	Eddigi beavatko- zások nyomán bekövetkezett változások
Szegregátum 3.	A területen élők száma 1260 fő, a szegregációs index: 49,2%. A 0-14 évesek aránya, 30,8%, a 60 éven felüliek aránya: 7,5%	Az aktív korúak 69,9%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A háztartások 51,2%-ában egyetlen foglalkoztatott sincs. A szegregátumban élők között a közfoglalkoztatásban résztvevők száma 125 fő. Lakásfenntartási támogatásban 658 háztartás részesül. Rendszeres szociális segélyt 4 fő kap, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 716 gyermek jogosult.	A területen található lakások száma 338 ezek 46,7% -a alacsony komfortfokozatú. A lakások 9,3%-a egyszobás.	A Kossuth utca északi oldala nagyon rossz állapotban lévő, erősen slummos terület. A házak igen rossz állapotban vannak. néhány utcában ki lett építve az útalap, de az aszfalt hiányzik és vannak utcák, amelyek ahol nincs pormentes út. A vezetékes vízhálózat van. A szegregátumnak ez a része szemetes, a házak körüli porták elhanyagoltak.	Helyi és helyközi járatokkal a városközpont, és a szolgáltatások elérhetőek a szegregátumban élők számára.	A Kossuth utca északi oldala etnikailag szegregált terület, a déli oldalon vegyesebb a lakosság összetétele.	Járdaépítés, útalap építés, útépítés, csapadékvíz elvezető árok, szennyvíz beruházás tervei, útépítés tervei, lakás felújítási tervek, közvilágítás felújítás.
Szegregátum4.	Ez a második legnépesebb szegregátum, 117 fő él itt. A lakónépességben belül 0-14 évesek aránya 20,5%, a 60-X évesek aránya 29,1%.	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 64,4%, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 64,6%. Közfoglalkoztatásban résztvevők száma 38 fő. Lakásfenntartási támogatásban 54 háztartás részesül. Rendszeres szociális segélyt 3 fő kap, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 31 gyermek jogosult.	Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya 43,1%, a lakások 16,7%-a egyszobás ezen a területen.	Az utak pormentesek, de több út is van, ahol nincs aszfalt. Vezetékes vízhálózat ki van építve, a közvilágítás megoldott.	Helyi és helyközi járatokkal a városközpont, és a szolgáltatások elérhetőek a szegregátumban élők számára.	Etnikailag vegyesebb terület	Útépítés, járdaépítés, szennyvíz terv, ivóvíz hálózat javítás, játszótér építés, focipálya építés.

5.2 Az elmúlt években tervezett, illetve megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

A 2008-ban elkészített Integrált Városfejlesztési Stratégia elkészítése óta történtek változások a szegregátumok területén: járdaépítés, útalap építés, aszfalt burkolat felújítás (2. 3. 4. sz.), közvilágítás felújítása (3. sz.), ivóvíz hálózat javítása, játszótér építése, focipálya építése (4. sz.).

8. táblázat: Az IVS tervezett, megvalósításra nem került anti-szegregációs célú beavatkozásai

Ágazat	Korábbi IVS anti-szegregációs tervének tervezett intézkedései	Tervezett indikátorok
	Szegregátumok növekedésének megakadályozása (helyi rendeletek)	-
Foglalkoztatás	Szociális földprogram kiterjesztése	-
Egyéb	Kommunikációs stratégia kidolgozása	-
	Kommunikációs program megvalósítása	-
	Bölcsőde bővítése (pályázat folyamatban)	-
	Helyreállító Gyakorlatok előkészítése és beindítása	-
	Tolerancia program előkészítése és beindítása	-
	„Esélyt a lányoknak!” program előkészítése és beindítása	-
	Tanoda indítása és fenntartása	-

Az IVS Anti-szegregációs Programja által megfogalmazott célok:

1. lakhatási helyzet javítása, szegregátumok növekedésének megakadályozása
2. oktatási integráció biztosítása
3. foglalkoztatási helyzet javítása
4. szociális helyzet javítása, közösségfejlesztés
5. közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása

9. táblázat: Anti-szegregációs célú beavatkozások és azok eredményei (2007-2014) a városban

	Korábbi IVS antiszegregációs terv megvalósult intézkedései (zárójelben a cél sorszáma, amihez hozzájárul)	Eredmény /értékelés
	Foglalkoztatási program (3)	Folyamatosan működik (közmunka, START munka)
	Lépj egyet előre program (igényfelmérés, majd képzés) (3)	Megvalósult konzorciumban, gesztor Impulzus alapítvány
	DADA program előkészítése és beindítása (4)	A szociális város rehabilitációs programban volt rendőrségi és polgárőr szervezésben is rendezvény ilyen tartalommal.
	Közüktatási esélyegyenlőségi terv kidolgozása (2)	2008-2009. évben elkészült és aktualizálva lett
	Közüktatási esélyegyenlőség növelése érdekében az alábbi pályázatok benyújtása: - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók minőségi oktatáshoz való hozzáféréseinek támogatása - Komplex felülvizsgálati, visszahelyezési programok magas sajátos nevelési igényű gyermek-, tanulóaránnyal rendelkező településeken - Érettségit adó középokú oktatási intézményben, illetve minőségi szakképzést biztosító szakiskolában történő továbbtanulási utak megerősítése (2)	Pályázatok benyújtásra kerültek
Szegregátum	Szegregátumok közösségi tereinek fejlesztése (4)	2015. júniusra megvalósul
	Játszópark kialakítása (4)	2015. júniusra megvalósul
	Roma közösségi ház létrehozása (4), (5)	2015. júniusra megvalósul
	Telephigiénás program (4)	2015. júniusra megvalósul
	Mentorálási tevékenység megtervezése és elindítása (4)	Komplex telep program keretében folyamatban van

5.3 Anti-szegregációs intézkedési terv

5.3.1 A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

5.3.1.1 Anti-szegregációs célok

Törökszentmiklós elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széles körű együttműködésen alapuló – többféle: szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével lehet hozzájárulni. Az alacsony státuszú lakosok integrációja előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel társadalmi mobilizációjukhoz.

10. táblázat: Az anti-szegregációs terv horizontális céljai és alcéljai

Horizontális célok	Alcélok
1. Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli, vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez; Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen	
2. Oktatási integráció biztosítása	A HHH gyermekek kiegyenlített aránya intézményegységek, és párhuzamos osztályok között. Az iskolai sikeresség feltételeinek megteremtése, a továbbtanulási mutatók javítása a HHH tanulók körében. A lemorzsolódás csökkentése.
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	A rendszeres munkajövedelemmel rendelkezők számának emelkedése, a tartós munkanélküliek számának csökkentése. Az elsődleges munkaerő-piacon megjelenők számának növekedése. A munkahelyteremtéshez hozzájáruló beruházásokkal, a munkaerőpiac igényeivel összehangolt képzések biztosítása.
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A szociális szolgáltatások színvonalának emelkedése. Az alapellátáson túlmutató szociális szolgáltatások biztosítása a szegregátumokban élők számára.
5. Közösségi terek, közösségi szolgáltatások biztosítása	A szabadidő hasznos eltöltése feltételeinek biztosítása. Az iskolán kívüli, iskolai sikerességet segítő, programok helyszíneinek biztosítása.

A nagy létszámú szegregátumok megszüntetése nem lehetséges, ezért legfőbb cél, hogy a rossz állagú ingatlanok felszámolásával, a mobilizációs lehetőségek megteremtésével a szegregáció oldása, a szegregátumokban élők számának csökkentése. Emellett, hogy a területek rehabilitációjával megteremtődjön az élhető lakókörnyezet.

11. táblázat: Az anti-szegregációs terv terület specifikus céljai és azok relevanciája az egyes szegregátumokban

Terület specifikus célok	Szegregátum 1	Szegregátum 2	Szegregátum 3	Szegregátum 4
A településrendezésben a szegregációt csökkentő intézkedések megjelenítése, építési tilalom vizsgálatával, azon területeken, ahol a telek önkormányzati tulajdonban van, de a rajta lévő felépítmény lebontásra került, vagy lebontásra javasolt!			X	
Mobilizációs program kidolgozása az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának csökkentése érdekében.			X	X
A hiányzó járdák és pormentes útburkolatok kialakítása.		X	X	
Hiányzó közművek - víz és szennyvízhálózat – kiépítése.			X	X
Élhetőbb környezet kialakítása: A lakókörnyezet rehabilitációja, területrendezési program a lakosság bevonásával, játszótér, sportpálya építése.			X	
Közösségi munka elindítsa, közösségi ház kialakítása.			X	
Biztos Kezdet jellegű programok, tanoda jellegű programok működtetése.	X	X	X	X
A közüzemi tartozások csökkentése előrefizetés, kártyás mérőórákkal.	X	X	X	X
Foglalkoztatás növelését is célzó beruházás, kulturális- közösségi szolgáltatások bővítését célzó beruházás megvalósítása a szegregátum közelében, amely a terület felértékelődéséhez, és a lakosság életminőségének javításához egyaránt hozzájárul.			X	X
A területen élők képzettségének és foglalkoztatottságának javítását célzó programok megvalósítása.	X	X	X	X

5.3.1.2 Általános – horizontális anti-szegregációs intézkedések

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása Törökszentmiklós számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. Ennek tudatában a város messzemenőig figyelembe veszi a jövőben megvalósuló fejlesztéseinél, hogy azok nem okozhatják sem horizontálisan, sem területileg a szegregáció kialakulását, vagy erősödését. Emellett az Önkormányzat a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal közösen Anti-diszkriminációs jelzőrendszert működtet annak érdekében, hogy a településen az esélyegyenlőség és a szegregáció-mentesség a mindennapok részévé váljon.

Az anti-szegregációs beavatkozások egyes elemei megkülönböztethetők a szerint, hogy az adott beavatkozás „kemény” (alapvetően fizikai jellemzők szerint mérhető, pl. infrastrukturális) vagy „puha” (alapvetően humán tényezőkre irányuló) jellegű-e. A város által alkalmazott intézkedések tartalmaznak kemény és puha elemeket egyaránt.

Az esélyteremtés legfontosabb eszközét a megfelelő színvonalú és mindenki számára hozzáférhető oktatás jelenti. Ugyanakkor már az óvodába lépés előtt szükségesek olyan fejlesztések, melyek a korai fejlesztés és egyéb szociális szolgáltatások körébe tartoznak. Ennek érdekében pályázati források függvényében a város Biztos Kezdet Gyerekházat alakít ki és/ vagy biztos kezdet jellegű szolgáltatásokat indít és működtet.

Az óvodai- iskolai nevelésben - oktatásban résztvevő feladat-ellátási helyek között a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes eloszlását biztosítani kell.

A Biztos Kezdet jellegű programok mellett az óvodai feladatellátási helyeken növelni kell a pedagógiai munkát segítő szakemberek kapacitását. (Pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus alkalmazása a szükségleteknek megfelelő óraszámokban). Kiscsoportos és egyéni fejlesztés biztosítása. Az óvodában az óvodapedagógusi létszám biztosítása a jogszabályi előírásoknak megfelelően..

A kialakításra kerülő közösségi házban nyári napközi biztosítása szükséges, nyári étkeztetéssel, a hátrányos helyzetű tanulók részére. Olyan foglalkozások lebonyolítására van szükség, melyek biztosítják a gyermekek felzárkózási esélyeinek növelését és a szabadidő értelmes eltöltését.

A hátrányos helyzetű általános iskolás tanulók egyéni és csoportos fejlesztését, illetve a szabadidő hasznos eltöltését célzó tanoda létrehozása szükséges. A nem formális tanulási módszerekre épülő kompetencia-fejlesztés elősegíti az iskolai sikerességet és erősíti a továbbtanulási motivációkat. A hátrányos helyzetű gyermekek lemorzsolódásának megelőzése, a devianciák elkerülése érdekében a KLIK helyi tankerületével együttműködve segíthető az iskolai drogprevenció, a stressz prevenció és a családi életre nevelés érdekében szervezett átfogó iskolai programokat, az iskola, és a szociális-gyermekevédelmi intézmények szakembereinek együttműködésével, kortárs segítők, civil szervezetek bevonásával.

A középiskolába járó hátrányos helyzetű diákok lemorzsolódásának csökkentése érdekében az Önkormányzat speciális ösztöndíj nyújtásának a feltételeit teremtheti meg, amely motiválja a diákok iskolai sikerességét és az intézményben történő bent maradást.

A megfelelő színvonalú szociális munka biztosítása érdekében rendkívül fontos a szociális területen dolgozók továbbképzése, új gyakorlatok, lehetőségek megismerése. A szolgáltatások bővítése pályázati forrásokból oly módon, hogy az új szolgáltatások, projektek hatékony működtetése érdekében létszámfejlesztésre is sor kell, hogy kerüljön.

Az egészségnevelés- egészségfejlesztés kiemelt szerepet kell, hogy kapjon városi szinten is, és ezen belül a hátrányos helyzetű lakosok minél szélesebb körű bevonására van szükség.

Az alacsony státuszú lakosok foglalkoztatásának elősegítése érdekében az Önkormányzat előnyben részesíti a beruházások során azon vállalkozásokat, akik alacsony státuszú lakosságból választanak munkavállalókat. Számukra helyi adókedvezményeket biztosíthat.

A foglalkoztatás érdekében, a lakókörnyezetek rehabilitációjához is kapcsolódóan az Önkormányzat szociális szövetkezetet kíván létrehozni. Meg kell teremteni a szociális gazdaság, szociális szövetkezet alapjait, mely a későbbiekben GINOP forrásból tovább fejleszthető.

12. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, horizontális intézkedései

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
1. Esélyegyenlőség biztosítása	Anti-diszkriminációs jelzőrendszer működtetése	Jegyző, együttműködve a RNÖ elnökével	Nem releváns	2015-
2. Oktatási integráció biztosítása	A HHH gyerekek aránya kiegyenlítetttségének biztosítása az oktatási-nevelési intézményekben, a feladatellátási helyek között, valamint a csoportok, osztályok között	Fenntartó, intézményvezetők-kel együttműködve	Nem releváns	2015-
	Kiscsoportos és egyéni fejlesztések, terápiák biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére, a fejlesztő szakemberek biztosításával.	Óvodavezető	Saját forrás	2016-
	Az óvodapedagógusok létszámának biztosítása a törvényi előírásoknak megfelelően	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Integrációt segítő pedagógiai programok működtetése	Fenntartók, intézményvezetők-kel együttműködve		2015-
	Nyári napközi biztosítása	Polgármester	Saját forrás	2015-
	Tanoda létrehozása, fenntartása	Polgármester	Saját forrás és EFOP	2016-
	Iskolai prevenciós programok működtetése, szakmaközi együttműködéssel	jegyző, együttműködve az intézményvezetők-kel	saját forrás	2015-
	HHH középiskolás diákok ösztöndíj támogatási rendszerének kialakítása és megvalósítása	Polgármester	Saját forrás	2015-

Horizontális cél	Megvalósítást célzó intézkedés	Felelős	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
3. Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása	Alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató vállalkozások adókedvezményben részesítése	Polgármester	Saját forrás	2015-
	HH lakosság bekapcsolása az önkormányzati fejlesztések kivitelezésébe	Polgármester	nem releváns	2016-
	Alacsony státusúakat foglalkoztató vállalkozások támogatása	Polgármester	saját forrás	2016
	Szociális szövetkezet létrehozása	Polgármester	Saját forrás, majd EFOP, vagy GINOP forrás	2018-
	Foglalkoztatás bővítéséhez kapcsolódó képzések tervezése, megvalósítása	polgármester		2016-
4. A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	A korai fejlesztés érdekében Biztos Kezdet Gyerekház / vagy program működtetése	Polgármester	Hazai forrás	2016-
	Prevenációs programok működtetése	Jegyző	Nem releváns	2015-
	Szociális szakemberek képzése	Kistérségi Egyesített Szociális intézmény vezetője	Saját forrás	2016-
5. Közösségi terek, közösségi munka biztosítása	Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatások helyszínül épület biztosítása	Polgármester	Saját forrás, pályázati forrás (EFOP)	2016-
	Városi alközpontok kialakítása, közösségi terek kialakítása	Polgármester	Saját forrás, pályázati forrás (EFOP)	2017-
6. Egészségtudatosság fejlesztése	Egészségfejlesztő programok, szűrőprogramok szervezése	Polgármester		2016-

5.3.1.3 Terület (szegregátum) specifikus anti-szegregációs intézkedések

A Törökszentmiklóson található négy szegregátum közötti legfőbb különbségek a városszerkezeti adottságokból, valamint a szegregátumok kialakulásának történetéből, folyamatából fakadnak.

A 2. számú szegregátum esetében a horizontális beavatkozások tervezése mellett a foglalkoztatási és a lakási helyzet javítása a legsürgetőbb feladat. Az infrastruktúra javításával a szolgáltatások fejlesztésével felértékelhető ez a terület, és vonzóbbá tehető a magasabb státusú lakosok számára is. Másrészt az itt élők képzettségének, foglalkoztatottsági mutatóinak javításával is csökkenthető a szegregációs mutató. Az ingatlanok értékének növelésén keresztül az itt lakók jövedelmi pozíciójának javítása is lehetővé válik.

Az 1. számú nem túl népes, a városközpontban elhelyezkedő szegregátum esetében a horizontális fejlesztések mellett lehetséges a szegregáció oldása és az ott élők részére a lakhatási mobilizáció feltételeinek megteremtése, a mobilizáció elősegítése is. Emellett rendkívül fontos, hogy a szegregátumokban az alacsony státuszú lakosság koncentrációja ne növekedjen, valamint a városközpontban történő beruházások során, a terület felértékelődése ne vezessen az itt élő, alacsony státuszú lakosok kiszorulásához, a város más szegregátumaiba.

Az 3. és 4. szegregátum területén a portmentes utak, és járdák kiépítése, az alapinfrastruktúra teljes körű kiépítése, a terület rehabilitációja alapvető feltétele az élhető környezet megteremtésének. A zöldfelületek folyamatos növelésével, közösségi terek kialakításával elő kell segíteni az élők életminőségének javulását. Intézkedési tervet kell kidolgozni annak érdekében, hogy a szegregátum ne duzzadjon tovább, illetve mobilizációs tervet a szegregációs mutató csökkentése érdekében.

Mindhárom szegregátum esetén kiemelkedő feladat az itt élők foglalkoztatási és jövedelmi helyzetének javítása.

A szegregátumokon kívül, integrált lakókörnyezetben, bérlakások kialakításával szükséges a szegregátumokban élők számának csökkentését elősegíteni.

A közműszolgáltatókkal együttműködve kártyás mérőórák kihelyezését szükséges kezdeményezni azon családok esetében, ahol a közművek díjhátralék miatt lekötésre kerültek az ingatlanokról. A korábban nyújtott adósságkezelési tanácsadási szolgáltatást továbbra is biztosítani lehet.

Pályázati forrás igénybevételével komplex, szociális városrehabilitációs program indítása szükséges a 3. sz. szegregátumot érintően.

13. táblázat Az anti-szegregációs terv tervezett, szegregátum specifikus intézkedései

Szegregátum sorszáma	Konkrét intézkedés/ beavatkozás	Érintett terület specifikus cél	Felelős partner	Lehetséges pénzügyi forrás	Megvalósulás lehetséges időtávja
Szegr. 3.4.	Építési tilalom vizsgálata (lásd 10 sz. táblázat)	A szegregáció erősödésének megakadályozása.	Polgármester	Nem releváns	2020
Szegr. 3. 4.	Hiányzó járdák, pormentes útburkolatok, aszfalt utak kiépítése	Lakókörnyezet rehabilitációja.	Polgármester	Saját forrás	2015-2017
Szegr. 3. 4.	Sport és szabadidős tevékenységet biztosító közösségi tér kialakítása	Kültéri, hasznos szabadidő eltöltést célzó infrastruktúrák biztosítása.	Polgármester	TOP	2017
Szegr. 2. 3. 4.	Zöldfelületek növelése	Lakókörnyezet rehabilitációja.	Polgármester	Saját forrás	2016-2017
Szegr. 3. 4.	Játszótér építése	Kültéri, hasznos szabadidő eltöltést célzó infrastruktúrák biztosítása.	Polgármester	TOP	2017
Szegr. 3., 4.	Bérlakások kialakítása integrált lakókörnyezetben	A szegregáció oldása.	polgármester	Saját forrás	2017-
Szegr. 1., 2., 3. 4.	Kártyás mérőórák elhelyezése	Az elvárható életminőséghez szükséges feltételek elősegítése.	Kistérségi Egyesített Szociális intézmény vezetője	Saját forrás	2015-
Szegr. 3.	Szociális városrehabilitációs program megvalósítása	A szegregáció oldása. Az elvárható életminőséghez szükséges feltételek elősegítése.	Polgármester		pályázati kiírástól függően

5.3.1.4 Az anti-szegregációs beavatkozások ütemezése

14. táblázat: Az anti-szegregációs terv intézkedéseinek ütemezése

Intézkedés	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Anti-diszkriminációs jelzőrendszer működtetése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
A HHH gyerekek aránya kiegyenlítetttségének biztosítása az oktatási nevelési intézményekben, a feladatellátási helyek, és a csoportok között	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egyéni és kiscsoportos fejlesztések, terápiák biztosítása szűrést követően az 5. életévét betöltött óvodások részére		X	X	X	X	X	X	X	X
Az óvodapedagógusok létszámának biztosítása a törvényi előírásoknak megfelelően	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Iskolai prevenciós programok, integrációt segítő programok működtetése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nyári napközi biztosítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tanoda létrehozása és működtetése		X	X	X	X	X	X	X	X
HHH középiskolás diákok ösztöndíj támogatási rendszerének kialakítása és megvalósítása	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Alacsony státuszú lakosokat foglalkoztató vállalkozások adókedvezményben részesítése	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Szegregátum közelében lévő ipari területre, alacsony státusúakat foglalkoztató vállalkozások betelepülésének ösztönzése		X	X	X	X	X	X	X	X
Szociális szövetkezet létrehozása				X	X				
Foglalkoztatás bővítéséhez kapcsolódó képzések tervezése, megvalósítása		X	X	X	X	X	X	X	X
A korai fejlesztés érdekében Biztos Kezdet Gyerekház / programok működtetése		X	X	X	X	X	X	X	X

Intézkedés	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Prevenációs programok indítása az iskolákban, szakmaközi és civil együttműködéssel	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Szociális szakemberek képzése		X	X	X	X	X	X	X	X
Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda szolgáltatások helyszínéül épület biztosítása és fenntartása		X	X	X	X	X	X	X	X
Építési tilalom vizsgálata az önkormányzati tulajdonú telkek esetén (l. 10. sz. táblázat)	X								
Járdák kiépítése		X	X						
Pormentes útburkolat kiépítése		X	X						
Sporttevékenységhez közösségi tér kialakítása			X						
Zöldfelületek növelése		X	X						
Játszótér építése			X						
Mobilizációs terv kidolgozása		X	X						
Bérlakások kialakítása integrált lakókörnyezetben			X	X	X	X	X	X	X
Kártyás mérőórák elhelyezése	X	X	X	X	X	X	X	X	X

5.3.2 A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

A projektfejlesztés során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bármilyen beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település stratégiai dokumentumainak és a település helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elvek kell, hogy érvényre jussanak.

A projektfejlesztés során elemi érdekünk a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága. Mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítani kell a társadalmi párbeszéd lehetséges formáit. A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot be kell vonni ezen folyamatokba.

A közösségi térként és szociális, oktatási célra is használt épület integrált lakókörnyezetben létesülhet, hogy biztosítsuk a többségi társadalom tagjainak a részvételét a szolgáltatásokban. A különböző fejlesztések fizikai megközelíthetőségének tervezése elengedhetetlen a mindenki számára biztosított hozzáférés érdekében.

Célirányos kampányt tervezünk minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a településen megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására.

Törökszentmiklós város az ITS-ben tervezett fejlesztések során figyelembe veszi az antiszegregációs alapelveket.

15. táblázat: A potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések és a hatások kivédésére teendő intézkedések

Potenciálisan szegregációs hatást gerjesztő fejlesztések	Tervezett intézkedések ezek kivédésére	Felelős
Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között A Kossuth tér – Bethlen u. közötti tömb (egyházi iskola, templom, templomtér, buszpályaudvar) rendezése, a buszpályaudvar áthelyezésével, templomtér visszabővítésével, az iskolaudvar és épületek felújítása, a Kossuth teret lezáró keretezés, keleti és déli oldalon forgalmi rend átalakításával.	A fejlesztés részben érinti az 1. sz. szegregált területet, ahol önkormányzati bérlakásokban alacsony státusú családok élnek. A fejlesztés, és ezzel a terület felértékelődése nem eredményezheti ezen családok kiszorulását a belvárosból, rosszabb státusú területekre. Az Önkormányzat kötelezettséget vállal arra vonatkozóan, hogy az itt élő alacsony státusú családok számára a tömbrehabilitáció során, és azt követően is biztosítja a lakhatási feltételeket, integrált környezetben.	Polgármester

5.3.3 A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

16. táblázat: Tervezett fejlesztések, amelyek eredményeként javulhatnak a szegregációs mutatók

A tervezett projekt címe	A projektben tervezett tevékenységek
Keleti városrész rehabilitációja	A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása.
Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja	A 2011. évi népszámlálás adatai alapján lehatárolt 2. jelű szegregátum (83 fő, 12 lakás érintett) Kelet u. - Honvéd u. - Nemzetőr u. - Vasút út - Honvéd u. meghosszabbított vonala a vasútig – vasút terület. A városban most folyamatban lévő északi szegregátum rehabilitációjához hasonló beavatkozást takar.
Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás	A térségi ivóvíz-rendszer rekonstrukciója Törökszentmiklóst és egyéb belterületi településrészeit (beleértve: Óballa, Surjány, Szakállas), valamint Kuncsorba, Örményes, Tiszabő, Tiszatenyő településeket érinti.
Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel	A növénytermesztés, állattenyésztés és ezek feldolgozására épülő konyhák, szociális konyhák, boltláncok kialakítása szociális szövetkezetek és a közfoglalkoztatás révén, a projekt része kisebb beruházások, eszközök és eszközkészletek beszerzése is;
Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben	Az Egyesített Gyógyító-Megelőző Intézet járóbeteg szakrendelési körének bővítése, és „nappali kórházként” működési körének kiterjesztése.
Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése	A projekt a város valamennyi szociális tevékenységet ellátó intézményét tartalmazza.
Bölcsőde fejlesztése	
Óvodafejlesztés ■ Aranyalma tagóvoda, Almásy út 9. ■ Napfény tagóvoda, Bajcsy-Zs. u. 9. ■ Nyitnikék tagóvoda, Damjanich u. 23. ■ Százszorszép tagóvoda, Herman Ottó u. 2. ■ Napraforgó tagóvoda, Kossuth L. út 21. ■ Aranykapu tagóvoda, Arany János út 22/a. ■ Tulipánkert tagóvoda, Hunyadi u. 14/b. ■ Szent Kristóf Katolikus Tagóvoda fejlesztése, új épület építése - Kossuth L. út 167.	A város óvodai feladatellátási helyei rossz állapotúak, alkalmatlanok az előírások szerinti ellátás biztosítására, ezért átfogó program keretében szükséges az intézmények korszerűsítése, fejlesztése.

Azokat a konkrét beavatkozásokat, amelyek eredményeként a szegregációs mutatót adó statisztikai jellemzők értéke potenciálisan javulhat, a horizontális és a területspecifikus tervezés során megfogalmaztuk (alacsonyan képzett csoportokat célzó foglalkoztatási beavatkozások/fejlesztések, szociális ellátórendszer fejlesztése, konkrét lakókörnyezetet érintő fejlesztések, oktatás specifikus beavatkozásai (tanodák, napközik stb.).

Ezeken túlmenően, illetve ezekkel a beavatkozásokkal összhangban, a város Önkormányzata a fennhatósága alatt álló valamennyi terület egészére nézve kötelezettséget vállal az Anti-szegregációs programban foglaltak érvényesítésére. A hatósága, felügyelete alá tartozó szervek és intézmények vállalják, hogy döntéseik, tevékenységük során a kialakult területi és/vagy etnikai szegregációs folyamatok megfordítására törekednek.

Az Önkormányzat a szegregált területeken különösen hangsúlyosan területi alapú beavatkozásokat tervez, amelynek elsődleges célja, a területi koncentráció csökkentése, a magasabb státuszú csoportok területre vonzása.

Ezzel párhuzamosan a társadalmi integrációt, re-integrációt szolgáló komplex eszközöket – munkaerő-piac, oktatás, szociális hozzáférés, társadalmi kirekesztettség csökkentése – alkalmaz, hogy a szegregált területen élők életminősége, ezen belül a lakhatási körülmények, a foglalkoztatási és képzettségi mutatók javuljanak, az itt élők egészségtudatos magatartása kialakuljon.

A területeken élők jelentős mértékben sújtja az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség, a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás problémája. A rossz foglalkoztathatóság a megélhetést biztosító rendszeres munkajövedelem hiányát okozza, így az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek.

Az anti-szegregációs beavatkozások általános célkitűzése, hogy a szegregációval érintett területeken élők jelenlegi és jövőbeli életminősége javuljon. Az életminőség jelentős elemét képezik a lakhatás körülményei, az itt élők jövedelmi viszonyai, és ez utóbbihoz szorosan kapcsolódik a megfelelő képesítés megszerzése, amely a jövedelemszerzést elősegítő tényező.

6 A stratégia külső és belső összefüggései

6.1 Külső összefüggések

6.1.1 Illeszkedés EU 2020 tematikus célkitűzéseire

Az alábbi fejezetben a város középtávú célrendszere tematikus célkitűzéseinek és az EU 2020 11 tematikus célkitűzés és beruházási prioritás rendszerének kapcsolata kerül bemutatásra.

Az EU 2020 stratégia (intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés) megvalósítása érdekében kijelölt 2014-2020 közötti EU kohéziós politika tematikus célkitűzései az alábbiak:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és aquakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

A tematikus célokhoz beruházási prioritások kerültek kijelölésre.

Az ITS keretében tervezett fejlesztési célkitűzések illeszkedését az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz a következő táblázat mutatja be.

17. táblázat Az ITS keretében tervezett fejlesztések illeszkedése az EU tematikus célkitűzésekhez és beruházási prioritásokhoz

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	6. A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	- a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése; - az intézményi kapacitás és az ERFA végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási hatékonyság és közszolgáltatások megerősítése által, valamint az ESZA által támogatott intézményi kapacitásra és a közigazgatás hatékonyságára irányuló intézkedések támogatása;
	11. A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás	
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	10. Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében	- oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével; - a korai iskolaelhagyás megelőzése, a korai iskolaelhagyók számának csökkentése; és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind az alap- és középfokú oktatásban; - az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való hozzáférés ösztönzése, a munkavállalók készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, továbbá az oktatási és képzési rendszereknek a munkaerő-piaci igényekhez való jobb igazítása; beleértve a szakoktatás és szakképzés minőségi javítását, valamint a gyakornoki rendszerek és munkaalapú tanulás kialakítását, mint pl a duális képzési rendszerek;
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	6. A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	- munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén; - fiatalok - különös tekintettel a munkanélküli és oktatáson kívüliekre - fenntartható munkaerő-piaci integrációja; - a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése; - aktív és egészséges idősödés;
	8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása	
	9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem	

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó EU tematikus célok	Kapcsolódó EU beruházási prioritások
	10. Az oktatásba, és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében	- beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra; - a korai iskolaelhagyás megelőzése, a korai iskolaelhagyók számának csökkentése; és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzése mind a koragyermekkori nevelésben, mind az alap- és középfokú oktatásban
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	- a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása; - a vízgazdálkodási ágazat jelentős beruházási igényeinek kielégítése az Unió környezetvédelmi vívmányai követelményeinek teljesítése érdekében; - a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése; - környezetbarát és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek - beleértve a folyami és tengeri közlekedést, kikötőket és multimodális csomópontokat is - kifejlesztése és a fenntartható városi mobilitás elősegítése;
	6. A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	
	7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban	
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése	- a vállalatok K+I beruházásainak, a vállalkozások és K+F központok és felsőoktatási intézmények egymás közötti kapcsolatainak és szinergiáinak kialakításának támogatása (...) - a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével, beleértve az üzleti inkubációt - a termék- és szolgáltatásfejlesztésre irányuló korszerű kapacitások támogatása, létrehozása - az erőforrás-hatékony gazdaság irányába történő ipari átmenet támogatása a zöld növekedés érdekében
	3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	
	6. A környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;	

OFTK-hoz
illeszkedés

6.1.2 Illeszkedés az országos és megyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

■ Szakpolitikai célok:

- Versenyképes, innovatív gazdaság
- Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése
- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
- Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I
- Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom
- Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme

■ Területi célok:

- Az ország makro-regionális szerepének erősítése
- A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
- Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
- Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
- Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
- Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

A fentebb bemutatott OFTK specifikus célok közül a vasrag betűvel kiemelttek esetében mutatható ki kapcsolat a Törökszentmiklós ITS-ben meghatározott tematikus célkitűzések vonatkozásában.

Törökszentmiklós és közvetlen környezete, vonzáskörzete több tekintetben is hátrányban van az ország fejlettebb vidékeihez képest. Ugyanakkor vannak kedvező adottságai is, amelyekre építeni lehet a felzárkózás programját. Mindez nagymértékben alátámasztja azt a kapcsolódást, mely a települési, valamint az OFTK célok között tapasztalható. A legnagyobb hangsúly Törökszentmiklós város felzárkóztatásán, a területi különbségek mérséklésén van, melybe a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális hátrányok csökkentése egyaránt beleértendő. Ebben a megközelítésben tehát Törökszentmiklós céljai alapvetően az OFTK területi céljaihoz köthetőek.

Az alábbi táblázat az egyes városi tematikus célok és az OFTK-ban megadott specifikus célkitűzések közötti kapcsolódásokat szemlélteti.

18. táblázat: A városi tematikus célok és az OFTK-ban megadott specifikus célkitűzések közötti kapcsolódás

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó OFTK specifikus célok
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	Szakpolitikai specifikus célok: - Versenyképes, innovatív gazdaság - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom Területi specifikus célok: - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	Szakpolitikai specifikus célok: - Versenyképes, innovatív gazdaság - Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I Területi specifikus célok: - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	Szakpolitikai specifikus célok: - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom - Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme Területi specifikus célok: - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	Szakpolitikai specifikus célok: - Versenyképes, innovatív gazdaság - Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság Területi specifikus célok: - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	Szakpolitikai specifikus célok: - Versenyképes, innovatív gazdaság - Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése Területi specifikus célok: - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése

Forrás: saját szerkesztés

Megyei
területfejlesztési
koncepcióhoz /
programhoz
illeszkedés

Jász-Nagykun-Szolnok megye elkészítette 2014-2020 időszakra vonatkozó koncepcióját, valamint programját (stratégiai és operatív program).

A koncepció célrendszere területi célokat, specifikus célokat és horizontális célokat foglal magában. Összességében három átfogó, négy specifikus stratégiai célt, öt területi stratégiai célt és négy horizontális célt jelölt ki.

Átfogó célok – 2030

- A1 - Erőteljes kapcsolódás a makrogazdaság fejlődési tengelyeire
- A2 - Változatos kultúrtájak dinamikus egyensúlya
- A3 - Egészséges, képzett lakosság, együttműködő társadalom

Területi stratégiai célok

- T1 - Szolnok nagyváros-térség pozíciójának megerősítése a Bécs-Budapest-Belgrád fejlődési tengely és a Tisza-völgy térszereiben
- T2 - Az ipari agglomeráció városiasságának erősítése és a gazdaság diverzifikációja a Jászságban
- T3 – Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben
- T4 - Tiszazug és Körös mente pozíciójának és önfenntartó képességének javítása
- T5 - Tisza menti „ökosztráda” alrendszerének kiépítése

Specifikus stratégiai célok

- S1 - A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása
- S2 - Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése
- S3 - Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása
- S4 - A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása

Horizontális célok

H1 - Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése

H2 - Hozzájárulás az országos megújuló energia hasznosítási arány és energiahatékonyság növeléséhez

H3 - Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti-intézményi feltételek javítása

H4 - A foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensében

19. táblázat: A megyei szintű célrendszerhez való kapcsolódás

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó megyei stratégiai célok
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	Területi stratégiai célok: ■ T3 – Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben Specifikus stratégiai célok: ■ S4 - A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása Horizontális célok: ■ H1 - Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése ■ H3 - Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti- intézményi feltételek javítása
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	Területi stratégiai célok: ■ T3 – Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben Specifikus stratégiai célok: ■ S1 - A lakosság képzettségi szintjének és egészségi állapotának javítása Horizontális célok: ■ H1 - Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	Területi stratégiai célok: ■ T3 – Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben Specifikus stratégiai célok: ■ S3 - Leszakadó társadalmi csoportok életminőségének és esélyegyenlőségének javítása Horizontális célok: ■ H1 - Az önszerveződés és együttműködés erősítése, a társadalmi tőke növelése ■ H3 - Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti- intézményi feltételek javítása
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	Területi stratégiai célok: ■ T3 – Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben Specifikus stratégiai célok: ■ S4 - A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása Horizontális célok: ■ H3 - Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti- intézményi feltételek javítása

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó megyei stratégiai célok
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	Területi stratégiai célok: ■ T3 – Városhálózati szerepek és város-vidék kapcsolat megújítása a tiszántúli mezővárosi térségben Specifikus stratégiai célok: ■ S2 - Az agrárvertikum versenyképességének, tájfenntartó- és foglalkoztatási potenciáljának növelése ■ S4 - A társadalom és a gazdaság megújulását, a táj konszolidációját hátráltató infrastrukturális hiányosságok felszámolása Horizontális célok: ■ H3 - Előrelépés a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti fenntarthatóság terén, szervezeti- intézményi feltételek javítása ■ H4 - A foglalkoztatás növelése a társadalom minden aktív korú szegmensébe

Forrás: saját szerkesztés

6.1.3 Egyéb helyi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való kapcsolat

6.1.3.1 Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz

Tematikus célok	TSZT*, HÉSZ* 108/2005. (VI.23.) Kt. határozat 21/2005. (VI.24.) sz. rendelet	Törökszentmiklós Város Környezetvédelmi Programja (2011 – 2015)
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	A településrendezési eszközök biztosítják a fejlesztésekhez szükséges területfelhasználási egységeket a TSZT-ben és a megfelelő övezeteket a HÉSZ-ban. Ezek többnyire a vegyes területek övezetei, (Vt, Vk), de a lakóterületek, (Ln, Lk, Lke, Lf) valamint a gazdasági területek egy része (Gksz) és a különleges területek (Kü) szabályozása lehetővé teszi a megvalósítást.	A város üzemeltetésére biztosítottak a feltételek. A közszolgáltatások egy része a városhatáron túlra is kiterjed. (pl.: Hulladékszállítás, -kezelés, ivóvízellátás, szennyvízkezelés.) A közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése biztosítható további a környezeti elemek, és a természeti értékek károsítása nélkül. (Isd. KP-SWOT)
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	Nincs közvetlen összefüggés a településrendezési eszközökkel, ugyanakkor az elméleti képzés lehetősége biztosítható meglévő intézményekben, illetve új intézmények és a gyakorlati képzéshez szükséges építmények, fejlesztések biztosításához lehetőséget biztosítanak a településrendezési eszközök mind a vegyes területek övezeteiben, (Vt, Vk), mind a lakóterületek, (Ln, Lk, Lke, Lf) mind a gazdasági területek (Gksz, Gip) övezeteiben.	Az elméleti képzés segíti a KP céljainak elérését, míg a gyakorlati képzéshez esetlegesen szükséges új területek biztosítása megoldható a településrendezési eszközökben kijelölt fejlesztési területeken belül a táji, természeti és környezeti értékek, elemek károsítása nélkül.

Tematikus célok	TSZT*, HÉSZ* 108/2005. (VI.23.) Kt. határozat 21/2005. (VI.24.) sz. rendelet	Törökszentmiklós Város Környezetvédelmi Programja (2011 – 2015)
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	A településrendezési eszközök előírásai nem tartalmaznak plusz előírásokat az értékvédelemre vonatkozóan. Az országos jogszabályokat érvényesítik a területi szabályozásban. A társadalmi kohézió, és a társadalmi felzárkózáshoz a város területi/építési szabályozása biztosítani tudja a feltételeket.	A KP-ban meghatározott tematikus akcióprogramok (3. fejezet) végrehajtása segíti a T3 cél megvalósítását, amellyel teljes mértékben összhangban van.
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	A településrendezési eszközök biztosítják a fejlesztésekhez szükséges területfelhasználási egységeket a TSZT-ben és a megfelelő övezeteket a HÉSZ-ben. Ezek többnyire a vegyes területek övezetei, (Vt, Vk), de a lakóterületek, (Ln, Lk, Lke, Lf) valamint az üdülő területek (Üü, Üh) és a különleges területek (Kü) szabályozása lehetővé teszi a megvalósítást a városi zöldterületek (Z) bevonásával és az ártéri területek (Vár) fejlesztésével.	A KP nem feladata, ezért nem tartalmaz közvetlen turisztikai fejlesztésre vonatkozó akcióprogramot, ugyanakkor a SWOT elemzés hangsúlyozza azokat az értékeket, amelyek lehetőséget biztosítanak a város számára kedvező turizmus fejlesztésére. A természetvédelmi, tájvédelmi célokat szolgáló akcióprogramok és célfeladatok között szerepel azonban az idegenforgalmi törekvésekkel és szervezetekkel összehangoltan védett területekre irányuló tömegturizmus szabályozás megalkotása.
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	A településrendezési eszközök biztosítják a fejlesztésekhez szükséges területfelhasználási egységeket a TSZT-ben és a megfelelő övezeteket a HÉSZ-ben. Ezek elsősorban a gazdasági területeken (Gks, Gp) történhetnek, de a K+F tevékenység a vegyes területek övezeteiben, (Vt, Vk), és a lakóterületek, (Ln, Lk, Lke, Lf) valamint a különleges területek (Kü) egy részének övezeteiben is biztosítható.	Konkrétan nem szerepel a K+F tevékenység növelése a KP-ban, ugyanakkor valamennyi akcióprogram tartalmaz a termék-innovációra, az eljárás-innovációra, a marketing-innovációra, a szervezési-szervezeti innovációra vonatkozó célkitűzéseket valamennyi részterületen belül

* A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 45. § (1)-(2) bekezdése alapján mind a TSZT, mind a HÉSZ 2018. december 31-ig használható, utána hatályon kívül helyeződik. Ezért 2018. december 31-ig legkésőbb el kell készíteni és jóvá kell hagyni a hatályos építési jogszabályoknak megfelelő településrendezési eszközöket.

6.1.3.2 Illeszkedés az Önkormányzat gazdasági programjához

Törökszentmiklós Városi Önkormányzat 2004 szeptemberében fogadta el Gazdasági Programját, amelyet 2006. és 2011 decemberében módosított, illetve meghatározta a további feladatokat. A módosítások során a Gazdasági program végrehajtási ideje minden alkalommal módosításra került, mivel az akkor elhatározott feladatok sokkal messzebbre mutattak, így az ott megfogalmazott feladatok egy része még ma is aktuális. Az elmúlt évek alatt a megfogalmazott projekteket maradéktalanul nem sikerült megvalósítani, így a korábban elfogadott projektlista megvalósítási idejét 2019-évig meghosszabbították. A Képviselő-testület 2015. április 30. testületi ülésén tárgyalta a Gazdasági Program előterjesztést, melyet elfogadott és határozatában rögzítette.

A Gazdasági Program célkitűzései, prioritásai:

- Munkahelyteremtést szolgáló fejlesztések elősegítése, kezdeményezése
- Települési infrastruktúrafejlesztés, különösen az ivóvíz és szennyvíz és csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztésére
- Az energiahatékonyság javítását, és a megújuló energia felhasználás minél szélesebb körben való elterjedését
- Belterületi úthálózat minőségének javítása: gyűjtő utak fejlesztése, valamint a kerékpárút hálózat fejlesztése,
- Az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, az egészségügyi szakellátáshoz kapcsolódóan a strandon gyógyászati részleg kialakítása, rehabilitációs szolgáltatás bevezetése
- A település közlekedés fejlesztésének érdekében az ún. Déli elkerülő út építés kezdeményezése

Jelen ITS készítés során a Gazdasági Programban szereplő célok, fejlesztési elképzelések, tervezett projektek teljes egészében az ITS stratégiai célrendszerébe és a megvalósítást szolgáló beavatkozások rendszerébe beépítésre kerültek.

20. táblázat: A Gazdasági Program stratégiai célrendszeréhez való kapcsolódás

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó Gazdasági Program céljai, prioritásai
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	■ Munkahelyteremtést szolgáló fejlesztések elősegítése, kezdeményezése ■ Települési infrastruktúrafejlesztés, különösen az ivóvíz és szennyvíz és csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztésére ■ Az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, az egészségügyi szakellátáshoz kapcsolódóan a strandon gyógyászati részleg kialakítása, rehabilitációs szolgáltatás bevezetése ■ A település közlekedés fejlesztésének érdekében az ún. Déli elkerülő út építésének kezdeményezése
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	■ Munkahelyteremtést szolgáló fejlesztések elősegítése, kezdeményezése ■ Az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, az egészségügyi szakellátáshoz kapcsolódóan a strandon gyógyászati részleg kialakítása, rehabilitációs szolgáltatás bevezetése
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom	■ Munkahelyteremtést szolgáló fejlesztések elősegítése, kezdeményezése ■ Települési infrastruktúrafejlesztés, különösen az ivóvíz és szennyvíz és csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztésére

ITS Tematikus célok	Kapcsolódó Gazdasági Program céljai, prioritásai
kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	- Az energiahatékonyság javítását, és a megújuló energia felhasználás minél szélesebb körben való elterjedését - Belterületi úthálózat minőségének javítása: gyűjtő utak fejlesztése, valamint a kerékpárút hálózat fejlesztése, - Az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, az egészségügyi szakellátáshoz kapcsolódóan a strandon gyógyászati részleg kialakítása, rehabilitációs szolgáltatás bevezetése - A település közlekedés fejlesztésének érdekében az ún. Déli elkerülő út építésének kezdeményezése
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	- Munkahelyteremtést szolgáló fejlesztések elősegítése, kezdeményezése - Települési infrastruktúrafejlesztés, különösen az ivóvíz és szennyvíz és csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztésére - Az energiahatékonyság javítását, és a megújuló energia felhasználás minél szélesebb körben való elterjedését - Belterületi úthálózat minőségének javítása: gyűjtő utak fejlesztése, valamint a kerékpárút hálózat fejlesztése, - Az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, az egészségügyi szakellátáshoz kapcsolódóan a strandon gyógyászati részleg kialakítása, rehabilitációs szolgáltatás bevezetése
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	- Munkahelyteremtést szolgáló fejlesztések elősegítése, kezdeményezése - Az energiahatékonyság javítását, és a megújuló energia felhasználás minél szélesebb körben való elterjedését - Belterületi úthálózat minőségének javítása: gyűjtő utak fejlesztése, valamint a kerékpárút hálózat fejlesztése, - A település közlekedés fejlesztésének érdekében az ún. Déli elkerülő út építésének kezdeményezése

Forrás: saját szerkesztés

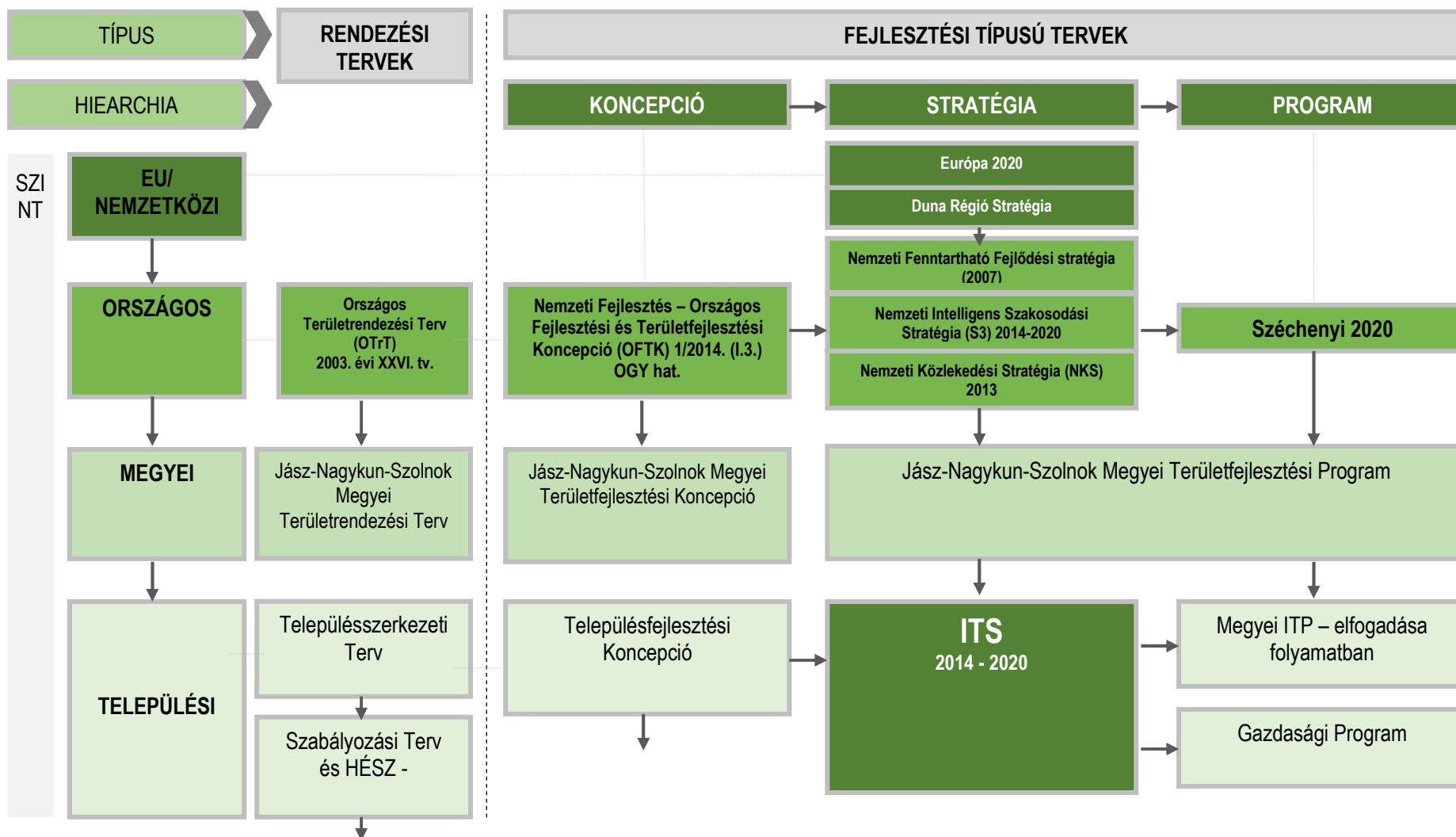
6.1.3.3 A települési környezetvédelmi programmal való összhang

A városnak környezetvédelemmel összefüggő terveivel való összhang biztosítása a „T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása” tematikusan cél által biztosított. A lenti táblázat a kapcsolódási pontokat és azok tartalmát mutatja.

21. táblázat: A tematikus célok kapcsolódás a város környezetvédelmi terveihez

Tematikus célok	Részletes leírás a tematikus célban	Szakterületi (Környezetvédelmi Program) célok, prioritások, esetleg szöveges magyarázat, stb.	
		Törökszentmiklós város Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve 2005. 21/2005.(VI.24.) sz. rendelet	Törökszentmiklós városnak a környezetvédelmi Alapról szóló 18/2004. (IV. 02.) számú rendelete
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése		IV. FEJEZET KÖRNYEZETVÉDELME 9. §. Általános előírások (1) A környezethasználatot úgy kell megszervezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést, kizárja a környezetkárosítást.	
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	A városi lakosság mind szélesebb köre igényli, hogy a települési környezet rendezett, ápoltt és zöld, az épületállomány karbantartott, a természeti környezet – az élővizek, a levegő, a táj stb. – tiszta, szennyezés-mentes legyen. Törökszentmiklós köztisztviselői (pl. óvodafejlesztési program végrehajtása), közterületei megújulnak (Nő a felújított közterületek mérete, a felújított épületállomány száma, városi zöldfelület mérete.)	(2) Valamennyi területfelhasználás, létesítés, beavatkozás tervezése során érvényre kell juttatni a környezet-védelem előírásait. BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK (ÉPÍTÉSI ÖVEZETEK) 19. §. A területre vonatkozó általános előírások között meghatározott a min. zöldfelület aránya (%). Legkisebb zöldfelület (%) arányát a 19. §. (3) bekezdése tartalmazza, a Beépítésre szánt területeken – az építési övezetekben, építési használati célból - az építési telkekre meghatározott szabályozás összefoglaló táblázata	
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	A városközpontban lévő TM Öntöde Kft. iparterülete – tevékenységének város ipari övezetébe történő kitelepítését követően – revitalizálásra kerül; Megtörténik a VEGYTEK területének kármentesítése; A különböző környezeti (vízminőség, levegőtisztaság, talajok szennyezettsége stb.) mutatók megfelelnek az előírt határértéknek;	IV. FEJEZET KÖRNYEZETVÉDELME fejezet alábbi paragrafusai foglalkoznak ezzel: 9. §. Általános előírások 10. §. A föld védelme 11. §. A vizek védelme 12. §. A levegőtisztaság védelme 13. §. Zaj és rezgés elleni védelem 14. §. Hulladékgazdálkodás, ártalmatlanítás 15. §. Sugárzás	(2) A Környezetvédelmi Alapot Törökszentmiklós Város közigazgatási területén a következő célokra lehet felhasználni: a) környezetvédelmi szempontból károsodott környezet javítása, helyreállítása érdekében, b) az emberi egészség védelmére, az életminőség javítására, e) a talaj, valamint a felszín alatti víz mennyiségi, minőségi védelmére, i) zöldterületek védelme, fejlesztése, zöldfelület-gazdálkodás, erdők védelme, allergén növények elleni védekezésre,
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése			
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés			

4. ábra: A tervezési rendszer felépítése, összefüggései

6.2 Belső összefüggések

6.2.1 A célok és a helyzetértékelésben bemutatott problémák kapcsolata

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a helyzetfeltáró fejezetekben meghatározott városi és városrészi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a különböző területi szinteken definiált adottságokra. Az alábbi táblázatokban összefoglalva azonosítottuk a tematikus és területi célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggéseket, erősségét egy 0-3 skálán, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

A fejezet alapjául a megalapozó vizsgálat 3.2 fejezete szolgál.

22. táblázat A városi szintű középtávú tematikus célok és problémák kapcsolatai

	Városi szintű középtávú tematikus célok					
Városi szintű problémák	T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	A kapcsolódások összesített erőssége
Csökkenő lakónépesség, fiatalok elvándorlása	2	2	1	1	2	8
Egyéb belterületi és külterületi település-részek rossz életminőségi feltételei	1	2	3	1	2	9
A lakosság alacsony képzettségi szintje	2	3	2	0	2	9
K+F+I tevékenység alacsony szintje	1	3	1	1	3	9
Hiányzó, felújítandó út- és közmű infrastruktúrák	1	0	3	1	2	7
Ipari Park bővítése, közművesítése megoldandó, kármentesítendő terület	3	1	1	1	3	9
Kihasználatlan turisztikai potenciál, minőségi szálláshelyek hiánya	2	0	2	3	1	8
A közintézmények nagy része felújítandó	3	0	3	1	1	8
Csapadékvíz és belvízproblémák	1	0	3	1	1	6
Szegregáció jelenléte a városban	1	2	3	3	1	10
Rekultiválandó, hasznosítandó barna mezős területek	0	1	1	3	3	8
A kapcsolódások összesített erőssége	17	14	23	16	21	

A megjelenített problémák oldaláról nézve (sorok összesítése) a „Szegregátumok jelenléte a városban”, az „Egyéb belterületi és külterületi település-részek rossz életminőségi feltételei”, „A lakosság alacsony képzettségi szintje”, a „K+F+I tevékenység alacsony szintje”, valamint „Ipari Park bővítése, közművesítése megoldandó, kármentesítendő terület” megoldandó problémák rendelkeznek a legtöbb kapcsolódással: ez azt jelenti, hogy a meghatározott tematikus célok ezen öt problémára adják a legerősebb válaszokat. A magas kapcsolódási értékek a megoldásra váró problémáknál azt jelenti, hogy a célrendszer meghatározottsága adekvátnak mondható.

A tematikus célok felől nézve (oszlopok összesítése) a legerősebb kapcsolódást a „T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása cél” mutatja, azaz ezen cél megvalósítása mutatja a legintenzívebb kapcsolódást a problémákkal. Magas kapcsolódási szintet mutatnak még a „T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés” cél is.

A leggyengébb kapcsolatot a „T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése” cél mutatja a problémákkal, amit az magyaráz, hogy nagyon specifikus célról van szó, ami konkrét problémára adandó válasz, és nincs problémákon átvivő, komplex hatása is. A magas kapcsolódás értékek az cél általános jellegéből, a több tématerületet felölelő megfogalmazásából adódik.

23. táblázat: A városi szintű középtávú tematikus célok és adottságok kapcsolatai

	Városi szintű középtávú tematikus célok					
Városi szintű adottságok	T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	A kapcsolódások összesített erőssége
Jó adottságú ipari park, jelentős működőtőke befektetések, hagyományos feldolgozóipar és élelmiszeripar jelenléte	1	0	1	1	3	6
Gyógyvizzé minősített termálvíz	1	0	1	3	1	6
Kiváló közművelődési intézmény, kulturális sokszínűség, gazdag civil élet	3	1	3	2	0	9
Kedvező közlekedéshálójai elérhetőség, épülő M4 gyorsforgalmi út, felújított vasút	3	0	1	2	3	9
Az oktatási intézmények térségi szinten is keresettek, a képzés jó színvonalúak	3	3	3	0	1	10
Az K+F tevékenység jelen van a prosperáló ipari parkban	1	1	1	0	3	6
Megújuló energia potenciál és hasznosítása, kiépült termál-közmű	0	0	3	1	1	5
A kapcsolódások összesített erőssége	12	5	13	9	12	

Az adottságok oldaláról nézve (sorok összesítése) „Az oktatási intézmények térségi szinten is keresettek, a képzés jó színvonalúak”, továbbá a „Kiváló közművelődési intézmény, kulturális sokszínűség, gazdag civil élet” és a „Kedvező közlekedésföldrajzi elérhetőség, épülő M4 gyorsforgalmi út, felújított vasút” adottságok mutatják a legintenzívebb kapcsolódást a tematikus célokhoz. E nem meglepő, hiszen az oktatási, kulturális adottságok intenzíven kapcsolódnak csaknem minden célhoz, míg a jó elérhetőség egy komplex adottság, ami hatással van a turizmusra, a központi szerepkörre és a befektetésekre egyaránt.

A tematikus célok felől nézve (oszlopok összesítése) a legerősebb kapcsolódást itt is a „T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása cél” mutatja. Ez cél tehát egyrészt a problémákra adandó válaszokat úgy foglalja magában, hogy eközben a város adottságaira épít.

A „T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése” csaknem az összes adottsággal erőteljes kapcsolódást mutat, de a „T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés” cél erős kapcsolódást mutat a város adottságaihoz.

A leggyengébb kapcsolatot ez esetben is a „T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése” cél mutatja az adottságokkal, amit szintén a cél specifikussága magyaráz.

Az adottságokra vonatkozó magas kapcsolódás értékek az cél általános jellegéből, és a több tématerületet felölelő megfogalmazásából adódik.

24. táblázat: A városrészi szintű területi célok és problémák kapcsolatai

1. városrész – Központi	Városrészi cél
Városrészi szintű kiemelt problémák	V1. Csillapított átmenő-forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése
Átmenő személygépjármű forgalom nagysága, környezet-szennyezése, balesetveszélyessége	3
Egységes városkép hiánya, ipari tevékenység jelenléte a belvárosban	2
A hálózatot alkotó kerékpárutak hiánya	0
Rossz állapotú, városképi szempontból kedvezőtlen épületek és közterületek, parkolók hiánya a közintézményeknél	3
Kereskedelmi szálláshelyek hiánya	3
A kapcsolódások összesített erőssége	11

2. városrész – Északi	Városrészi cél
Városrészi szintű kiemelt problémák	V2. Turisztikai vonzerőknek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása
Felújítandó közösségi célú létesítmények, területek	2
Kihasználatlan gyógyvíz és rekreációs terület	3
Külső elérhetősége rossz, csak a városközponton keresztül lehetséges	1
Minőségi kereskedelmi szálláshelyek hiánya	3
A kapcsolódások összesített erőssége	9

3. városrész – Keleti	Városrészi cél
Városrészi szintű kiemelt problémák	V3. A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása
A városrészben szegregátum található	3
Jelentős tranzitforgalom a 46. sz. főúton, környezetterhelés	0
Leromlott állapotú közintézmények, hiányos, rossz állapotú infrastruktúra	3
A meglévő szolgáltatások kis száma és alacsony minősége	2
A kapcsolódások összesített erőssége	8

4. városrész – Déli	Városrészi cél
Városrészi szintű kiemelt problémák	V4. A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése
Átmenő személygépjármű forgalom nagysága, környezet-szennyezése, balesetveszélyesség, kerékpárút hálózat kiépítettségének hiánya	3
A humán, közigazgatási, közösségi funkciók szinte teljes hiánya	1
Kármentesítendő terület az iparterületen	3
Szegregátum jelenléte	0
A kapcsolódások összesített erőssége	7

5. városrész – Nyugati	Városrészi cél
Városrészi szintű kiemelt problémák	V5. A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése
Jelentős tranzitforgalom a 46. sz. főúton, környezetterhelés	1
A meglévő szolgáltatások kis száma és alacsony minősége, hiányos közösségi funkciók	2
Felújításra szoruló közintézmények	3
Leromlott, funkcióhiányos közterületek és zöldfelületek	2
A kapcsolódások összesített erőssége	8

6. városrész – Egyéb belterületi és külterületi településrészek	Városrészi cél
Városrészi szintű kiemelt problémák	V6. Az életminőség feltételek javítása, turisztikai célterületté fejlesztése
Rossz infrastrukturális ellátottság	3
Társadalmilag leszakadó rétegek lakják	3
A kapcsolódások összesített erőssége	6

Az értékelő táblázatokból látható, hogy Törökszentmiklós város egyes városrészeire vonatkozó, összesen hat célkitűzés specifikus válaszokat ad az adott városrész problémáira. A városrészi célok viszonylagos specifikus jellege miatt bizonyos problémákkal nincs, vagy igen gyenge a kapcsolódás, míg más problémákra egyértelmű megoldást kínál.

25. táblázat: A városrészi szintű területi célok és adottságok kapcsolatai

1. városrész – Központi	Városrészi cél
Városrészi szintű adottságok	V1. Csillapított átmenő-forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése
Az elérhető humán, igazgatási, közösségi és kereskedelmi funkciók magas száma	3
A geotermikus energia (termálvíz) felhasználása több intézményben	2
Kedvező vasúti, közúti elérhetőség	0
Megújult közterületek és közintézmények	3
A kapcsolódások összesített erőssége	8

2. városrész – Északi	Városrészi cél
Városrészi szintű adottságok	V2. Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása
Gyógyvizese strand és kemping, sporttelep, rekreációs lehetőségek	3
Viszonylag jó zöldfelületi ellátottság, jelentős nagyságú közterületek	3
Fejlesztésekbe bevonható, hasznosítható, nagyobb területek rendelkezésre állása	3
Közösségi funkciók könnyű hozzáférhetősége	2
A kapcsolódások összesített erőssége	11

3. városrész – Keleti	Városrészi cél
Városrészi szintű adottságok	V3. A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása
A szegregációt csökkentő anti-szegregációs program van folyamatban	3
Határában iparterület hasznosítható	1
Szociális, nevelési és oktatási intézmények jelenléte	3
Kedvező elérhetőségi helyzet a városon belül	2
A kapcsolódások összesített erőssége	9

4. városrész – Déli	Városrészi cél
Városrészi szintű adottságok	V4. A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése
A bővíthető, prosperáló Törökszentmiklósi Ipari Park és egyéb iparterületek	3
Kedvező vasúti elérhetőség, iparvágány léte	3
Intervenció raktárak és logisztikai funkció	2
A város központi területétől való elszigeteltség, közlekedési gócpont	2
A kapcsolódások összesített erőssége	10

5. városrész – Nyugati	Városrészi cél
Városrészi szintű adottságok	V5. A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése
A város szakrális alközpontja, búcsújáró hely	3
A városrészben nem jellemző nagyobb létszámú és arányú, társadalmi feszültségeket keltő szociális helyzetű népesség vagy etnikum jelenléte	2
Több közintézmény található	3
Határában iparterület és –vágány hasznosítható	1
A kapcsolódások összesített erőssége	9

6. városrész – Egyéb belterületi és külterületi településrészek	Városrészi cél
Városrészi szintű adottságok	V6. Az életminőség feltételek javítása, turisztikai célterületté fejlesztése
Élő és a holt-Tisza természeti környezete	3
A kapcsolódások összesített erőssége	

Az értékelő táblázatokról látható, hogy Törökszentmiklós város egyes városrészeire vonatkozó, összesen hat célkitűzés sajátos módon reagálnak az adott városrész adottságaira. A városrészi cél specifikus jellege miatt bizonyos városi adottsággal nincs, vagy csak igen gyenge a kapcsolódás, míg más esetben a városrészi cél éppen kizárólag a kiemelt adottság felerősítésére fókuszál.

6.2.2 A célok logikai összefüggései

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott városi és városrészi célok között azonosítható összefüggéseit mutatjuk be. Az alábbi összesítő táblázatban kerül kiértékelésre, hogy az egyes területi/városrészi célok teljesülése milyen mértékben segíti elő települési léptékű célok megvalósulását. Az alábbi táblázatban a tematikus és területi célok közötti összefüggések erősségét egy 0-3 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelöli.

Az alábbi, a különböző célok logikai összefüggéseit összesítő táblázat alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

- A városrészi célok illeszkedése a tematikus célokhoz az egyes városrészekhez kapcsolódó célok pontátlag alapján értékelhető.
- Érdekes módon a tematikus célokhoz való legerősebb illeszkedést az Egyéb belterületi és külterületi településrészek mutatják. Igaz ezeken a területeken a legnagyobb a társadalmi, infrastrukturális lemaradás, így érthető módon a Tematikus célok náluk érvényesül a legjobban
- A Központi városrész funkcionális összetettsége, az Északi a nagyobb léptékű turizmusfejlesztése miatt, míg a Keleti szegregátuma révén részesül komplex beavatkozásokból, így a célok kapcsolódása erőteljes képet mutat.
- A specializáltabb városrészi célok - mint ami a Déli városrésze, illetőleg az iparterületére került megfogalmazásra - esetében nyilván kevesebb Tematikus célhoz kapcsolódnak, ez látszik az alacsonyabb pontértéken.
- A Nyugati városrészi célok szintén kisebb értékű kapcsolódást mutatnak a tematikus célokkal, mert az nem érint speciális terület, mint pl. a szegregátum, vagy turizmust fejlesztést, mint amire pedig a Tematikus célok reflektálnak.
- A Tematikus célok közül viszont a „T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása” éri el a legerősebb kapcsolódást, hiszen az infrastruktúra fejlesztése, a felzárkóztatás és a közszolgáltatások erősítése szinte valamennyi városrészi cél esetében relevánsak.
- Erős kapcsolatot mutat „T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése” cél is, mert több városrészben meghatározó célt fogalmaz meg, míg másokban (Déli, Keleti városrészek) egyáltalán nem érvényesül.
- A kisebb kapcsolódási értéket a „T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés” cél mutat, a jól felismerhető speciális cél okán. Ezért van kisebb mértékű koherencia e tematikus és a különféle városrészi célok között.
- Általánosságban elmondható, hogy valamennyi tematikus és városrészi cél viszonylag magas szintű kapcsolódást mutat.

26. táblázat: A települési célok logikai összefüggései

	Városi szintű középtávú tematikus célok					
Városrészi célok	T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	A kapcsolódások összesített erőssége
Központi - V1. Csillapított átmenőforgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése.	2	0	3	2	0	7
Északi - V2. Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása	1	1	1	3	1	7
Keleti - V3. A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása	1	3	3	0	0	7
Déli - V4 A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése	1	1	0	0	3	5
Nyugati - V5. A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése	1	1	2	1	0	5
Egyéb belterületi és külterületi településrészek V6. Az életminőség feltételek javítása, turisztikai célterületté fejlesztése	0	2	3	3	0	8
A kapcsolódások összesített erőssége	6	7	12	9	4	

6.2.3 A stratégia megvalósíthatósága

A stratégia megvalósíthatósága számos külső és belső tényezőtől függ; ezek egy részét az Önkormányzat közvetlenül biztosíthatja, más részére jelentős befolyása van, míg a tényezők jelentős része az Önkormányzat tevékenységétől részben vagy egészben független adottságként jelentkezik. A legtöbb ilyen tényezővel kapcsolatban kockázatok is azonosítható, melyeket részletesen a 7. „A stratégia megvalósításának főbb kockázatai” fejezet fejt ki. A megvalósítást befolyásoló legfontosabb tényezők:

- Partnerségi viszonyok: a megvalósítás alapfeltétele, hogy a város az összes érdekelt fél támogatását élvezze, és mind saját polgáraival, mind pedig járási, megyei és központi kormányzati partnereivel kölcsönös előnyökön nyugvó, a problémák megoldására koncentrálnó, kreatív párbeszédet folytasson. A partnerség kiépítése már a tervezés során megkezdődik, és a végrehajtás során a különböző ágazati partnerek bevonásával teljeseedik ki. A partnerségi kérdéseket a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” című fejezet fejt ki.
- Felelős vezetés: a stratégia megvalósításához – tekintettel a döntéshozói és operatív feladatok számosságára – felelős és aktív városvezetésre, és jól képzett, tájékozott operatív munkatársakra van szükség. A megfelelő szervezet és személyi állomány a biztosítéka annak, hogy a szükséges döntések megfelelő időben és megfelelő tartalommal megszülessenek, és a döntések alapján az operatív végrehajtó szervezet világos hatáskörökkel dolgozzon a megvalósításon. A vezetés és irányítás feladatait részletesen a 8.2 „Az ITS megvalósításának szervezeti keretei” tárgyalja.
- Nyomonkövetés, rugalmas tervezés: a változó társadalmi-gazdasági körülményekhez történő alkalmazkodás követelménye szükségessé teszi, hogy a stratégia elfogadása után is lehetséges rugalmasan tudjon alkalmazkodni a lehetőségekhez, külső adottságokhoz. Ehhez monitoring és kontrolling rendszer működtetése szükséges, amely lehetővé teszi a megvalósulás nyomon követését, az akadályozó tényezők azonosítását és megfelelő intézkedések meghozatalát. A monitoring és kontrolling témakörét a 8.5 „Monitoring rendszer kialakítása” című fejezet tartalmazza.

Pénzügyi tervezés, pénzügyi források: a megvalósítás alapvető feltétele a pénzügyi források megfelelő időben történő rendelkezésre állása. Míg az előkészítés feladatai során ezek elsősorban önkormányzati források, addig a megvalósítás – tekintettel a szűkös belső anyagi lehetőségekre – elsősorban külső forrásokra támaszkodhat. A források biztosításának körülményeit, ütemezését és azok nagyságrendjét a 4.5 „A fejlesztések ütemezése”, valamint a 4.6 „A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve” című fejezet tartalmazza.

6.2.4 A célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

Jelen fejezetben a stratégiában meghatározott, az Önkormányzat döntése értelmében a 2020-ig terjedő időszakban prioritást élvező fejlesztések között azonosítható logikai összefüggések kerülnek bemutatásra. Az alábbi összesítő táblázatban értékelésre kerül, hogy az egyes beavatkozások milyen mértékben kapcsolódnak más beavatkozásokhoz, mennyiben segítik, vagy éppen rontják azok eredményességét. Az alábbi táblázatban a beavatkozások közötti összefüggések erősségét egy -2 – 0- +2 skálán azonosítottuk, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, a -2 az erős negatív hatást, míg a „+2” érték az erős pozitív kapcsolódást jelöli.

Az alábbi, beavatkozások logikai összefüggéseit összesítő táblázat alapján a következő főbb megállapításokat tehetjük:

27. táblázat: A beavatkozások, projektek és azok logikai összefüggései

Akcióterületi projektek	Hálózatos projektek
1. Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében	1. Járdák felújítása, korszerűsítése
2. A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása	2. Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés
3. A Kossuth u. 129-133. sz. alatti, volt Piramis centrum hasznosítása	3. Bölcsőde fejlesztése*
4. Az idősek bentlakásos otthonának bővítése, fejlesztése	4. Óvodafejlesztés
5. Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben	5. Oktatási intézmények fejlesztése
6. A Járásbíróság épületének felújítása, rendeltetésének visszaállítása	6. Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás
7. Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között	7. Belterületi úthálózat minőségének javítása
8. Gyógy- és sportszálló építése	8. A törökszentmiklósi hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése
9. A sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése	9. Közvilágítási hálózat korszerűsítése, bővítése
10. A volt VEGYTEK telephely felújítása és kármentesítése	10. Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése
11. Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja	11. Önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának javítása, megújuló energia alkalmazása
12. A Törökszentmiklósi Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése	12. Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése
Egyéb projektek	13. Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése
1. Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében	14. A bérletelés állomány színvonalának javítása, bővítése
2. Térségi tanuszoda építése	Kulcsprojektek
3. A volt téglagyár hasznosítása	1. TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból
4. Felekezeti fejlesztések	2. Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson
5. Élelmiszer tovább-feldolgozó bővítés, baromfi feldolgozó és vágóhíd létrehozása nyugati városrész határában	3. A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése
6. Tisza, mint turisztikai célterület	4. Derogációs szennyvízkezelő kiépítése
7. Helyi közösségi, kulturális és hagyományőrző programok megőrzése, megrendezése	
8. A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése	
9. Gazdasági tevékenységet segítő szolgalmi út építése	
10. Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel	
11. Hulladék előválogató létesítése	

* Megjegyzés: A „Bölcsőde fejlesztése” projektelem csoportosításként átkerült az Egyéb projektek közé (lásd. 53. oldal), de az alábbi táblázat átszerkesztésének bonyolultsága okán e helyt még mint Hálózatos projekt jelenik meg. Az táblázat értékelési szempontjából nem releváns a projektelem elhelyezkedése.

Projektek		Akcióterületi												Kulcs				Hálózatos														Egyéb											Össz.						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11							
Akcióterületi	1		+1	0	0	4	5	6	0	+1	0	+1	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36
	2	+1		+2	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+2	0	+1	+1	0	+1	+2	+2	0	+1	0	+2	0	+1	+1	0	+1	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	27		
	3	0	+2			0	0	+2	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	9	
	4	0	0	0	0		+1	0	0	0	0	+1	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
	5	0	0	0	0	+1		0	0	0	+2	+1	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	
	6	0	+2	+2	0	0			+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	
	7	+1	+2	+1	0	0	0		+1		0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	21		
	8	0	0	0	0	0	+1	0	0	0		+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	5		
	9	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0		+2	0	0	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	+2	+2	+2	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	+1	+2	0	0	0	0	0	0	0	20		
	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		+2	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	7			
	11	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	23		
	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+1		+1	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+2	+2	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	20		
Kulcs	1	0	+1	+1	0	0	0	+1	+1	0	0	0	0	0		+2	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8		
	2	+1	+2	+2	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	+1		+1	0	+2	+2	+2	+2	0	+2	+2	+2	+2	+2	+1	+2	+2	+1	+2	+2	+1	+2	+2	+1	+2	+2	0	0	0	0	0	43			
	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+2	0	0	0	+1		0	+2	+2	0	0	0	0	+2	+2	+2	0	+1	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0	22		
	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	+2	0	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4		
Hálózatos	1	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	0	+1	0	0	+1	+1	0	+2	0	0	0	0	+1	+1	+2	+1	0	0	0	0	+2	0	+1	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	19		
	2	+1	+1	+1	0	0	0	0	+1	0	+1	0	+1	0	0	+1	+1	0	+2		0	0	0	0	+2	+2	+1	+1	0	0	0	0	+2	0	+1	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	20	
	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
	4	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	+1	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	8		
	5	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	0	0	+1	0	0	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	7		
	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	+1	0	0	+1	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7		
	7	+1	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0	+1	0	0	+1	+1	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21			
	8	+1	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0	+1	0	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21			
	9	+1	+1	0	0	0	0	0	0	+1	0	+1	0	+1	+1	0	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16			
	10	+1	0	0	0	+2	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10		
	11	+1	+1	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	+2	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17		
	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6		
	13	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24		
	14	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6		
Egyéb	1	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	+2	0	0	0	0	0	0	0	0	+2	+2	0	0	+2	+2	+2	+2	+2	+2		+1	0	+1	0	0	0	+2	0	0	0	0	0	31			
	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6		
	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6		
	4	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9		
	5	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6		
	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15		
	7	+1	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16		
	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0</																		

- A „Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson” kulcsprojekt, mint komplex projekt, járul hozzá legjelentősebb mértékben a város más beavatkozásainak eredményeihez, tekintettel arra, hogy a rehabilitációs beavatkozás számos intézményt, közterületet, infrastrukturális elemet érinthet és így városképileg és funkcionálisan jól kapcsolódik a város megújításához.
- Hasonlóan erős koherenciát mutat a város más beavatkozásaival a másik két funkcióbővítő beavatkozás, azaz a „Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében” és a „Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében” projektek. Míg az előbbi akcióterületi projekt, addig a másik egyéb kategóriában soroltatott, mert a déli városrészt nem érinti kijelölt akcióterület.
- Jelentős mértékben járul hozzá Törökszentmiklóson tervezett, más beavatkozás eredményéhez „A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása”, az „Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése”, a „Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja”, „A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése”, valamint a „Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között” projektek. Ezek mind komplex, több projektelemet magában foglaló beavatkozások, ezért a hatásuk is szerteágazóbb, ezáltal más, kisebb léptékű projekt eredményét felerősíti.
- Nagyon fontos „katalizátor” projektek az ún. hálózatos projektek, melyek a város egészén fejtik ki kedvező hatásukat, ezért kapcsolódnak számos más projekthez. Ilyen projektek például a „Járdák felújítása, korszerűsítése”, a „Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés”, a „Belterületi úthálózat minőségének javítása”, vagy „A törökszentmiklósi hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése”. Mivel területileg nem lokalizált fejlesztések, ezért könnyebben érvényesül más fejlesztésekkel együtt szinergikus hatásuk.
- A kulcsprojektek közül a „TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból” és a „Derogációs szennyvízközmű kiépítése” projektek rendkívül speciálisak, csak szűk területre és egyedi hatásmechanizmus alapján fejtik ki hatásuk, ezért is lett alacsony a más projektekkel való „együttműködés” mértéke.
- Hasonlóan alacsony mértékű a logikai kapcsolat más beavatkozásokkal „A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése”, a „Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel” és a „Hulladék előválogató létesítése” egyéb kategóriájú projektek, mert ezek is sajátos, konkrét beavatkozást tartalmaznak, melyek más projektek eredményességét kevésbé javítják.

Természetesen a projektek közötti logikai kapcsolat vizsgálatának eredménye nagymértékben függ az adott projekt komplexitásától, avagy ellenkezőleg konkrétságától. Ennek megfelelően a projekt együttműködése is jelentősen eltér egymástól, de arra mindenképpen alkalmas, hogy a belső szinergiákat feltárja a projektek között.

7 A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

A 2013-ban lezárult fejlesztési időszaktól eltérően 2014-2020 között számos olyan új elem jelent meg, melyek a városok fejlesztési programjainak megvalósítását egyértelműen befolyásolják. Az indikátorok határozottabb számon kérhetősége, a forrásfelhasználás tematikus koncentrációja egyértelműen a kockázatelemzés és kockázatkezelés jelentőségét növelik.

Ebben a fejezetben történik meg az egyes hatótényezőkől levezethető kockázatok felmérése, figyelemmel az eddig beazonosított, illetve a jövőben projektgenerálás keretében beazonosítandó fejlesztési projektek megvalósíthatóságára. A kockázatok beazonosításakor tekintettel kell lenni az ITS-ben rögzített indikátorok teljesülését veszélyeztető tényezőkre is.

A kockázatok elemzése a fontosabb kockázati csoportok beazonosításával kezdődik, majd témaspecifikus módon – immár a kockázat kezelési stratégia keretében – javaslatok kerülnek megfogalmazásra az egyes kockázati elemek kezelésére.

A különböző kockázati tényezőket tematikus csoportokba rendezve Törökszentmiklós ITS-nek megvalósítása kapcsán az alábbi kockázati faktorokat azonosíthatjuk be:

- Pénzügyi-gazdasági kockázati tényezők: az elégtelen finanszírozásból, a bizonytalan makrogazdasági tényezőkől adódó kockázati elemek, az egyes támogatási konstrukciók specifikus jellemzői, továbbá a saját forrás előteremtésének kockázata említendő meg. Kockázati tényezőként jelenik meg az utófinanszírozás következményeként a cash-flow biztosításának kérdése is.
- Jogi-jogszabályi és intézményi keretből adódó kockázati tényezők: kapcsolódó jogszabályi környezet, de ugyanígy egyértelműen kiemelendő itt a közbeszerzési törvény, mint kockázati tényező, valamint a szűk intézményi kapacitásból adódó problémák (megfelelően képzett humán erőforrás rendelkezésre állása stb.)
- Műszaki kockázatok: itt említhetők meg az egyes projektek megvalósítása során felmerülő specifikus kockázati elemek, mint például az építési szabványok, vagy a magyartól eltérő nemzetközi technológiai szabványok kérdése, de relevánsnak tekinthető a kivitelezés ütemezése és az esetleges időbeli csúszásokból eredeztethető kockázati elemek.
- Társadalmi szempont (lakossági ellenállás, közvélemény stb.): a stratégia megvalósítása kapcsán további kockázati tényező a társadalmi hasznosság megfelelő kommunikációjának elmaradása, az esetleges érintett érdekcsoportok ellenállása a tervezett beruházás kapcsán.
- Természeti, havária szempontok: nem lehet figyelmen kívül hagyni a projektek megvalósítása, valamint – EU forrás felhasználása esetén - még inkább a kötelező fenntartási időszakban esetlegesen bekövetkező természeti katasztrófát, haváriahelyzetet. Sajnos számtalan példa mutatja, hogy nem várt időjárási anomália (jégeső, erős széllel járó vihar, tartós esőzéstől árvíz, belvízveszély, fák kidőlése, végső soron földrengés stb.) a projekt megvalósítást időben hátráltatja, közvetlenül meg is drágítja, vagy ellehetetleníti. Ilyen jellegű kockázatok kezelése ugyanakkor nagyon speciális, illetve gyors beavatkozásokat igényel, minden egyes projekt esetében egyedi kockázatkezelési stratégiát kell kidolgozni.

A kockázatok felmérését követően egy rövid kockázatkezelési stratégia elkészítése javasolt, mely a jellemző kockázati tényezőkhöz egy valószínűségi mutatót (magas; közepes; alacsony), valamint egy hatás mutatót (jelentős; közepes; alacsony) rendel. Az egyes felsorolt kockázati tényezőkhöz röviden felvázolásra kerül a kezelés módja, nevesítésre kerülnek a szükséges beavatkozások is.

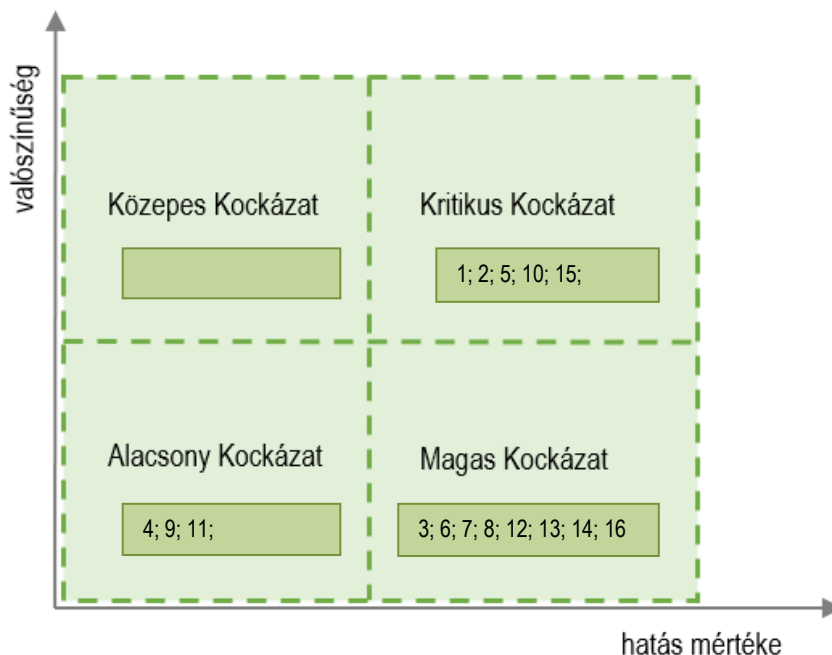
28. táblázat: A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

	Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
1.	A jogszabályi környezet kedvezőtlen irányban módosul	magas	jelentős	A jogszabályi változások folyamatos figyelemmel kísérése; Rugalmas, gyors reagálás a megváltozó jogszabályi körülményekhez, a helyi szabályozás rugalmas módosítása; A jogszabály alkotási folyamatban tevékeny szerepvállalás, társadalmi aktivitás (civil, szakmai és érdekvédelmi szervezetek, országgyűlési képviselő)
2.	Közbeszerzési eljárásokból adódó kockázatok (időbeli elhúzódnások)	magas	jelentős	A célnak legjobban megfelelő eljárásrend kiválasztása és szigorú betartása minden érintett részéről; A közbeszerzési dokumentumok megfelelő szakmai előkészítettségének biztosítása;
3.	Hatósági dokumentumok hiánya, késése	közepes	közepes	A hatsági dokumentumok ügyintézési időkereteinek figyelembevétele az ütemezés tervezésénél; Esetleges késésre, csúszásra előre felkészülés már az előkészítés során; Előzetes egyeztetések az eljárásba bevont hatóságokkal, érdemi kooperáció kialakítása;
4.	Saját forrás előteremtésének kockázata	alacsony	jelentős	Kiegyensúlyozott gazdálkodás; alternatív forráslehetőségek felkutatása (hitel stb.); Felelős döntés meghozatala a projekt elindításánál figyelemmel a kötelező és vállalt feladatok költségigényére; Költségvetésileg megfelelően (döntés)előkészített projektek;
5.	Hazai, illetve Európai Unió fejlesztési források elmaradása	közepes	jelentős	A forrás lehívás késedelmére való felkészülés;
6.	Cash-flow akadozása, a folyamatos finanszírozás problémái	alacsony	jelentős	Pénzügyi terv készítése a kiemelt mérföldkövek beazonosításával;
7.	A programozási időszak során változik a szakpolitikai prioritás rendszer és a hatékonyabb forrás abszorpciót biztosító programok irányába áramlik a forrás.	alacsony	jelentős	A helyi döntéshozóknak, Törökszentmiklós képviselőinek közösen kell fellépniük érdekeik képviselete érdekében, specifikus szempontjaik érvényesítését biztosítani szükséges.
8.	A tervezett projektek megvalósítási költsége jóval meghaladja a tervezett mértéket	közepes	közepes	Részletes projekttervek, átgondolt műszaki tervek, költségvetések készítése; Tartalékkeret meghatározása; A közbeszerzés eljárásban a szerződési feltételek ilyen célú pontosítása;

	Kockázat megnevezése	Valószínűség (magas; közepes; alacsony)	Hatás mértéke (jelentős; közepes; alacsony)	Kockázatkezelés módja
9.	A megvalósításhoz szükséges szakemberek hiánya (pl. térségfejlesztési klaszter)	alacsony	közepes	Az Önkormányzat feladata, hogy megfelelő szakmai háttérrel biztosítson előre látó továbbképzések és humán erőforrás menedzsment alkalmazásával;
10.	Előre nem látható műszaki problémák	magas	jelentős	Részletes tanulmánytervek készítése, alapos helyzetfelmérés; A tender, kivitelezési tervek megfelelő mélységű megkövetelése, akár még közbeszerzési eljárást megelőzően is.
11.	Nem megfelelő műszaki tervek vagy kivitelezés (pl. oktatási intézmények felújítása, csapadékvíz elvezető rendszer rehabilitációja, záportározók kialakítása stb.)	alacsony	közepes	A tervezők és kivitelezők kiválasztása során kiemelt figyelem fordítása a szakmai alkalmasság, megfelelő referenciák meglétére.
12.	Pótmunka felmerülése	közepes	közepes	Esetleges pótmunkára felkészülés már az előkészítés során, a vállalkozási szerződésben ennek pontos kezelése; EU forrás esetén a Támogatási Szerződésben kell kitérni a többletmunka többletköltségeire. Tartalékkeret biztosítása.
13.	Az indikátorok teljesítése nem lehetséges	alacsony	jelentős	Teljesíthető és mérhető indikátorok meghatározása, a megfelelő monitoring rendszer kialakítása, az indikátor értékek teljesülésének folyamatos nyomon követése;
14.	A fejlesztési programokhoz szükséges befektetők, partnerek hiánya	közepes	közepes	Megfelelő marketing és promóciós tevékenységek, a befektetési lehetőségek kapcsán, települési befektetés ösztönzési program indítása Törökszentmiklóson.
15.	Társadalmi szempontok kockázatai: lakossági ellenállás, negatív közvélemény (pl. a szegregátumok rehabilitációja, vagy a 46. sz. főút belterületi szakasz felújítása esetében)	közepes	jelentős	Feladat a fejlesztés mögött álló elképzelések és az ellenzői szempontok nyílt, konszenzusra törekvő megvitatása; Szükség esetén a fejlesztési elképzelés felülvizsgálata. A lakosság folyamatos tájékoztatása mellett a felmerülő lakossági javaslatok beépítése prioritást élvez.
16.	Természeti haváriák kockázatai (pl. belvízveszélyeztetett a város)	közepes	jelentős	Projektspecifikus katasztrófa elhárítási terv kidolgozása;

A kockázatok számszerűsítésével a kockázatokat pozicionálni lehet a bekövetkezési valószínűség és a hatás mértékének összevetése alapján. Ezek ábrázolására az alábbi ábra szolgál:

5. ábra: Kockázatok pozicionálása

Kijelenthető, hogy jellemzően magas és kritikus kockázatú tényezők hatnak a stratégia megvalósulására. Törökszentmiklós Városi Önkormányzatnak különösen fontos felkészülnie a jogszabályi környezet kedvezőtlen irányba történő változására, a közbeszerzési eljárásokból adódó esetleges kockázatokra. Az Európai Unió források elmaradására, az esetlegesen felmerülő finanszírozási problémákra ugyancsak célszerű megfelelő módon felkészülni.

A projektek megvalósítása során az előre nem látható műszaki problémák, továbbá a nem kielégítő partnerségi folyamatokból adódó helyi konfliktusok jelentkezhetnek még kritikus kockázati elemként.

A kockázatok Törökszentmiklós-specifikus módon történő megfogalmazása csak esetleges, mert a projektek megvalósításához kapcsolódóan általános érvényű megállapítások tehetők. De például a város kiemelt belvízveszélyeztettsége okán a természeti havária kockázata ilyennek tekinthető.

Tematikus célok kockázati érintettsége:

- T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése - MAGAS
- T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése - KÖZEPES
- T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása - KÖZEPES
- T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése - MAGAS
- T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés - MAGAS

Városrészi célok kockázati érintettsége:

V1. Központi városrész

- Csillapított átmenő-forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése. - MAGAS

V2. Északi városrész

- Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása. - KRITIKUS

V3. Keleti városrész

- A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása. - KÖZEPES

V4. Déli városrész

- A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése. - KRITIKUS

V5. Nyugati városrész

- A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése. - KÖZEPES

V6. Egyéb belterületi és külterületi településrészek

- Az életminőség feltételek javítása, turisztikai célterületté fejlesztése - MAGAS

8 A megvalósítás eszközei és nyomon követése

8.1 A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az Önkormányzat városfejlesztési céljainak elérését segítő, nem beruházás jellegű tevékenysége jellemzően 4 csoportra osztható:

- A fejlesztés eszközrendszerének, azaz a szervezeti, a jogi, a tervi háttér és, alátámasztottság megteremtése, illetve a kapcsolódó nyilvántartási rendszerek fejlesztése;
- Magántulajdonosok, szervezetek, társasházak, bérlők rehabilitációs tevékenységének közvetlen és közvetett pénzügyi támogatása, külső forrásokhoz jutás segítése;
- Humánerőforrás fejlesztése (Polgármesteri Hivatal, önkormányzati gazdasági társaságok dolgozóinak tudásbázisának növelése; külső szakértők bevonása);
- Külső pénzügyi források bevonása, városmarketing.

8.1.1 Eszközrendszer megteremtése

Szervezeti háttér

A városfejlesztési tevékenység már kialakult a szervezeti háttérét a 2014-2020 ciklusban is javasolt fenntartani, hiszen ezt igazolja a számos lebonyolított sikeres projekt is.

Tervi háttér, területrendezés:

A városfejlesztés fizikai megvalósíthatóságának letéteményese a területrendezés, illetőleg ehhez kapcsolódó az Önkormányzat 108/2005. (VI. 23.) Kt. határozatával jóváhagyott Településszerkezeti terve és a Önkormányzat 21/2005. (VI. 24.) számú rendelete a Szabályozási tervről és a Helyi Építési Szabályzatról.

8.1.2 Közvetlen és közvetett pénzügyi támogatás, a forráshoz jutás támogatása

Társasházak fejlesztéséhez is adható önkormányzati támogatás. A társasházakhoz köthető városfejlesztési tevékenység alapvetően önkormányzati szerepvállalás mellett végezhető, hiszen vagy maga az Önkormányzat pályázik ilyen célú támogatásra, s valósítja meg a fejlesztést, vagy az Önkormányzat saját költségvetésében, támogatás-szabályozási rendszerében különít el ilyen célra forrásokat, amit aztán saját pályáztatási konstrukcióban juttat el a pályázókhoz, igénylőkhöz. Az Önkormányzat ilyen célú saját forrásainak célzott, koordinált kihelyezésére a jövőben teret kell adni. Célszerű azon társasházak felújítási programba történő bevonása is, melyek önmaguktól nem kívánnak élni a pályázati lehetőséggel, ugyanakkor városképi szempontból kívánatos lenne legalább a homlokzatuk felújítása.

Kiskereskedelem-fejlesztés

A kiskereskedelem fejlesztése fontos eleme a városközpont szolgáltatási színvonalának javításának. A fenntartható városi gazdaság megteremtésének feltételül szolgáló

kiskereskedelmi, vendéglátó, szolgáltató és idegenforgalmi, tehát lokális és turisztikai igényeket is kielégítő prosperitást hivatott elősegíteni.

Kiskereskedelem és vendéglátás színvonalának fejlesztésére és a kínálat bővítésére a város önálló intézkedéscsomagot dolgozhat ki, melyben cél a húzónevek, vezérmárkák idecsábítása, a bérbeadási feltételek szabályozásának újragondolásával, és új bérleti díjak megállapításával.

Népességmegtartás, fiatalítás

Fontos stratégia célkitűzés a városi fiatalok elvándorlásának csökkentése, ami a fiatalok lakáshoz jutásának ösztönzésén keresztül is érvényesülhet. Ezt szolgálhatják a következő intézkedések:

- időskorúakkal „lakásért életjáradék szerződés kötése” az önkormányzati bérlakás-állomány növelése érdekében;
- gyermekes családok pénzügyi támogatásának különböző formái;
- fiatal, gyermekes háztartások lakáshoz jutásának támogatása;
- városban élő diákok különféle támogatása (utazási költségek, Internet-használat stb.), a fiatalok számára vonzó kezdeményezések a „hot-spot”- hálózat kiépítése, vagy a diákok számára hozzáférhető „Törökszentmiklós-kártya” (utazási, kulturális szolgáltatásokra, egyes vendéglátókkal, wellness-szolgáltatókkal stb. egyezmény alapján további kedvezmény lehetőségek).

8.1.3 Humán erőforrás fejlesztése

A területfejlesztéssel összefüggő önkormányzati fejlesztési szándékokat megfelelő irányba állító stratégiai szemléletmód alkalmazására, illetve a tervezési eredmények gyakorlati átültetésére kevés a szakember és a felhalmozott tapasztalat önkormányzatoknál, de általában a közigazgatás egészében. A stratégiai tervezés szükségessége ugyanakkor például a komplex városrehabilitációs projektek esetében elengedhetetlen. Nyilvánvaló, hogy az önkormányzati érdekek hatékony képviseletéhez, a pályázati lehetőségekre történő gyors és érdemi reagáláshoz, olyan szervezeti struktúra kialakítására, szakember-gárdára van szükség az Önkormányzatnál, akik a külső megbízott partnerekkel „közös” nyelvet beszélnek és szakmai kérdésekben hasonlóan tájékozottak, azaz velük nem az erő pozíciójából tárgyalnak, hanem partneri viszonyban.

Ezen hiányosságok pótlása érdekében célszerű az önkormányzati és önkormányzati gazdasági társaságoknál dolgozók továbbképzése. A pályázati Közreműködő Szervezetek, vagy célzott ESZA projekt kedvezményezettje képzési, tanfolyami lehetőséget biztosítanak, melyet önkormányzati alkalmazottaknak többnyire térítésmentesen, vagy kedvezményesen vehetnek igénybe. Ilyen képzéseken való részvétel hasznos a kapcsolatépítés, tapasztalatcsere szempontjából is, hiszen ezáltal naprakész szakmai ismeretekkel rendelkező humán erőforrás mozgósítható.

Másik fontos feladat a lezárult projektek eredményeinek, problémáinak „házon belüli” áttekintése, újraértékelése. Ezzel egyrészt szélesebb körben válnak ismertté a városfejlesztés specifikus vonásai, tartalma, másrészt építőjellegű viták generálására ad módot a városfejlesztési szereplők között.

8.1.4 Külső pénzügyi források bevonása, városmarketing

A városrehabilitációs tevékenység egyik legnagyobb akadálya ma a saját pénzügyi források hiánya, korlátossága. A források megszerzése tudatos tervezett, jól felépített tevékenységet, erre alkalmas humán erőforrást, illetve szervezeti egységet és bizonyos befektetést is igényel.

A külső források származhatnak:

- **Értékesítésből:** Az önkormányzati likvid vagyonnal történő gazdálkodás csak megfelelően szabályozott keretek mellett, a középtávú stratégiai célok figyelembevételével történhet. Semmiképp nem lehet cél, az önkormányzati feladatellátás körébe tartozó működtetést, üzemeltetés vagyoneértékesítés útján történő finanszírozása, hiszen adott ingatlan eladás nélkül is folyamatos jövedelemforrást biztosíthat, megfelelő hasznosítás mellett.
- **Hitel, kötvény (pénzügyi befektetők bevonása)** – az önkormányzati adóssághoz konszolidáció, továbbá az önkormányzati gazdálkodás új alapokra való helyezése jelenleg nem támogatja az ilyen jellegű forrásbevonást;
- **Helyi lakosság és vállalkozók saját erőforrásainak mozgósítása** (ezt szolgálják a pályázatok: a pályázat előnye, hogy a magánkézben levő források egyidejűleg szolgálják a magán és a közösségi érdekeket);
- **Bevételek növelése** (helyi adók, bérleti díjak, egyéb díjtételek (közterület-használati díj) – ez is a helyi erőforrások növelésének kevésbé népszerű módja. Nehezen biztosítható, hogy a rehabilitáció következtében keletkező bevételek újra a rehabilitációs tevékenységek finanszírozásába forogtadjon vissza.);
- **Pályázati lehetőségek és forrásainak kihasználása:** az Önkormányzat, mint kedvezményezett, vagy konzorciumi tag pályázik az alkalmas pályázati kiírásokra. A forrásbevonás ilyen módja nehezen tervezhető, bizonytalan megvalósítást eredményez.
- **Együttműködés a magánszférával - Szakmai befektetők részvételének ösztönzése** (ezt szolgálja elsődlegesen a városmarketing tevékenység, illetőleg a rendszeres Vállalkozói Fórum összehívása!)
- **Településrendezési szerződés / Településfejlesztési megállapodás** (a területen lévő befektetők bevonása nem jövedelemtermelő projektelemek megvalósításába finanszírozóként. A közös érdekre tekintettel jelentős értékek létrehozása érhető el).

Befektetés ösztönzés

- Az infrastruktúra korszerűsítésén felül kiemelten fontos a település meglévő és a későbbiekben fejlesztésre kerülő, gazdaságilag hasznosítható területeinek megfelelő kihasználása.
- Fel kell mérni és pontosan nyilván kell tartani a potenciális beruházók érdeklődésére számot tartó területeket, ingatlanokat. A cégek betelepüléséhez megfelelő ingatlanokat kell kialakítani.
- A befektetés ösztönzés részeként javasolt e tevékenység részletes, stratégiába foglalt kidolgozása, kapcsolódó kiadvány elkészítése, a települési honlap ilyen irányú folyamatos karbantartása.
- A helyi adótörvényben lehetőséget kell biztosítani a vállalkozói megtelepedést megfelelően ösztönző adókedvezmények kialakítására.

Településmarketing tevékenység

A városmarketing tevékenység elsődleges célja a település „láthatóvá tétele”. Ez egyaránt fontos a lakosság és a lehetséges beruházók, vállalkozók szempontjából. A településmarketing tevékenység részeként – kapcsolódva a befektetés ösztönzés gyakorlatához – a város honlapján elérhetővé kell tenni a legfontosabb társadalmi és gazdasági adatokat, fejlesztési célokat és a vállalkozások számára kiemelten érdekes ingatlanokra, területekre vonatkozó információkat.

A tevékenység egyik célja az ITS egyes projektelemeinek megismertetése és elfogadtatása a célközönséggel. Az ehhez kapcsolódó kommunikáció már az előkészítés időszakában elindult fórumokkal, egyeztetésekkel. Ekkor a kétirányú kommunikáció formálta magát a stratégiát is, hisz az észrevételek figyelembevételével készültek el a végleges tervek. A kommunikáció révén ismerhetik meg a helybéliek a rekonstrukció tartalmát és ütemezését. Az építési tevékenység óhatatlanul együtt jár a területhasználat korlátozásával, melyet szintén meg kell ismertetni és bizonyos értelemben el kell fogadtatni a lakossággal.

A célcsoportok közül elsődleges a lakosság. Törökszentmiklóson intenzíven működő civil szervezetek, vállalkozások, intézmények érdeklődése speciálisabb, ezért ezeket a célcsoportokat egyedi kommunikációs eszközök segítségével lehet hatékonyan tájékoztatni. A hatóságokkal és az infrastruktúraszolgáltatókkal tervezett rendszeres egyeztetés a zökkenőmentes megvalósítást segíti elő.

A városmarketing tevékenység során célszerű felhasználni azokat a lehetőségeket, melyek a városban rendelkezésre állnak. A város honlapja eddig is és a jövőben is be kell, hogy mutassa fejlesztéseket, eseményeket. A lakosság a helyi médiafelületeken keresztül is rendszeresen tájékozódhat a fontosabb, fejlesztéseket érintő eseményekről.

Törökszentmiklós Városi Önkormányzat e lehetőségek közül számos változatot alkalmaz már jelenleg is. A jövő feladata elsősorban e lehetőségek szisztematikus felépítése, mérlegelése, a szinergiák lehetőségének feltárása, másrészt egy jól felépített városmarketing tevékenység beindítása. A városmarketing stratégia és a partnerség-építő stratégia egymással szoros összefüggésben tervezendő.

Együttműködés a magánszférával

A magánbefektetővel való együttműködés kiemelten fontos a városfejlesztési célok teljesíthetősége érdekében. Ezért a szakmai befektetők részvételének ösztönzése szükséges szervezett és strukturált keretek között. Ennek elsődleges színtere a rendszeres időközönként megrendezésre kerülő Vállalkozási Fórum, ahol a városvezetés és a helyi vállalkozók megoszthatják véleményüket. Javasolt legalább félévente ilyen fórumok összehívása, melyben tematikus módon kerülnek bemutatásra a városvezetés fejlesztési elképzelései, illetőleg meghallgatásra kerül a kapcsolódó magánszféra igényei, illetőleg észrevételezheti a terveket.

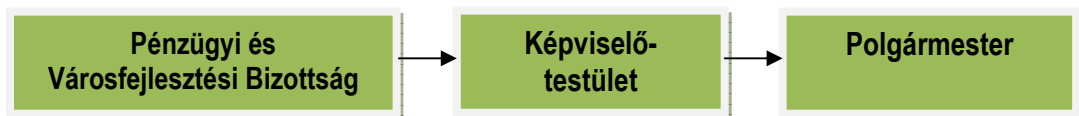
8.2 Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

8.2.1 A városfejlesztés jelenlegi szervezeti rendszere

Törökszentmiklós Városi Önkormányzat feladat- és hatásköre a képviselő-testületre testált, melynek törvényes képviselőjét a polgármester látja el. A képviselő-testület feladatkörében rendeletet és határozatot alkot, melyet kezdeményezhet a polgármester, az alpolgármester, a települési képviselők, a bizottságok, a jegyző. A rendelet-tervezetekről a tárgy szerint érintett bizottság véleményét ki kell kérni. A Képviselő-testületnek három állandó bizottsága van: Oktatási és Kulturális Bizottság; Szociális Egészségügyi és Sport Bizottság; Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság;

Értelemszerűen mindhárom bizottság tevékenysége érinti a városfejlesztés komplex rendszerét, de annak legfontosabb alakítója, formálója Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság.

DÖNTÉSHOZÓ SZINT

A városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása a Polgármesteri Hivatalon belül működő osztályok közül Városfejlesztési Osztály feladata, míg a fenntartás, üzemeltetés területért a Városüzemeltetési Osztály a felelős. A városi főépítész aktív szereplője és alakítója, kezdeményezője a városfejlesztéssel kapcsolatos ügyeknek.

Törökszentmiklós ún. városfejlesztési társasága a Törökszentmiklósi Gazdaságfejlesztő Kft., amely Önkormányzat cégeként látja el a projektmenedzseri feladatokat. Jelenleg az ügyvezető igazgató egymaga látja teljes körűen a városfejlesztési feladatokat, támaszkodva a Polgármesteri Hivatal személyi állományára. A társaság irodája a Polgármesteri Hivatalban van, így a napi, közvetlen kommunikáció biztosított a működés során. A városfejlesztő társaság működési formája: **Törökszentmiklósi Gazdaságfejlesztő Korlátolt Felelősségű Társaság – továbbiakban TM. GF Kft.** - (önálló gazdálkodást folytat; szervezete elkülönül az Önkormányzat szervezetétől). A városfejlesztő társaság munkáját külső szakértők segítik a tervezés, műszaki ellenőrzés könyvvizsgálat ellátása és jogi szolgáltatások kapcsán.

A lakosság is beleszólhat, alakíthatja a városfejlesztést, mégpedig helyi népszavazás, közmeghallgatás, adott esetben lakossági fórum útján. A stratégia (ITS) megalkotása a városfejlesztés folyamatának fontos lépése, amelyben a település életének különféle szereplői a partnerségi tervnek megfelelően kerülnek bevonásra különféle kompetenciakörökkel.

A meglévő városfejlesztési szervezeti keretek eredményességét és hatékonyságát jól igazolják az elmúlt évek sikeres és megvalósult projektjei.⁴

⁴ Referenciamunkák – néhány menedzselte projekt megnevezése:

- ÉAOP-4.1.2/A-12-2013-0022 „A törökszentmiklósi Egyesített Gyógyító – Megelőző Intézet fejlesztése”
- ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0007 „Törökszentmiklós város északi szegregátumának komplex fejlesztése”
- KEOP-5.5.0/B/12-2013-0217 „Törökszentmiklós 5 tagóvoda energetikai korszerűsítése, megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva”
- KEOP-7.1.0/11-2013-0005 „Törökszentmiklós szennyvízhálózatának és szennyvíztisztító telepének bővítése és korszerűsítése”
- ÉAOP-3.1.3/A-11-2011-0012 „Törökszentmiklósi kerékpár forgalmi hálózat fejlesztése”
- ÉAOP-1.1.1/A -2. kör-2008-0005 „Befektetés ösztönző beruházás Törökszentmiklós ipari területén”

8.2.2 Az ITS megvalósításának intézményi háttere

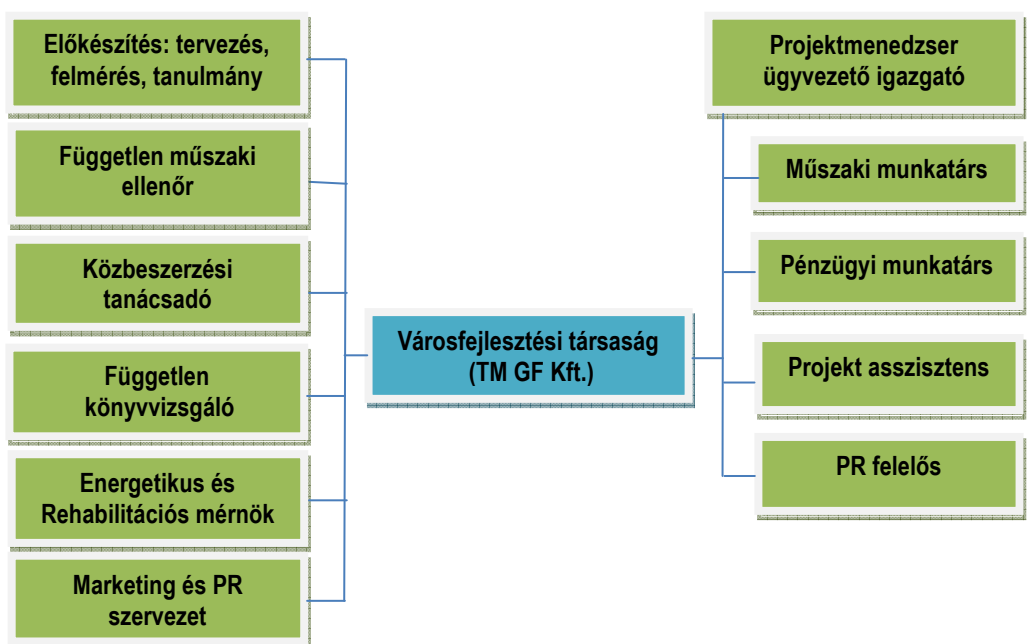
Törökszentmiklóson a városfejlesztési elképzelések valóra váltása, továbbá a pályázatok kiírási feltételeihez, valamint szigorú végrehajtási és elszámolási rendszeréhez illeszkedően indokoltta vált egy olyan társaság felállítása, mely hosszú távon képes a nyertes pályázatok operatív menedzselésére, valamint az Önkormányzat saját forrásaiból megvalósuló beruházások, fejlesztések megvalósítására. Ezt a feladatot eddig a város városfejlesztési társasága, a TM. GF Kft. látta el.

A jövőbeni városfejlesztési projekteket, azok összetettsége miatt az Önkormányzat továbbra is a városfejlesztő társaságának együttműködésével tervezi megvalósítani, mert az ott felhalmozódott tudás, és tapasztalat szükséges a fejlesztések operatív irányításához, megvalósításához. Az Önkormányzat és a városfejlesztő társaság viszonylatában az előbbi megbízóként, a Társaság pedig megbízott végrehajtó szervezetként működik. Az elvégzendő feladatokat ennek megfelelően az Önkormányzat határozza meg.

Mindazonáltal a városfejlesztési feladatokkal összefüggő projektmenedzsment ellátására nem elégséges az ügyvezető személye. Képzett, tapasztalt humán erőforrás felvétele szükséges, hogy a jövőben zökkenőmentesen történhessen a projektek menedzselése. Tehát a szervezeti keretek nem változnak, csak városfejlesztő társaság állandó belső szakértők felvételét tervezi.

VÉGREHAJTÓ SZINT

Például külső szakértők lehetnek egy városfejlesztési projektnél:

A projektben résztvevő belső szakértők feladata:

- ÉAOP-5.1.1/D-2f-2009-0006 „Törökszentmiklós a méltán büszke kistérségi központ”
- KEOP-4.4.0/A/09–2010-0037 „Bercsényi Miklós Gimnázium és Kollégium megújuló-energia alapú villamos-energia ellátására”
- TÁMOP-5.3.6-11/1-2013-0046 „Antiszegregáció hatékonyabban – társadalmi szükségletek, törekvések, megvalósítások”
- TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0086 „Óvodafejlesztés Törökszentmiklóson”

- **Projektmenedzser:** a munkafolyamatok definiálása, szétosztása, a projekt megvalósításának megtervezése, koordinálja a projektcsapat és külső tanácsadók munkáját, kapcsolattartás a projektben résztvevőkkel, ellenőrzi a projekt előre haladását, a minőséget, határidőket, változásokat, beszámol a döntéshozók felé;
- **PR felelős:** megszervezi, koordinálja és ellenőrzi a projekt marketing szaktudást igénylő tevékenységeit (soft elemek). Irányítja a projektek nyilvánosság biztosításával kapcsolatos tevékenységeit.
- **Pénzügyi munkatárs:** biztosítja és ellenőrzi a mindenkor érvényes számviteli, államháztartási, társadalombiztosítási, és pénzügyi jogszabályok betartását. Feladata: a kötelezettségvállalás, számlaellenőrzés, érvényesítés, kifizetések, átutalások, megfelelő számviteli nyilvántartás biztosítása. Pénzügyi elszámolások, kifizetési kérelmek összeállítása, ellenőrzése.
- **Műszaki munkatárs:** ellátja a projekt kapcsán a műszaki szaktudást igénylő tevékenységeket (pl. beruházás előkészítés és lebonyolítás, építési tervek és kivitelezés ellenőrzése, műszaki beszámoló készítés, stb.) a független műszaki ellenőrrel együttműködve. Képviselést biztosít műszaki ügyekben a felügyeleti és külső szerveknél, hatóságoknál, vállalkozóknál, valamint a partnereknél.
- **Projektasszisztens:** Teljes körűen részt vesz a program operatív végrehajtásához kapcsolódó feladatok ellátásában. Feladata: a projekt adminisztrációs szükségleteinek kielégítése, a projekt dokumentálása, a projektmenedzser instrukciója alapján a kifizetési kérelmek és időközli, záró beszámolók elkészítése.

A lehetséges külső szakértők feladata:

- **A projekt előkészítés:** Az előzetes tanulmányok, energetikai felmérések, kiviteli és engedélyes tervek készítését külső szakértők végzik.
- **Műszaki ellenőr:** Az építető megbízásából a kivitelezést ellenőrzi az előírásoknak való megfelelés mellett az építkezés minőségét vizsgálja.
- **Hivatalos közbeszerzési tanácsadó:** A közbeszerzési eljárások szakszerű és jogszabályi előírásoknak megfelelő lefolytatását segíti elő.
- **Könyvvizsgáló:** A projekt sikeres pénzügyi megvalósításának, a pályázati támogatás elszámolásainak és számviteli nyilvántartásainak ellenőrzése.
- **Energetikus (projekttypus függő):** Az energiafelhasználás vizsgálata, a fajlagos energiafelhasználási mutatók kidolgozása, az energia megtakarítási lehetőségek feltárása, a várható energiaigény felmérése, az energiaterv elkészítése
- **Rehabilitációs szakmérnök:** Az előírt akadálymentesítési szempontok érvényesítése a projekt előkészítésben, illetve a megvalósítás során együttműködik a műszaki ellenőrrel.

A korábbi IVS a városfejlesztési társaság szervezeti kereteinek lefektetésénél hangsúlyozta a társaság ellenőrzési mechanizmusát és szereplőit. Az átlátható működés érdekében ezek továbbra érvényesek maradtak.

- *„Ellenőrzési szint - Önkormányzati Bizottsági rendszerben: Az ellenőrzési feladatokat, a monitoring rendszer működtetését a Városfejlesztési Bizottság látja el, mely létrehozhatja az ITS Monitoring Bizottságot.*

- *Stratégiai tervezési szint: Az ITS monitoring rendszerének működése során évente felülvizsgálatra szorul az ITS, az előrehaladás követése, az ütemezés, a külső és belső feltételrendszer alakulása egyaránt befolyásolhatja az ITS végrehajtását. Ezért a stratégiai tervezési szint működtetése továbbra is szükséges. A folyamatos tervezésben alapvetően irányítói feladatokat a Városfejlesztési Bizottság végez, az illetékes társbizottságokkal együtt. Ennek eredményeként a Polgármester mellett létrejön az ún. Integrált Városfejlesztési Tanácsadó Testület, amelyben az illetékes Bizottságok képviselői, a gazdaság és a civilek, és a Városfejlesztési Osztály és az IVCS vezetője vesz részt.*
- *Operatív szint - ITS-t végrehajtó menedzsment szervezet: Az ITS végrehajtását és folyamatos monitorozását végző Integrált Városfejlesztési Csoport (IVCS) létrehozása indokolt a Hivatal keretében. Ez az egység közvetlenül működteti a Hivatalon belül az ún. IVS Szakmai Egyeztető Munkacsoportot (IVS SZEM), amelynek tagjai az egyes érintett hivatali osztályok. Feladata az IVS végrehajtásával kapcsolatos folyamatos feladategyeztetés, ütemezés kialakítás, a monitoring mutatók értékeinek szolgáltatása és beszámolás a Városfejlesztési Bizottság Monitoring Bizottsága (IVS Monitoring Bizottság) számára.”*

8.3 A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Törökszentmiklós város funkcionális szerepét és vonzáskörzetét alapvetően a város járási központi szerepe határozza meg. A járási szerepből adódóan alapvetően közigazgatási szerepkör rajzolódik ki, de a törökszentmiklói gazdasági szervezeteknek jelentős szerepe van a járási népesség foglalkoztatásában is, illetve a foglalkoztatási vonzáskörzet túlnyúlik a járási határokon.

29. táblázat A Törökszentmiklói járás települései

Település	jogállás	terület (ha)	népesség (fő)
Törökszentmiklós	járasszékhely, város	18 516	21 616
Fegyvernek	város	7 148	6 965
Kengyel	község	7 914	3 678
Kuncsorba	község	3 363	652
Örményes	község	3 413	1 088
Tiszapüspöki	község	3 745	2 219
Tiszatenyő	község	2 355	1 762
Összesen		46 454	37 980

Forrás: KEKKH személy- és lakcímnyilvántartása, 2014. jan. 1.

A településközi koordináció mechanizmusának kialakításában meghatározó a Kormány 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelete, mely a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szól. A rendelet szabályozza VI. fejezetében a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök egyeztetésének és elfogadásának eljárási szabályait.

„30. § (1) A polgármester a készítendő koncepcióról előzetes tájékoztatót küld a 9. mellékletben meghatározott államigazgatási szerveknek, valamint az érintett területi (megyei és fővárosi) és a közvetlenül érintett szomszédos települési önkormányzatnak (a továbbiakban együtt: érintett területi, települési önkormányzat), továbbá azt ismerteti a partnerségi egyeztetés szabályai szerint az eljárásban érintett résztvevőkkel.”

A jogszabály a településközi koordináció keretében az elkészült dokumentum egyeztetését irányozza elő a szomszédos települési önkormányzatokkal. Az ITS stratégiát megalapozó munkarészeiben figyelembe lettek véve a szomszédos települések településrendezési tervei, illetve a járásra (kistérségre) készült tervezési dokumentumok. Így Törökszentmiklós fejlesztési terve összhangba került a szomszédos települések terveivel, annál is inkább, mert nagyobb térségi projektek (pl. ivóvízjavító program, hulladékgazdálkodás stb.) esetében a koordináció már megvalósult.

Az előírt államigazgatási egyeztetés lehetőséget teremt arra, hogy még az ITS tervezési fázisában, annak véglegesítése előtt beépítésre kerülhessenek a szomszédos települések észrevételei.

A településközi koordinációnak mind a tervezés, mind a megvalósítás során ki kell terjednie a járás településeivel folytatott egyeztetésekre. Törökszentmiklós ennek érdekében a város ITS készítéséhez kapcsolódó partnerségi tervében meghatározta, milyen módon szükséges a releváns településekkel egyeztetni.

8.4 A partnerség biztosítása az ITS készítése és megvalósítása során

Törökszentmiklós Városi Önkormányzat 2015 januárjában elkészítette a város integrált településfejlesztési stratégiájának (ITS) – társadalmasításához kapcsolódó Partnerségi egyeztetési tervét, összhangban a képviselőtestület által elfogadott partnerségi egyeztetési szabállyal (3/2015 (I. 13.) számú Önkormányzati határozat).

A partnerségi egyeztetési terv az alábbi jogszabály és útmutatók figyelembe vételével került kidolgozásra:

- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- Útmutató a kis- és középvárosok számára az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez (Munkaanyag) (Belügyminisztérium, 2014. december 11.)
- Városfejlesztési Kézikönyv (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkárság, második, javított kiadás, 2009. január 28.)

A partnerség megvalósításának a jogszabályi kötelezettségen túl is fontos szerepe van a tervezési folyamatban: egyrészt lehetőséget ad a partnerek fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, másrészt lényeges szerepe van az elkészülő (településfejlesztési koncepció és) integrált településfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában annak, hogy a partnerek már a tervezés során széles körben bevonásra kerülnek, véleményét nyilváníthatnak.

A partnerségi együttműködés folyamata a fenntartható településfejlesztés tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Partneri csoportok

A településfejlesztési dokumentumok egyeztetésének folyamatába az alábbi partneri csoportok kerülnek bevonásra:

- A 314/2012. Korm. rendelet alapján meghatározott kötelező véleményezői kör
 - államigazgatási szervek
 - önkormányzatok
- Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek
 - A helyi önkormányzati vezetők, képviselők
 - A város Önkormányzatának különböző ügyosztályai
 - Megyei Önkormányzat
 - Gazdasági szektor képviselői
 - Társadalmi szervezetek
 - Intézmények (önkormányzati, állami, egyéb pl. alapítványok, egyházi intézmények)
- Lakossági szint
 - Helyi lakosság, különböző társadalmi csoportok

Szervezeti keretek

A partnerségi folyamat során az Önkormányzat és intézmények szakemberei, valamint a helyi meghatározó véleményformálók is érintésként jelentek meg. A tervezési folyamatot az irányító csoport koordinálta.

Irányító csoport

A hét tagból álló irányító csoport (ICS) a Törökszentmiklós főbb vezető tisztségviselőiből, a település főbb fejlesztési irányainak kijelöléséért felelős személyeiből tevődik össze. Ebbe a körbe tartozik a város polgármestere, az alpolgármester, a jegyző, a főépítész és szakmai bizottságok vezetői. A városi tisztségviselők mellett fontos szerepe van a stratégiai irányok kijelölésében a kijelölt felelős tervezőnek, aki felelős az Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozásáért, illetve feladata a dokumentumok kidolgozásába bevont további szakértők irányítása is.

Önkormányzati munkacsoport (ÖMCS)

Az öt tagból álló önkormányzati munkacsoport (ÖMCS) közreműködése keretében az Önkormányzat irodái, valamint az önkormányzati tulajdonban lévő cégek, intézmények vezetői aktív szerepet kapnak a stratégiát megalapozó munkarész és a tervezési folyamat későbbi munkafázisai, valamint a városi koordinátor személyén keresztül a belső projektmenedzsment (így partnerségi, koordinációs és egyéb adminisztrációs) feladatok vonatkozásában is.

Megalapozó vizsgálati munkafázisban adat és információszolgáltatással, települési dokumentumok rendelkezésre bocsátásával, valamint szakértői interjúk keretében segítik a tervezői-szakértői csapat (Konzorcium) munkáját.

Az ÖMCS szerepe a stratégia készítése fázisában a tagok szakterületét érintő javaslatok megfogalmazása, majd a készülő dokumentumok észrevételezése, véleményezése, tervezők felé történő visszacsatolása.

Helyi egyeztető munkacsoport (HMCS)

A hét tagból álló HMCS tagjai Törökszentmiklós községének fontosabb szereplőiből, véleményformálóiból kerültek kiválasztásra, akik helyismeretükkel, sajátos nézőpontjukkal segítik a tervezői munkát. A Munkacsoport fontos résztvevője továbbá a helyi nyilvánosságot és magánszektor társadalmi-gazdasági érdekeit képviselő személy vagy szervezet. A lakosság érdekeit képviselő személy, mint érdekszótörő is megjelenik a munkacsoportban. A HMCS a tervezés fontosabb fázisainál ülésezett, így a megalapozó munkarész, illetőleg a stratégiai munkarész elkészülésénél annak érdekében, hogy a készülő ITS főbb tartalmi pontjait észrevételezze a tervezők részére történő visszacsatolás révén.

A tagok között megjelenő társadalmi-gazdasági szereplők a Kommunális Kft. mb. ügyvezetője, az EGYMI igazgatója, a Hunyadi Mátyás okt. int. igazgatója, Ipolyi Arnold Művelődési Központ és Könyvtár igazgatója, a LASA Agrokultúra Kft. ügyvezetője, a Referencia Kft. képviselője és a Városvédő és Szépítő Egyesület vezetője.

Szerepe a partnerségi folyamatban:

- Véleményezés, javaslattétel
- Aktív részvétel az egyeztetéseken (munkacsoportok, konzultációk)

Megvalósult egyeztetések

Megvalósult egyeztetések:

Szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek (ÖMCS és HMCS munkacsoportok) két alkalommal üléseztek. Elsőként a megalapozó vizsgálathoz kapcsolódóan 2015. március 31-én, majd a város stratégiai célrendszeréhez és projektjavaslatihoz kapcsolódóan 2015. május 20-án.

Az ülések során az ITS-hez fogalmaztak meg észrevételeket. Az ülésekről emlékeztető készült, a résztvevők köre a jegyzőkönyvek alapján beazonosítható. Az érkezett észrevételek beépítésre kerültek a releváns dokumentumokba.

A lakosság a városi honlapra felkerülő dokumentummal kapcsolatban fogalmazhatták meg véleményüket.

Az ITS-el kapcsolatos – előre meghirdetett - lakossági tájékoztatásra 2015. május 20-án került sor, ahol az érdeklők tájékoztatást kaphattak az ITS tervezési folyamatáról és tartalmáról. Véleményüket megoszthatták a tervezőkkel és az Önkormányzat képviselőivel.

Vélemények kezelése

A megvalósult egyeztetések dokumentációja (jeleníti ívek, emlékeztetők, prezentációk), valamint a kötelező államigazgatási egyeztetés keretében beérkezett észrevételek kezelésének dokumentációja - nyomtatott és elektronikus formában egyaránt - elérhető az Önkormányzatnál.

A partnerségi egyeztetési folyamat során beérkező vélemények kezelése egységes, előre rögzített módon történt, megtörtént a javaslatok, vélemények dokumentálása, nyilvántartása, majd szakmai feldolgozása. Az elfogadott vélemények beépítésre kerültek a megfelelő dokumentumokba, míg az el nem fogadott vélemények esetében megtörtént azok indoklása.

Megvalósultak az elfogadott koncepció és stratégia nyilvánosságát biztosító intézkedések, a dokumentumok a város honlapján – www.torokszenmiklos.hu – elérhetőek.

Az ITS későbbi felülvizsgálata, illetve megvalósítása során – az intézményesült együttműködési formákon túl – mindenképpen folytatni szükséges a megkezdett partnerségi-konzultációs folyamatokat. Az egyes munkacsoportok bevonása az integrált településfejlesztési stratégia majdani felülvizsgálatának folyamatába kötelező, így hatékony működésüket rendszer szinten szükséges biztosítani. E tekintetben jó alapot szolgáltat a Partnerségi Terv, melynek továbbfejlesztése, aktualizálása szükséges az új feladat elemekkel.

A munkacsoportok ülésezési gyakorisága természetesen eltérhet a tervezési periódusban bemutatottól, hiszen az alapvető feladatkör is módosul. A munkacsoportokban közreműködők kiemelt feladata a program megvalósítás időszakában a szakmai- és társadalmi vélemények artikulálása, a monitoring folyamat nyomon követése. Ennek megfelelően a munkacsoportokat megfelelő gyakorisággal javasolt összehívni, hogy a tagok tájékoztatást kaphassanak az egyes programelemek lebonyolításával kapcsolatos aktuális kérdésekről, problémákról.

8.5 Monitoring rendszer kialakítása

Az alábbiakban áttekintésre kerül Törökszentmiklós ITS megvalósításához kapcsolódó monitoring rendszer.

A stratégia megvalósulásának monitoringja a megfogalmazott városfejlesztési célok megvalósulásának nyomon követésére kialakított mechanizmus. Az ITS-ben megfogalmazott célokat és azok megvalósulásának módját, eredményeit kell felülvizsgálni ennek során.

Az Önkormányzat szervezeti rendszerében biztosított a fejlesztések monitoringja és azok pénzügyi elszámoltatása. Ezzel elsősorban a nagyléptékű és hatású, EU támogatott projektek átláthatósága és elkülönült folyamatfigyelése okán van szükség és lesz a jövőben is. Az

Önkormányzat az alábbi módszertani irányelvek alapján és a 2015. évi ITS-hez kapcsolódóan a felelősök, hatáskörök, az ütemezések és a visszacsatolási mechanizmusok tekintetében végzi.

A stratégia megvalósulásának monitoringja, vagy más szóval nyomon követése hármas feladatot tölt be: a folyamat előrehaladásának nyomon követése (1); a stratégia céljai megvalósulásának nyomon követése (2); olyan külső tényezők, körülmények figyelése (3), melyek a stratégia, illetve egy-egy akcióterületi terv megvalósulásának körülményeit megváltoztathatják.

A monitoring rendszer felépítésének irányelvei:

1. Indikátorrendszer

Olyan, a folyamatot/eredményt figyelő számára könnyen mérhető/hozzáférhető mutatók rendszere, melyek a folyamat figyelője, a döntéshozók és a nyilvánosság számára is igazolják a figyelt folyamat előrehaladását, a kívánt eredmény/cél megvalósulását, a külső feltételek változását. Az indikátorrendszert, a kiinduló paramétereket, az elérni kívánt célt (céлиндikátorok) és a monitoring időbeli ciklikusságát a stratégia megvalósításának kezdetén rögzíteni szükséges.

2. Szervezeti-intézményi háttér

A szervezeti háttérnek magában kell foglalnia azt a szervezetet, amelyik a monitoringot ténylegesen elvégzi, továbbá a belső ellenőrzés rendjét is.

3. Elszámoltatás

Az elszámoltatás rendszere a felsőbb menedzsment szintek, a döntéshozók, és a közvélemény tájékoztatása a monitoring eredményéről. Az elszámoltatás a folyamat kezdetén rögzített módon történik. A döntéshozók és a közvélemény a monitoring eredményével egyidejűleg a civil véleményekről is tájékoztatást kapnak.

4. Visszacsatolás

Az elszámoltatás során megismert információk fényében döntés születik arról, hogy szükséges-e valamilyen szinten a folyamatba beavatkozni, illetve – a célok megvalósulása érdekében szükséges újabb, korábban nem tervezett intézkedésekkel a stratégiát bővíteni, vagy bizonyos külső vagy belső nem várt változások következtében szükséges magába a stratégiába beavatkozni. Az, hogy a döntés milyen szinten születik, meg, függ attól, hogy a folyamatba vagy a stratégiába kell-e beavatkozni és milyen horderejű beavatkozásról van szó. A visszacsatolással összefüggő döntésekről, intézkedésekről szintén szükséges a felsőbb menedzsment/döntéshozó szintek, illetve a közvélemény tájékoztatása.

5. Civil kontroll

A beavatkozással érintettek (helyi lakosság, intézmények, vállalkozók stb.), illetve szervezeteik („stake-holderek”) képviselői a fejlesztési folyamat kezdetén, valamint előre rögzített időpontokban és módon véleményezési lehetőséget kaphatnak. A folyamat kezdetén megállapodás születik arról, hogy szükség esetén milyen további információkhoz jutnak hozzá a megalapozott véleményformálás érdekében.

8.5.1 Az ITS intézkedéseihez kapcsolódó output és eredményindikátorok meghatározása

A stratégia megvalósulásának nyomon követése, ezen belül a célok elérésének megbízható ellenőrzése csak akkor lehetséges, ha biztosított a célok mérhetősége.

A 2007-2013 támogatási időszak egyik fontos tapasztalata, hogy a célok megvalósításának méréséhez szükséges adatok nem, vagy korlátozottan állnak a települések rendelkezésére, így a stratégia menedzselésének egyik fontos eszköze nem áll a települések rendelkezésére.

Mivel a 2014-2020 közötti támogatási időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő, ezért a stratégiában megfogalmazott valamennyi célhoz objektíven ellenőrizhető mutatókat, indikátorokat rendelünk. A monitoring rendszer hatékony működésének alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet kialakítása. Az indikátorok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történt:

- legyen specifikus, azaz konkrétan az adott célhoz kapcsolódjon
- legyen objektíven mérhető, egyértelmű
- legyen hozzáférhető (beszerzése / előállítása reális költségigényű)
- adjon releváns információt az előrehaladásról a stratégiai menedzsment számára
- egy célhoz több indikátor is kapcsolódhat, de a különböző célok indikátorai különbözőek
- az indikátoroknak az adott eredmény vagy output aktuális állapotára kell vonatkozniuk és alkalmasnak kell lenniük az időbeli nyomon követésre

Az indikátorok definícióját az alábbi táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrása (mérési módját és gyakoriságát) is meghatározásra kerül. Az indikátorok mérése, előállítása az operatív menedzsment feladata.

Az alkalmazott indikátorok fajtái:

- **Hatásindikátorok:** A hatásindikátorok olyan következményekre utalnak, amelyek jellemzően közvetlenül és hosszabb időtávon belül, később jelentkeznek, ezért az átfogó célokhoz kerültek hozzárendelésre, sok esetben KSH mutatókat takarnak.
- **Eredményindikátorok:** Ezen indikátorokat a tematikus célok eredményeinek meghatározásához alkalmaztuk, meghatározásuk során az operatív programok eredményindikátorait vettük alapul.
- **Kimeneti (output) indikátorok:** Az egyes operatív programokban prioritástengelyenként kerültek meghatározásra az output jellegű mutatók. A tervezés során – amennyiben ezek illeszkedtek a megvalósításra tervezett beavatkozások (projektek) jellegéhez, a lehető legszélesebb körben beépítettük a monitoring mutatók közé.

Azon indikátorok esetében, ahol a bázis- és célérték indikátorok a jelen ismeretek alapján nem határozhatók meg, és ezek meghatározása további tervezést igényel, az ITS monitorozása (első éves felülvizsgálata) során szükséges a bázisérték pótlása (amennyiben lehetséges).

A monitoring és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek végleges meghatározása akkor lehetséges, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisban, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek.

30. táblázat: Tematikus célok eredményindikátorai

Tematikus cél	Eredményindikátor	Mérték- egység	Bázis- érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
T1: A térségi központi szerepet erősítő, a közszolgáltatási és közigazgatási rendszerhez kapcsolódó intézmények, piaci szolgáltatások fejlesztése	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma	fő	-	nő	Projekt előrehaladási jelentések alapján és önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
	A helyben hozzáférhető közigazgatási intézmények száma	db	6	nő		
T2: A városi humán erőforrás munkaerőpiaci versenyképességének, képzettségi szintjének növelése	Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	%	22,3 (2011)	+ 3	KSH	Évente
	Új képzési módszertant alkalmazó intézmények száma	db	-	nő	Önkormányzati adatszolgáltatás	
T3: Megújuló épített és megőrzött természeti környezetben élő helyi társadalom kohéziójának erősítése, leszakadt rétegek társadalmi felzárkóztatása	Szociális városrehabilitációs programban részt vevő, hátrányos helyzetű lakosság száma	fő	-	nő	Projekt előrehaladási jelentések alapján és Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
	Elégedettség a települési környezet minőségével, pontérték (0-10)	pont	-	+ 2		
T4: Hagyományokon nyugvó kulturális életre, rekreációs lehetőségekre alapozott turisztikai vendégforgalom bővülése	Összes kereskedelmi szállásférőhely száma	db	328 (2013)	nő	KSH és Önkormányzati adatszolgáltatás	Évente
	Külföldi és belföldi turisták költése	millió Ft	-	nő		
	Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	fő	-	nő		
T5: A helyi gazdaság jövőorientált, innovációs potenciáljának és a K+F tevékenység részarányának növelése, munkahelyteremtés	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	%	53,57 (2011)	országos átlag	KSH Kedvezményezett adatszolgáltatás Kamara - Vállalkozások	Évente
	Közfinanszírozású kutatóintézetrel vagy kormányzattal együttműködő innovatív vállalkozások aránya	%	-	nő		
	A vállalati K+F kiadások aránya	%	-	nő		

31. táblázat: Területi (városrészi célok) eredményindikátorai

Területi (városrészi) cél	Eredmény indikátor	Mérték- egység	Bázis- érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
V1. Csillapított átmenő forgalmú, minőségi szállás- és vendéglátóhely kapacitással rendelkező, közintézményeiben és közterületeiben megújult, valódi közösségi városközpont megteremtése.	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma	% fő		A célértékek megfogalmazása folyamatban van	Projekt előrehaladási jelentések alapján Önkormányzati mérés és adatközlés;	Évente
V2. Turisztikai vonzerőinek és rekreációs lehetőségeinek egységes szemléletű, funkcionális megújítása	Kereskedelmi szállásférőhelyek száma Eladott fürdő-belépőjegyek száma	db db	328	A célértékek megfogalmazása folyamatban van	Önkormányzati mérés és adatközlés	Évente
V3. A városrészben található, erősen leszakadó, szegregált terület(ek)en végrehajtott beavatkozásokra alapozva a minőségi átalakulás feltételeinek megteremtése, illetve a felzárkóztatás folytatása	Elégedettség a városrészi környezet minőségével, pontérték (0-10) A jobb életlehetőségekkel rendelkező hátrányos helyzetű személyek száma az akcióterületen	pont fő		+ 2 A célérték megfogalmazása folyamatban van	Önkormányzati mérés és adatközlés	Évente
V4 A városrész gazdasági, logisztikai funkciójának bővítése, az ipari park elérhetőségének javítása, befektetésvonzó képességének erősítése	Vállalkozási aktivitás növekedése Helyi iparüzési adó növekedése A kkv-k nettó árbevétele növekedése	% % %		A célértékek megfogalmazása folyamatban van	KSH, Kedvezményezetti mérés és adatközlés, Kamara, kkv adatközlés	Évente
V5. A meglévő lakó, szociális, vallási funkciók infrastrukturális, városképi megerősítése	Elégedettség a városrészi környezet minőségével, pontérték (0-10)	pont		+ 2	Önkormányzati mérés és adatközlés	Évente

32. táblázat: Az akcióterületi fejlesztések (beavatkozások) output indikátorai

Városközpont akcióterület						
Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mérték egység	Bázis-érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós nyugati „szőlő” városrészében	Felújított közintézmények száma Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	db m ²	0 0	1 A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A Városháza udvar és Piac környezeti és építészeti megújítása	Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A Kossuth u. 129-133. sz. alatti, volt Piramis centrum hasznosítása	Korábban felhagyott, a fejlesztés nyomán újrahasznosított ingatlanok területe	m ²	0	A célérték megfogalmazása folyamatban van	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
Az idősek bentlakásos otthonának bővítése, fejlesztése	Felújított szociális célú hasznos nettó alapterület nagysága	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	projekt befejezése
Egészségügyi szolgáltatások, szakrendelések bővítése az EGYMI-ben	Létrehozott új szakrendelések száma	db	0	A célérték megfogalmazása folyamatban van	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A Járásbíróság épületének felújítása, rendeltetésének visszaállítása	Korábban felhagyott, a fejlesztés nyomán újrahasznosított ingatlanok területe	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	projekt befejezése
Tömbrehabilitáció a Kossuth tér – Bethlen u. között	Felújított közintézmények száma Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	db m ²	0 0	1 A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
Strand és környéke akcióterület						
Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mérték egység	Bázis-érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
Gyógy- és sportszálló építése	Létrehozott szálló hasznos nettó alapterület nagysága	m ²	0	A célértékek meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A sportpálya előtti terület rekreációs célú fejlesztése	Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	m ²	0	A célértékek meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése

Déli iparterület és szegregátum akcióterület						
Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mérték-egység	Bázis-érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
A volt VEGYTEK telephely kármentesítése és felújítása	Kármentesített barnamezős terület nagysága	ha	0	A célérték megfogalmazása folyamatban van	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A Törökszentmiklósi Ipari Park szolgáltatásainak fejlesztése	Létrehozott új szolgáltatások száma Ipari parkba újonnan betelepült vállalkozások	db db	0 0	A célértékek megfogalmazása folyamatban van	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
Déli szegregátum szociális célú rehabilitációja	Szociális célú városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma Szociális városrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma	fő fő	0 0	A célértékek megfogalmazása folyamatban van	Önkormányzati mérés és adatközlés	Évente - projekt befejezése

Kulcsprojektek						
Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mérték-egység	Bázis-érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
TM Öntöde Kft. kitelepítése a városközpontból	Felhagyott, a kitelepítés nyomán újrahatszósított ingatlanok területe	m ²	0	A célérték megfogalmazása folyamatban	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
Funkcióbővítő városközpont fejlesztése Törökszentmiklóson	Felújított közintézmények, létesítmények száma Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	db m ²	0 0	A célértékek megfogalmazása, folyamatban van és tervezést igényel	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A strandfürdő és sportpálya térségének komplex fejlesztése	Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága Megújult zöldfelületek nagysága Létrehozott medencék hasznos nettó alapterület nagysága	m ² m ² m ²	0 0 0	A célértékek meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezett adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése

Hálózatos projektek						
Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mértékegység		Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
Járdák felújítása, korszerűsítése	Átépített, korszerűsített, felújított járdák hossza	km	0	A célérték megfogalmazása, folyamatban	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Átfogó csapadékvíz, belvíz-rendezés	Átépített, korszerűsített, felújított csapadékvíz elvezetők hossza Létrehozott csapadékvíz-tárolók nagysága	km m ³	0 0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Bölcsőde fejlesztése	Létrehozott szociális célú hasznos nettó alapterület nagysága	m ²		A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Óvodafejlesztés	Megújított/fejlesztett nevelési célú hasznos nettó alapterület nagysága	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Oktatási intézmények fejlesztése	Megújított/fejlesztett oktatási célú hasznos nettó alapterület nagysága Megújított/fejlesztett oktatási célú épület száma	m ² db	0 0	A célérték meghatározása tervezést igényel 3	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Belterületi úthálózat minőségének javítása	Felújított belterületi utak nagysága	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
A törökszentmiklói hivatásforgalmi kerékpárút hálózat fejlesztése	Kialakított közút melletti egyirányú vagy kétirányú kerékpárút hossza Kialakított elválasztott gyalog- és kerékpárút hossza	km km	0 0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Szociális szolgáltatások, intézmények fejlesztése	Megújított/fejlesztett szociális célú hasznos nettó alapterület nagysága Megújított/fejlesztett szociális célú épület száma	m ² db	0 0	A célérték meghatározása tervezést igényel 3	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
A bérakás állomány színvonalának javítása, bővítése	Új bérakások száma Felújított bérakások hasznos alapterülete	db m ²	0 0	A célérték megfogalmazása, folyamatban van	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Szilárd hulladékgyűjtés és -szállítás fejlesztése	Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék	%	0	A célérték	Kedvezményezetti	Évente

	aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez képes Létrehozott hulladékkezelési létesítmény száma	db	0	megfogalmazása, folyamatban van 1	adatszolgáltatás	
Ivóvízhálózat rekonstrukciója; ivóvízminőség-javítás	Megfelelő minőségű közműves ivóvízzel ellátott lakosok száma Felújított ivóvízvezeték hossza	fő km	0 0	A teljes lakosság A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Önkormányzati ingatlanok energiahatékonyságának javítása, megújuló energia alkalmazása	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	KWh/év PJ/év	0 0	A célértékek megfogalmazása, folyamatban van	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Közüvilágítási hálózat korszerűsítése, bővítése	Energiahatékonysági fejlesztések által elért primer energia felhasználás csökkenés Közüterületen kihelyezett új világítótestek száma	KWh/év db	0 0	A célértékek megfogalmazása, folyamatban van	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Egyéb közterületek, zöldfelületek rendezése	Megújult zöldfelületek nagysága Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	m ² m ²	0 0	A célértékek meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente

Egyéb projektek						
Fejlesztések (beavatkozások) megnevezése	Output indikátor	Mérték-egység	Bázis-érték	Célérték	Indikátor forrása (mérés módja)	Mérés gyakorisága
Funkcióbővítő fejlesztés Törökszentmiklós déli városrészében	Felújított közintézmények, létesítmények száma Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	db m ²	0 0	1 A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Térségi tanuszoda építése	Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
A volt téglagyár hasznosítása	Korábban felhagyott, a fejlesztés nyomán újrahasznosított ingatlanok területe	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése

Felekezeti fejlesztések	Megújított/fejlesztett egyházi célú hasznos nettó alapterület nagysága Felújított egyházi létesítmény száma	m ² db	0 0	A célérték meghatározása tervezést igényel 3	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Élelmiszer tovább-feldolgozó bővítés, baromfi feldolgozó és vágóhíd létrehozása nyugati városrész határában	Ipari területre újonnan betelepült vállalkozások száma	db	0	3	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Tisza, mint turisztikai célterület	Létrehozott kerékpáros létesítmények száma Létrehozott közösségi hasznos nettó alapterület nagysága Korábban felhagyott, a fejlesztés nyomán újrahasznosított ingatlanok területe	db m ² m ²	0 0 0	1 A célérték meghatározása tervezést igényel A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
A 46. számú főút Törökszentmiklóst délről elkerülő szakaszának előkészítése	Elkészült engedélyezési, kivitelezési tanulmányok száma Jogerős építési engedély megléte	db db	0 0	1 1	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
Gazdasági tevékenységet segítő szolgalmi út építése	Kiépült, szolgalmi út hossza	km	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente - projekt befejezése
Foglalkoztatás bővítés Törökszentmiklóson alternatív eszközökkel	A szociális szövetkezetekben részt vevők száma A programban részt vevő közfoglalkoztatottak száma Beszerzett eszközök és eszközkészletek száma	fő fő db	0 0 0	A célértékek megfogalmazása, megadása folyamatban	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Helyi közösségi, kulturális és hagyományörző programok megőrzése, megrendezése	Megrendezésre kerülő programok száma Eladott belépőjegyek száma	db db/prog.	0 0	A célértékek megfogalmazása, megadása folyamatban	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Hulladék előválogató létesítése	Megépült létesítmény nagysága	m ²	0	A célérték meghatározása tervezést igényel	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente
Gyepmesteri feladatok ellátási lehetőségeinek megvizsgálása	A megvalósítási lehetőségeket feltáró, elkészült szakmai koncepció	db	0	1	Kedvezményezetti adatszolgáltatás	Évente

8.5.2 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

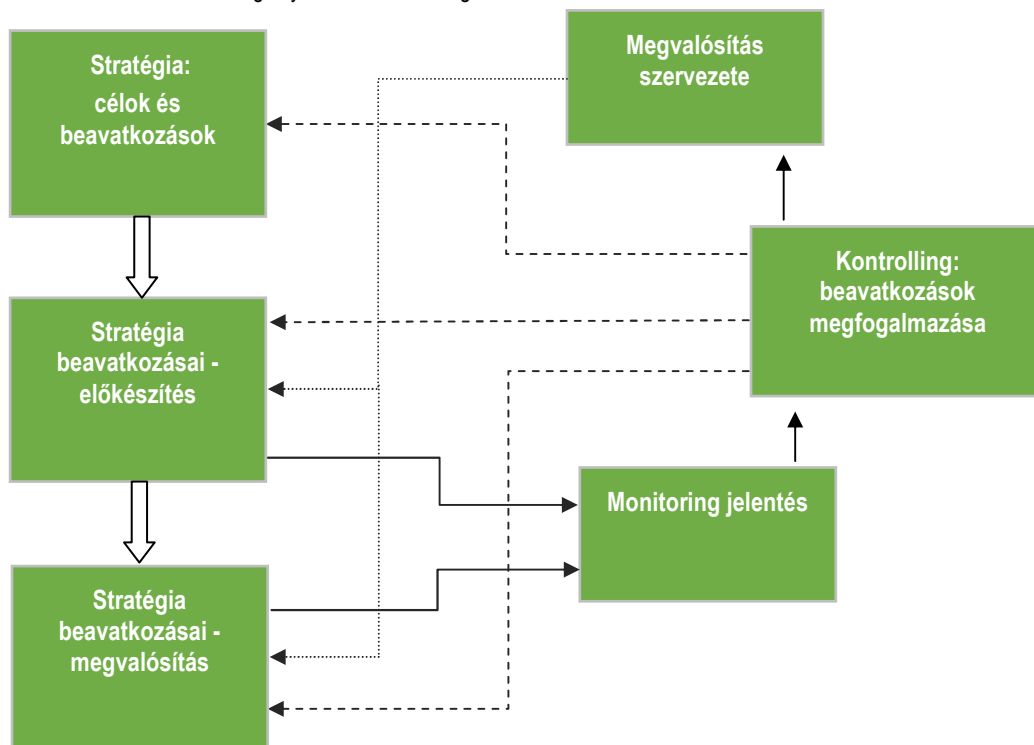
A monitoring az a programalkotás után történő nyomonkövetési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos, tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelőset
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7 éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring jelentések az évente készülő akciótervek fontos háttérdokumentuma is, az ott megfogalmazott javaslatokat az akciótervekben is figyelembe kell venni. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

6. ábra: A monitoring folyamatának összefoglalása

A monitoring folyamat szervezete:

A monitoring-tevékenység - a városfejlesztéssel összefüggő döntések végrehajtása mellett - a Polgármesteri Hivatalon belül működő osztályok közül a Városfejlesztési Osztály feladata, amely együttműködik Törökszentmiklós ún. városfejlesztési társaságával, a Törökszentmiklósi Gazdaságfejlesztő Kft.-el ezen feladatok ellátásában.

- Képviselő-testület: a képviselő-testület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket
- Szakmai Bizottságok: javaslatot tesz a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra
- Monitoring bizottság: negyedéves rendszerességgel felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja a negyedéves, illetve az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán;

A monitoring bizottság tagjai:

- Polgármester
 - A testületi bizottsági elnökök
 - Főépítész
 - A településen működő civil szakmai támogató csoport vezetője
 - Egyéb civil szervezetek
 - Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet – monitoring felelős: a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy negyedéves, illetve éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a monitoring bizottság vezetője felé továbbítja.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok

- Negyedéves monitoring jelentés: a jelentést az operatív végrehajtó szervezet monitoringért felelős munkatársa készíti és egyezteti a szervezet vezetőjével. A Monitoring Bizottság a jelentést minden esetben elfogadja, és saját hatáskörében döntéseket hoz a megvalósítással kapcsolatban. Szükség szerint – a monitoring bizottság javaslatai alapján – a jelentést az illetékes szakbizottságok, illetve a képviselő-testület is megtárgyalják, és meghozzák a szükséges döntéseket. A jelentés tartalma kiterjed:
 - a beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladására,
 - a beavatkozások megvalósításának előrehaladására,
 - a stratégia megvalósításának előrehaladására; célok megvalósulása,
 - a különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítására,
 - javaslatok megfogalmazására, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is.
- Éves monitoring jelentés: az éves jelentés elkészítéséért, hasonlóan a negyedéves jelentésekhez, az operatív végrehajtó testület felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság

javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket.

Az éves jelentés tartalma:

- A megvalósítás szervezeti keretei
 - A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése
 - A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése
 - A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok
 - A megvalósításra fordított pénzügyi források
 - A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
 - A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása
 - Melléklet: A negyedéves jelentések összefoglalása és értékelése
- Értékelő lapok: a különböző értékelő lapok szerepe, hogy az egyes tevékenységek kapcsán a tervezett beavatkozások előrehaladása, az azokkal kapcsolatos problémák a lehető legobjektívebb módon megítélhetők legyenek. A formalizált értékelő lapok le kell, fedjék a célokat, a beavatkozásokat, valamint az indikátorokat is. Az értékelő lapok a negyedéves és éves jelentések mellékletét képezik.

Rövidítésjegyzék

ERFA – Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESZA – Európai Szociális Alap
EFOP - Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
ÉAOP - Észak-Alföldi Operatív Program
GINOP - Gazdaságfejlesztési és Innovatív Operatív Program
IKOP - Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
J-N-SZmTrT - Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv
ITP - Integrált Területi Programok
ITS – Integrált Településfejlesztési Stratégia
IVS – Integrált Városfejlesztési Stratégia
KEHOP - Környezet- és Energetikai Hatékonysági Operatív Program
OFKT- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió
OTrT - Országos Területrendezési Terv
TÁMOP - Társadalmi Megújulás Operatív Program
TOP - Településfejlesztési Operatív Program

Mellékletek

Partnerségi lépések dokumentálása

- Emlékeztetők és jelenléti ívek az önkormányzati és helyi munkacsoport ülésekhez kapcsolódóan

1. Projektindító megbeszélés

EMLÉKEZTETŐ

Tárgy: Indító megbeszélés Törökszentmiklós ITS készítés
Dátum: 2015. január 22. 14.00 óra
Helye: Törökszentmiklós Városháza, I. emelet 228-as tanácskozó terem
Készítette: Guzmics István
Melléklet: Jelenléti ív

ÁTTEKINTETT TÉMÁK

- Kapcsolattartás
 - Az operatív munkában érintett felelősök, személyek áttekintése az ITS Konzorcium és Törökszentmiklós Önkormányzat részéről;
 - Városi koordinátor: Tekse András;
 - ITS Konzorcium projektszervezet
- Partnerségi terv egyeztetése
 - Partnerségi terv vázlatos bemutatása
 - A partnerség lehetséges formáinak bemutatása
 - A partnerségi szintek bemutatása (ICS, ÖMCS, HMCS, interjúalanyok stb.)
 - Ütemezés, egyeztetési időpontok áttekintése
 - Városi feladatok meghatározása
- A tervezési projekt ütemezésének áttekintése
 - Tartalom, tervezési ütemek, egyeztetések áttekintése
 - Városi feladatok meghatározása
 - Elfogadás módjának egyeztetése – testületi döntés szükséges a polgármesteri elfogadó nyilatkozathoz
- A pályázati keretfeltételek áttekintése
- Az ITS-sel kapcsolatos helyi igények, elvárások meghatározása
- A város helyzete, főbb problémák megismerése
- Megkért dokumentumok és adatszolgáltatás egyeztetése

FELADATOK, HATÁRIDŐK

- Partnerségi terv és emlékeztető testre szabása és megküldése Törökszentmiklósról – ITS Konzorcium, 2015. január 26.
- Partnerségi terv helyi meghatározása (partnerségi szintek, személyek, szervezetek, környező települések bevonása stb.), visszaküldése – Törökszentmiklós ÖMCS, 2015. január 26.
- Adat és dokumentumigény biztosítása - Törökszentmiklós ÖMCS, 2015. február eleje
- Felmerült kérdések (pl. városrészi adatszolgáltatások, digitális alaptérkép hiánya, megyei TOP források stb.) tisztázása

[illegible]

2. Önkormányzati és Helyi Munkacsoportok ülése I.

EMLÉKEZTETŐ

Tárgy:	Egyeztetés Törökszentmiklós ITS Megalapozó munkarészről – a SWOT analízis és a stratégia célrendszer tervezői javaslatáról
Dátum:	2015. március 31. 9.00 óra és 12.30 óra
Helye:	Törökszentmiklós Polgármesteri Hivatal, Kossuth L. u. 135., 228. számú tárgyalóterem;
Készítette:	Guzmics István
Melléklet:	Jelenléti ívek ÖMCS és HMCS ülésekről Az egyeztetés tartalmi azonossága miatt az Önkormányzati és a Helyi Munkacsoport-ülések emlékeztetője egyben került összeállításra.

Az egyeztetésre készült munkaanyagok, jelesül az ITS Megalapozó munkarész, a SWOT analízis és a stratégia célrendszer tervezői javaslata előzetesen megküldésre kerültek a munkacsoport tagoknak.

A megküldött anyagok mentén került végigvezetésre a megbeszélés, azaz röviden bemutatásra került a tervezői munkaanyag. Ismertetésre került Megalapozó munkarész és a SWOT analízis szükségessége, mely a stratégia célrendszer kiindulási alapja.

Az egyeztetés során a munkacsoport tagok:

- a megalapozó munkarészt szóban véleményezték, illetve konkrét észrevételeket tettek a teljes anyag, illetve a szakterületükhöz kapcsolódóan;
- jelezték a hiányzó, pontatlan adatokat, információkat, illetőleg megadták azokat;
- a SWOT analízis funkciójának áttekintése és tartalmi elvárásainak tisztázását követően javaslatokat fogalmaztak meg annak pontosításra;
- a vázolt stratégiai célrendszer kiértékelésre került, az átfogó és tematikus célok, valamint a városrészi célok egyenként kerültek megbeszélésre, pontosításra;

A tervezői konzorcium képviselője az egyeztetés során:

- megköszönte a munkacsoport tagok aktív közreműködését;
- röviden vázolta az elkészült anyagok tartalmát és a tervezési folyamat állását;
- a munkacsoport tagok részéről megfogalmazott egyes észrevételekre vonatkozóan válaszokat adott, annak elfogadásáról, az anyagba történő beépítési lehetőségéről, szükségességéről;
- vázolta a továbbtervezés menetét, a stratégia készítéséről, illetőleg a kötelező államigazgatási egyeztetési folyamatot;
- egyeztetésre került a soron következő ÖMCS és HMCS ülések várható időpontja és az egyeztetési folyamat tartalma, menetrendje;

JELLENLÉTI ÍV

a „Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban (fővárosi kerületekben) - Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítésére
Települési Önkormányzati munkacsoport megbeszélés”

Törökszentmiklós Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. március 31. 9:00

Helyszín: Törökszentmiklós, Polgármesteri Hivatal

[illegible]

ÉAOP-6.2.1/K-13-2014-0002
„Észak-Alföldi Operatív Program - Fenntartható
településfejlesztés a kis- és középvárosokban –
Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

JELLENLÉTI ÍV

a „Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban (fővárosi kerületekben) - Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítésére Települési Helyi munkacsoport megbeszélés”

Törökszentmiklós Város Önkormányzatával

Időpont: 2015. március 31. 12:30

Helyszín: Törökszentmiklós, Polgármesteri Hivatal

[illegible]

3. Önkormányzati és Helyi Munkacsoportok ülése II.

EMLÉKEZTETŐ

Tárgy:	Egyeztetés Törökszentmiklós ITS Stratégia tervezői javaslatáról, benne a tervezett projektekről, azok ütemezéséről és becsült költségéről, illetőleg a stratégia megvalósíthatósági feltételeiről
Dátum:	2015. május 20. 9.00 óra és 13.00 óra
Helye:	Törökszentmiklós Polgármesteri Hivatal, Kossuth L. u. 135., 228. számú tárgyalóterem;
Készítette:	Guzmics István
Melléklet:	Jelenléti ívek ÖMCS és HMCS ülésekről

Az egyeztetés tartalmi azonossága miatt az Önkormányzati és a Helyi Munkacsoport-ülések emlékeztetője egyben került összeállításra.

Az egyeztetésre készült ITS Stratégia, benne a javasolt akcióterületekkel, a tervezett projekkel, és megvalósíthatóság feltételekkel, előzetesen megküldésre került a munkacsoport tagoknak.

A megküldött anyag mentén került végigvezetésre a megbeszélés, röviden bemutatásra került a tervezői munkaanyag. Az egyeztetés során a munkacsoport tagok:

- a stratégiai munkarészt szóban véleményezték, illetve konkrét észrevételeket tettek a teljes anyag, illetve a szakterületükhöz kapcsolódóan;
- jelezték a hiányzó, pontatlan információkat, megfogalmazásokat, illetőleg javaslatot tettek a szöveg pontosítására;
- a javasolt akcióterületekkel kapcsolatban értelmezési és kijelölési kérdéseket tettek fel, illetve annak tartalmi elvárásainak tisztázását követően javaslatokat fogalmaztak meg azok pontosítására;
- a tervezett projektek egyenként kerültek megbeszélésre, pontosításra és azok osztályba sorolására javaslatokat fogalmaztak meg;

A tervezői konzorcium képviselője az egyeztetés során:

- megköszönte a munkacsoport tagok aktív közreműködését;
- bemutatta, hogy a korábbi munkacsoport ülésen elhangzott észrevételek miként kerültek beépítésre tervezői dokumentumba,
- röviden vázolta az elkészült stratégia tartalmát, a javasolt akcióterületi kijelölés indokoltságát, a projektosztályozás (városrészi, kulcs, hálózatos, egyéb) lényegét és a javasolt projektcsoporthoz tartozást és a tervezési folyamat állását;
- a munkacsoport tagok részéről megfogalmazott egyes észrevételekre, különös a tervezett projektekre vonatkozóan válaszokat adott, annak elfogadásáról, a stratégiába történő beépítési lehetőségéről, szükségességéről;
- vázolta a tervezési folyamat további menetét, a kötelező államigazgatási egyeztetési és BM minőségbiztosítási folyamatot;

JELLENLÉTI ÍV

a „Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban (fővárosi kerületekben) – Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítésére”

ÖNKORMÁNYZATI MUNKACSOPORT megbeszélésről

Törökszentmiklós Város Önkormányzat

Időpont: 2015. május 20. 9.00 óra

Helyszín: Törökszentmiklós Város Polgármesteri Hivatala

[illegible]

ÉAOP-6.2.1/13/K-2014-0002
„Észak-Alföldi Operatív Program
Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban
Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása”

a „Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban (fővárosi kerületekben) – Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítésére”

Törökszentmiklós Város Önkormányzat

Helyszín: Törökszentmiklós Város Polgármesteri Hivatala

[illegible]

Európai Unió

■ Államigazgatási egyeztetetés felkérő levél

Címzés

Tárgy: Törökszentmiklós Város Megalapozó Vizsgálatának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának (ITS) megküldése véleményezésre

Tisztelt Címzett!

A „Fenntartható településfejlesztés a kis-, és középvárosokban (és a fővárosi kerületekben) – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása” című projekt keretében, a Belügyminisztérium EU-s támogatás igénybevételével biztosítja az Integrált Településfejlesztési Stratégiák (továbbiakban: ITS) elkészítését. Ennek köszönhetően az ország majdnem minden járasszékhelyén egy időben, egymással párhuzamosan történik az ITS-ek kidolgozása. A fent nevezett projekt keretében, Törökszentmiklós városa a 314/2012. (XI.8) Kormány rendelet szakmai-tartalmi követelményei alapján elkészítette a 2015-2020-as időszakra szóló középtávú stratégiai dokumentumát (mellékelve).

„A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet” hatályos előírásai alapján **véleményezésre megküldjük Törökszentmiklós Város Megalapozó Vizsgálata és Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS)** című dokumentumok partnerségi egyeztetésre készített tervezetét.

Az elkészült dokumentumok a www.torokszentmiklos.hu honlapon is elérhetőek.

Észrevételüket postai úton az 5200 Törökszentmiklós, Kossuth Lajos utca 135. címre, Tekse Andrásnak címezve, illetve elektronikus úton Tekse András e-mail címére (harant.tekse@t-online.hu) várjuk.

A fent hivatkozott Korm. rendelet 21 napon belüli véleményezési időtartamot ír elő a dokumentumok véleményezésére a Korm. rendelet 30. és 31. §-aiban meghatározott résztvevők számára. Tekintettel arra, hogy a tervezési munka ütemterve nem módosítható a BM által irányított projektben, ezúton kérjük a véleményük 21 napon belüli visszajelzését, valamint jelezzük, hogy a fenti címekre határidőn belül megküldött vélemények kerülhetnek majd feldolgozásra és kezelésre a dokumentumokban.

Kelt: Törökszentmiklós, 2015. május 26.

Tisztelettel:

.....
Markót Imre
polgármester

Melléklet: 1 db CD